

KNO.430.005.2022

Nr ewid. 150/2022/P/22/020/KNO

Informacja o wynikach kontroli

GOSPODARKA MAJĄTKOWA I FINANSOWA SPÓŁEK RADIOFONII PUBLICZNEJ

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

Informacja o wynikach kontroli

Gospodarka majątkowa i finansowa spółek radiofonii publicznej

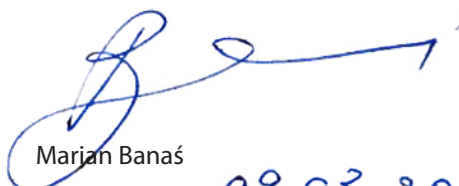
Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Piotr Prokopczyk

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marjan Banaś

Warszawa, dnia 09.03.2023r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW, SKRÓTOWCÓW I POJĘĆ.....	4
1. WPROWADZENIE.....	6
2. OCENA OGÓLNA	8
3. SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI.....	10
4. WNIOSKI.....	15
5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	16
5.1. Zarządzanie spółkami i nadzór	16
5.2. Strategiczne plany wieloletnie.....	23
5.3. Realizacja zadań	26
5.3.1. Użyczenie materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji	33
5.4. Gospodarowanie majątkiem	38
5.4.1. Wartości niematerialne i prawne	39
5.4.2. Realizacja zadań inwestycyjnych	40
5.4.3. Udostępnianie majątku	41
5.4.4. Administrowanie nieruchomościami	42
5.4.5. Zarządzanie flotą samochodową.....	46
5.4.6. Zamówienia publiczne	47
5.5. Rozporządzanie środkami finansowymi.....	55
5.5.1. Zatrudnienie i wynagrodzenia.....	65
5.5.2. Zlecenie usług zewnętrznych.....	69
5.5.3. Podróże służbowe.....	75
6. ZAŁĄCZNIKI	76
6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe.....	76
6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno-ekonomicznych.....	100
6.3. Definicja misji publicznej mająca zastosowanie do zasad UE dotyczących pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej w wybranych krajach.....	105
6.4. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności.....	110
6.5. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.....	111

Wykaz stosowanych skrótów, skrótowców i pojęć

- uorit** ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722);
- Audytorium 17** spółka, której udziałowcami jest 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia, sześć stacji miejskich w dużych miastach i trzy stacje nadające cyfrowo w technologii DAB+; spółka reprezentuje rozgłośnie w zakresie pozycjonowania i sprzedaży produktów radiowych oraz zajmuje się działaniami w zakresie reklamy i promocji;
- KRRiT** Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji – organ państwowy właściwy w sprawach radiofonii i telewizji (art. 5 uorit);
- MKiDN** Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- NAC** Narodowe Archiwum Cyfrowe – wywodzi się z utworzonego w 1955 r. Archiwum Dokumentacji Mechanicznej. Przekształcenie ADM w NAC nastąpiło z dniem 8 marca 2008 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie zmiany nazwy i zakresu działania Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie (Dz. U. Nr 29, poz. 167). NAC jest pierwszym polskim archiwum cyfrowym, tzn. instytucją powołaną w celu gromadzenia, przechowywania i udostępniania materiałów archiwalnych w postaci cyfrowej oraz zarządzania nimi;
- PR S.A./Spółka** Polskie Radio Spółka Akcyjna;
- RN** Rada Nadzorcza;
- rozgłośnie regionalne/spółki** spółki radiofonii publicznej z siedzibami w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Koszalinie, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Zielonej Górze i we Wrocławiu;
- audycja radiowa** „ciąg dźwięków stanowiący ze względu na treść, formę, przeznaczenie lub autorstwo, odrębną całość w stworzonym przez dostawcę usługi medialnej programie lub katalogu audycji publicznie udostępnianych w ramach audiowizualnej usługi medialnej na żądanie” (art. 4 pkt 2 uorit w brzmieniu do 31 października 2021 r.) – od 1 listopada 2021 r.¹ definicji tej nadano następujące brzmienie „ciąg dźwięków stanowiący odrębną całość w stworzonym przez dostawcę usługi medialnej programie lub katalogu audycji publicznie udostępnianych w ramach audiowizualnej usługi medialnej na żądanie” (art. 4 pkt 2 uorit);
- DAB+** Digital Audio Broadcasting Plus – technika pozwalająca nadawać programy radiowe w formie cyfrowej;
- misja publiczna** oferowanie przez publiczną radiofonię i telewizję na zasadach określonych w uorit całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom zróżnicowanych programów i innych usług w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujących się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu (art. 21 ust. 1 uorit);
- program** uporządkowany zestaw audycji, przekazów handlowych lub innych przekazów, rozpowszechniany w całości w sposób umożliwiający jednoczesny odbiór przez odbiorców w ustalonym przez nadawcę układzie (art. 4 pkt 6 uorit);

¹ Przez art. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o kinematografii (Dz. U. poz. 1676). Dalej: ustawa o zmianie uorit.

- reklama** przekaz handlowy pochodzący od podmiotu publicznego lub prywatnego w związku z jego działalnością gospodarczą lub zawodową, zmierzający do promocji sprzedaży lub odpłatnego korzystania z owarów lub usług; reklamą jest także autopromocja (art. 4 pkt 17 uorit);
- rozpowszechnianie** emisja programu drogą bezprzewodową lub przewodową do odbioru przez odbiorców (art. 4 pkt 7 uorit);
- rozszczepianie sygnału** wyodrębnienie w ramówce czasu, w którym z różnych nadajników emitowane będą równocześnie różne programy. Tym samym słuchacze tej samej stacji będą odbierali inną treść w zależności od miejsca, w którym się znajdują;
- SIWZ** Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia;
- sponsorowanie** „każdy wkład w finansowanie usługi medialnej lub audycji przez podmiot, który nie dostarcza usług medialnych i nie produkuje audycji, w celu promocji jego nazwy, firmy, renomy, działalności, towaru lub usługi, znaku towarowego lub innego oznaczenia indywidualizującego” (art. 4 pkt 18 uorit w brzmieniu do 31 października 2021 r.); od 1 listopada 2021 r.² definicji tej nadano następujące brzmienie „każdy wkład w finansowanie usługi medialnej, platformy udostępniania wideo, audycji lub wideo stworzonego przez użytkownika, przez podmiot, który nie dostarcza usług medialnych, platform udostępniania wideo, wideo stworzonych przez użytkownika i nie produkuje audycji, w celu promocji jego nazwy, firmy, renomy, działalności, towaru, usługi, znaku towarowego lub innego oznaczenia indywidualizującego” (art. 4 pkt 18 uorit);
- ustawa Ksh** ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, ze zm.);
- ustawa o NIK** ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623);
- ustawa PrBud** ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.);
- ustawa Pzp** ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.). Uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.;
ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.);
- uor** ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.).

² Przez art. 1 pkt 5 lit. d ustawy o zmianie uorit.

1. WPROWADZENIE

Pytanie definiujące cel główny kontroli

Czy realizacja zadań oraz zarządzanie majątkiem i środkami finansowymi przez spółki radiofonii publicznej przebiegały w prawidłowy sposób?

Pytania definiujące cele szczegółowe kontroli

1. Czy zarządzanie spółkami oraz nadzór nad nimi przebiegał zgodnie z przepisami oraz wewnętrznymi regulacjami?
2. Czy zgodnie ze statutem opracowano i wdrożono strategiczne plany wieloletnie?
3. Czy realizacja zadań przebiegała zgodnie z planami programowymi oraz zawartymi umowami?
4. Czy prawidłowo gospodarowano majątkiem spółek?
5. Czy prawidłowo rozporządzano środkami finansowymi spółek?

Jednostki kontrolowane

Polskie Radio S.A. i 17 rozgłośni regionalnych w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Koszalinie, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Zielonej Górze i we Wrocławiu.

Radiofonie publiczną tworzą: spółka Polskie Radio – Spółka Akcyjna, zawiązana w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów radiowych i programów dla odbiorców za granicą oraz 17 spółek zawiązanych w celu tworzenia i rozpowszechniania regionalnych programów radiowych, będących rozgłościami regionalnymi Polskiego Radia.

Ustawowymi zadaniami radiofonii są: dostarczanie informacji; udostępnianie dóbr kultury i sztuki; ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki; upowszechnianie edukacji obywatelskiej; dostarczanie rozrywki; popieranie krajowej twórczości audiowizualnej. Zadania te realizowane są poprzez świadczenie usług medialnych. Usługą medialną jest usługa w postaci programu albo audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, za którą odpowiedzialność redakcyjną ponosi jej dostawca i której podstawowym celem jest dostarczanie poprzez sieci telekomunikacyjne ogółowi odbiorców audycji, w celach informacyjnych, rozrywkowych lub edukacyjnych. Usługą medialną jest także przekaz handlowy.

Aby realizować określone w ustawie o radiofonii i telewizji zadania, jednostki radiofonii publicznej wymagają stabilnego, przewidywalnego i adekwatnego do potrzeb poziomu finansowania, gwarantującego stabilizację dla działalności misyjnej. Ma to znaczenie w kontekście funkcjonowania na rynku medialnym nie tylko konkurencji w postaci komercyjnych stacji radiowych, ale także lokalnych stacji telewizyjnych oraz portali internetowych.

NIK nie przeprowadzała dotychczas kompleksowej kontroli spółek radiofonii publicznej. Przedmiotem kontroli w latach 2014–2021 w wybranych spółkach radiofonii publicznej były zagadnienia dotyczące m.in. digitalizacji dóbr kultury w Polsce (P/14/029), gdzie oceniono jako prawidłowy przebieg digitalizacji zbiorów będących w posiadaniu PR S.A.; cyfryzacji radia w Polsce (P/15/024), gdzie na podstawie ustaleń kontroli wnioskowano o: kontynuację działań na rzecz stworzenia narodowej strategii konwersji analogowo-cyfrowej dla radiofonii; rozwijanie działań na rzecz zainteresowania odbiorcy ofertą programów emitowanych cyfrowo, w tym programów wyspecjalizowanych; kontynuację działań zmierzających do uruchomienia zaplanowanych programów wyspecjalizowanych; kontynuowanie działań mających na celu zapewnienie osiągnięcia wskaźników pokrycia zasięgiem emisji programów nadawanych cyfrowo; rzetelne planowanie kosztów Spółki, w zakresie działań promocyjnych emisji cyfrowej, na kolejne lata kalendarzowe; odpraw dla kadry kierowniczej w strategicznych spółkach Skarbu Państwa w latach 2011–2017 (P/18/019), a sformułowane wnioski dotyczyły opracowania zasad zapewniających respektowanie i wypełnianie przez Spółkę obowiązków wynikających z zapisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne³, w tym określenie sposobu przekazywania, rejestrowania i przechowywania oświadczeń majątkowych składanych przez członków Zarządu Spółki w trybie art. 10 ust. 4 ustawy, a także: a) w odniesieniu do członków Zarządu Spółki – zobowiązania

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1110.

Okres objęty kontrolą

2017–2021

(z uwzględnieniem
wytworzonych
dokumentów i podjętych
działań przed i po tym
okresie, o ile miały wpływ
na ocenę kontrolowanej
działalności)

do terminowego składania wszystkich wymaganych oświadczeń majątkowych zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 4 ustawy; b) w odniesieniu do prezesa Zarządu Spółki – zobowiązania do dokonywania analizy składowanych oświadczeń majątkowych, w tym weryfikacji i dokumentowania przeprowadzonych czynności i poczynionych ustaleń.

2. OCENA OGÓLNA

W działalności spółek radiofonii publicznej wystąpiły nieprawidłowości

W latach 2017–2021 w działalności spółek radiofonii publicznej wystąpiły naruszenia prawa i przypadki niegospodarności w zarządzaniu środkami finansowymi, a także przypadki braku dbałości o utrzymanie należytego stanu niektórych składników majątkowych w rozgłośniach regionalnych, co świadczy, że realizacja zadań oraz zarządzanie majątkiem i środkami finansowymi w spółkach radiofonii publicznej przebiegało nie zawsze w sposób prawidłowy.

Wprowadziła większość spółek radiofonii publicznej (13) opracowała i wdrożyła strategiczne plany wieloletnie, określające kierunki polityki programowej i finansowej, to jednak nie wszystkie określone w nich cele zdołano w pełni zrealizować.

Polskie Radio S.A. pomimo uzyskania dodatkowych środków w formie rekompensat oraz realizacji szeregu zadań i projektów, nie zdołało osiągnąć zasadniczego celu strategicznego polegającego na zatrzymaniu trendu spadku liczby słuchaczy. W 2016 r. słuchalność⁴ wynosiła 17,6% a w 2021 r. 7,9%. Dodatkowo Spółka nie osiągnęła minimalnych udziałów dla części audycji do czego zobowiązała się w dokumencie strategicznym określającym sposób realizacji misji publicznej – Karcie powinności Polskiego Radia S.A. na lata 2020–2024. Spółka zapewniła nadawanie audycji radiowych w większości przypadków zgodnie z planami programowymi. Realizowanie zadań przez Spółkę odbywało się przy wzroście kosztów, które pokrywano środkami finansowymi z wpływów abonamentowych (ich udział w przychodach w 2021 r. wyniósł 83%). Jednocześnie w 2019 r. Spółka poniosła stratę w wysokości 10,4 mln zł, a w 2021 r. strata wyniosła 19,9 mln zł.

W latach 2017–2021 przychody Agencji Reklamy PR S.A.⁵ wyniosły 275,2 mln zł. Jednocześnie w strukturze przychodów zwiększył się udział przychodów uzyskiwanych od spółek Skarbu Państwa z 18,3% do 25,5% oraz urzędów i instytucji rządowych z 5% do 30,4%. W tym samym okresie działalność Agencji Muzycznej PR S.A.⁶ nie była rentowna, całkowite koszty działalności Agencji Muzycznej PR S.A. wyniosły 47,2 mln zł, podczas gdy łączne przychody osiągnęły poziom 28,9 mln zł.

Ponadto Polskie Radio S.A. w okresie grudzień 2020 r.–wrzesień 2021 r. przeprowadziło w trzech stacjach telewizyjnych intensywną kampanię wizerunkową mającą na celu ograniczenie negatywnego postrzegania Programu 3. spowodowanego następstwem zdarzeń związanych z emisją 1998. Notowania Listy Przebojów Programu 3., w wyniku których doszło do fluktuacji kadr, co spowodowało konieczność zapewnienia dla części audycji nowych prowadzących oraz zwiększonej, w stosunku do planu, emisji muzyki oraz przebudowy ramówki Programu 3. Pomimo poniesienia wysokich kosztów 4,4 mln zł udział w czasie słuchania Programu 3. wyniósł jedynie 1,8%⁷ w 2020 r.

Gospodarowanie majątkiem przez Polskie Radio S.A. przebiegało z zachowaniem obowiązujących zasad i przepisów, jednakże w obszarze rozporządzania środkami finansowymi wystąpiły nieprawidłowości, m.in.: zawarcie, poza procedurami wewnętrznymi dotyczącymi udzielania zamówień publicznych, umowy na sprzedaż produkcji cyfrowej, niegospodarne wypłacanie części diet w wysokości 82,9 tys. zł członkom Rady Programowej oraz niedokonanie

⁴ Udział danej stacji radiowej w czasie słuchania radia w jakiejś populacji.

⁵ Komórka organizacyjna PR S.A. zorganizowana w formie Biura, do działań której należy m.in. sprzedaż czasu antenowego we wszystkich programach PR S.A.

⁶ Komórka organizacyjna PR S.A. zorganizowana w formie Biura, do działań której należy m.in. realizacja fonograficznych projektów wydawniczych PR S.A.

⁷ Badania audytorium radia w Polsce czerwiec-sierpień 2021 r.

wpłaty 1,2 mln zł (wartość 7,5% osiągniętego zysku netto w 2020 r.) na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg⁸.

Ponadto Spółka nie zapewniła należytego przechowywania materiałów archiwalnych wchodzących do narodowego zasobu archiwalnego. Zbiory te są unikatową częścią narodowego dziedzictwa kulturowego, obejmującą m.in. kilkakaset tysięcy rekordów nagrań dźwiękowych: muzycznych (m.in. muzyki rozrywkowej, jazzowej, poważnej), słownych (m.in. audycje literackie, informacyjno-publicystyczne, dziecięce i młodzieżowe) i słowno-muzycznych (m.in. audycje Teatru Polskiego Radia), wytworzonych w latach 1926–1993. W szczególności nie zapewniono należytych warunków przechowywania tych materiałów, a także zaniechano działań neutralizujących skutki zalania części tych materiałów.

Przychody ogółem 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia wyniosły łącznie 1368,8 mln zł, a koszty 1337,4 mln zł. Podejmowane w latach 2017–2021 przez zarządy 17 tych spółek działania zmierzały do pełnej realizacji zadań radiofonii publicznej i należytego gospodarowania posiadanymi zasobami, niemniej jednak stwierdzone przez NIK nieprawidłowości ujawniły istotne słabości mechanizmów zarządzania, w tym:

- niedotrzymywanie minimalnego ustawowego limitu miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim;
- niezasięganie wymaganych opinii rad nadzorczych oraz zaciąganie zobowiązań bez wymaganej zgody rady nadzorczej;
- niepodejmowanie wymaganych uchwał przez zarządy;
- brak spójności pomiędzy zapisami w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia oraz postanowieniami umów;
- dokonywanie istotnych zmian w umowie bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- nieprzeprowadzanie lub przeprowadzanie z opóźnieniem okresowych kontroli stanu technicznego budynków.

Powyższe słabości mechanizmów zarządzania wskazują na nie w pełni właściwe funkcjonowanie organów rozgłośni regionalnych Polskiego Radia.

Ponadto NIK oceniła negatywnie, że 11 spośród 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia nie wywiązało się w latach 2018–2021 z ustawowego obowiązku dokonywania wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (7,5% zysku netto) w łącznej wysokości 2,2 mln zł. Dopiero uchwalona w dniu 5 sierpnia 2022 r. ustawa o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw zwolniła spółki radiofonii publicznej z obowiązku uiszczania takich wpłat⁹.

Dodatkowo w gospodarce majątkowej części rozgłośni regionalnych Polskiego Radia stwierdzono przypadki niegospodarności powstałych wskutek m.in.: poniesienia wydatków z tytułu rebrandingu radia i obchodów jego 90-lecia (3,1 mln zł), niecelowego dublowania umów o prowadzenie obsługi prawnej (0,5 mln zł), wypłaty, na podstawie wadliwie skonstruowanej umowy, odprawy pieniężnej byłemu prezesowi zarządu (66,1 tys. zł), zaniechań egzekucji kar umownych lub odszkodowań (0,3 mln zł).

⁸ Art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2022 r. poz. 505, ze zm.).

⁹ Dz. U. poz. 1768.

3. SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI

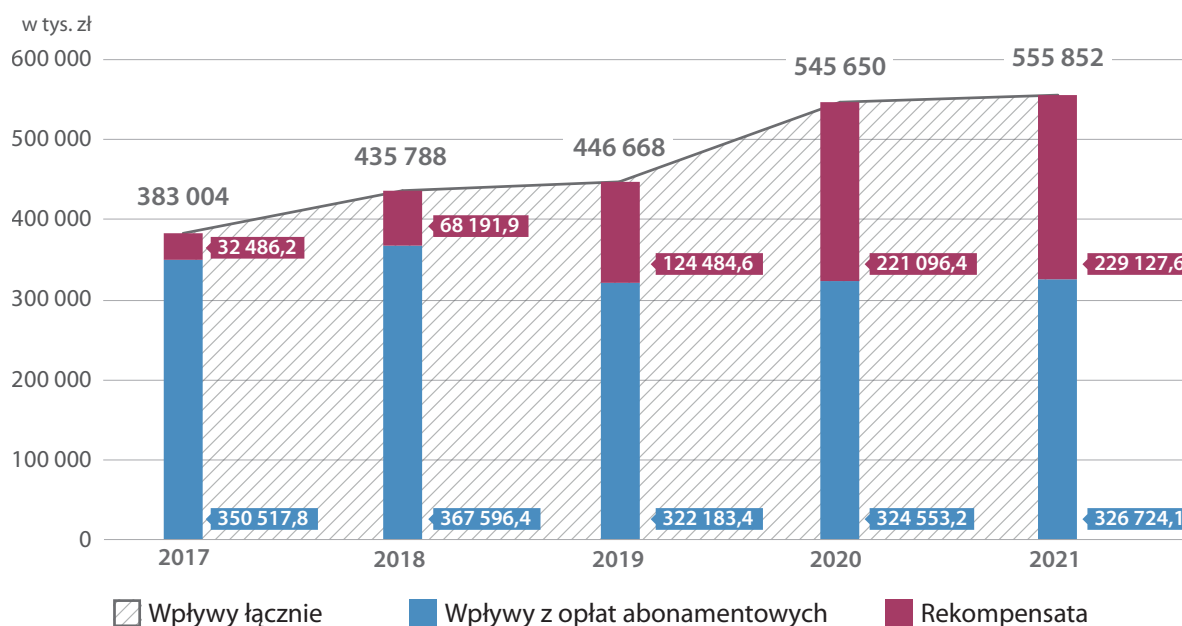
Sytuacja finansowa spółek radiofonii publicznej uzależniona od wielkości wpływów z KRRiIT

W okresie objętym kontrolą spółki radiofonii publicznej (Polskie Radio S.A. oraz rozgłośnie regionalne Polskiego Radia) objęte były systemem finansowania mediów publicznych, opartym na wpływach z tytułu opłat abonamentowych stanowiących zasadniczą część przychodów spółek. Znaczący wpływ na sytuację finansową spółek miały też kwoty rekompensat z tytułu utraconych w poprzednich latach wpływów z opłat abonamentowych z tytułu zwolnień, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych¹⁰. W latach 2017–2021 spółki radiofonii publicznej otrzymały łącznie z powyższych tytułów 2367 mln zł.

Wpływy abonamentowe wraz z rekompensatą Polskiego Radia S.A. wyniosły: w 2017 r. 194,1 mln zł, w 2018 r. 233 mln zł, w 2019 r. 219,6 mln zł, w 2020 r. 278,5 mln zł, a w 2021 r. 285,9 mln zł. Stanowiło to w poszczególnych latach odpowiednio 68%, 72%, 69%, 80% i 83% przychodów ogółem PR S.A. Wpływy abonamentowe wraz z rekompensatą 17 rozgłośni regionalnych wyniosły łącznie: w 2017 r. 188,9 mln zł, w 2018 r. 202,8 mln zł, w 2019 r. 227,1 mln zł, w 2020 r. 267,1 mln zł, w 2021 r. 269,9 mln zł, co stanowiło odpowiednio 81%, 81%, 83%, 89% i 86% ich łącznych przychodów ogółem w poszczególnych latach. [str. 55–58]

Infografika nr 1

Łączne wpływy z opłat abonamentowych wraz z rekompensatą spółek radiofonii publicznej w latach 2017–2021

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

W latach 2017–2021 przychody Agencji Reklamy PR S.A. wyniosły 275,2 mln zł. Jednocześnie w strukturze przychodów zwiększył się udział przychodów uzyskiwanych od spółek Skarbu Państwa z 18,3% do 25,5% oraz urzędów i instytucji rządowych z 5% do 30,4%. W tym samym okresie działalność Agencji Muzycznej PR S.A. nie była rentowna, całkowite koszty działalności Agencji Muzycznej PR S.A. wyniosły 47,2 mln zł, podczas gdy łączne przychody osiągnęły poziom 28,9 mln zł. [str. 59]

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1689.

W latach 2017, 2018 i 2020 PR S.A. uzyskało zysk netto w wysokości 2,8 mln zł, 15,3 mln zł i 16,1 mln zł. W 2019 r. Spółka poniosła stratę w wysokości 10,4 mln zł, a w 2021 r. strata wyniosła 19,9 mln zł.

W 2020 r. wszystkie 17 rozgłośni regionalnych osiągnęły dodatni wynik finansowy brutto, a w 2021 r. – 16 spółek (jedna odnotowała stratę w wysokości 0,2 tys. zł). W latach 2017–2021 tylko cztery rozgłoszenie regionalne zanotowały nieprzerwanie dodatnie wyniki finansowe brutto, w pozostałych naprzemiennie uzyskiwano zysk lub ponoszono stratę. [str. 57]

W procesach zarządzania w spółkach radiofonii publicznej (rozgłoszenie regionalne Polskiego Radia) stwierdzono liczne naruszenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego (ustaw i rozporządzeń). Naruszano także przepisy wewnętrzne. Polegało to m. in. na zaciąganiu zobowiązań bez wymaganej zgody Rady Nadzorczej, realizacji przez zarządy spółek działań bez wymaganej podstawy prawnej w postaci stosownych uchwał, niedokonaniu koniecznego zgłoszenia zmian statutu do Krajowego Rejestru Sądowego, niedokonywaniu koniecznych nowelizacji regulaminów dostosowujących ich treść do aktualnych przepisów prawa powszechnie obowiązującego, nieprzestrzeganiu przez zarządy ustanowionych przez siebie regulaminów organizacyjnych etc. Ustalenia te wskazują na istotne słabości mechanizmów zarządzania w spółkach, a niekiedy świadczą nawet o lekceważeniu ograniczeń wynikających z ustalonych reguł postępowania (np. samodzielna, nieuprawniona zmiana zasad rozliczania kosztów przez prezesa zarządu, wbrew umowie o świadczenie usług zarządzania). [str. 16–23]

Zarządzanie spółkami i nadzór nad nimi nie zawsze przebiegało prawidłowo

W spółkach radiofonii publicznej – w 12 z 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia – po upływie obowiązywania poprzednich planów opracowano i wdrożono kolejne strategiczne plany wieloletnie. W pięciu spółkach zaniechano w tym zakresie prac planistycznych, tłumacząc to głównie oczekiwaniem na ustalenie z Przewodniczącym KRRiT kart powinności albo priorytetowym traktowaniem zadań związanych z osiągnięciem stabilności finansowej. [str. 23–25]

Nie wszystkie spółki opracowały strategiczne plany wieloletnie

Skontrolowane podmioty (poza dwoma) terminowo opracowywały i przekazywały do KRRiT plany programowo-finansowe, spełniając w ten sposób obowiązki wynikające z uorit oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy. Jednakże założenia tych planów nie zawsze były w pełni realizowane m.in. cztery spółki nie zapewniły minimalnego udziału głównych kategorii audycji w poszczególnych programach, nie dotrzymując wymogu określonego w karcie powinności na lata 2020–2024. W trzech spółkach w niektórych miesiącach nie dochowano obowiązku przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu na emisję w poszczególnych programach utworów słowno-muzycznych w języku polskim, naruszając w ten sposób art. 15 ust. 2 uorit. [str. 26–33]

Realizacja zadań przez spółki radiofonii publicznej nie zawsze była prawidłowa

W odniesieniu do realizacji planów programowych Programu 3. w zakresie struktury gatunkowej w okresie 2017–2019 przebiegało to w większości przypadków zgodnie z przyjętymi założeniami. Polskie Radio S.A. w okresie grudzień 2020 r.–wrzesień 2021 r. przeprowadziło w trzech stacjach telewizyjnych intensywną kampanię wizerunkową mającą na celu ograniczenie negatywnego postrzegania Programu 3. – co skutkowało zwiększeniem

Zwiększenie wydatków na Program 3. Polskiego Radia S.A.

wydatków na promocję Programu 3. o 1214% w 2020 r. (2,3 mln zł) i o 1484% w 2021 r. (do 30 września 2,7 mln zł) w odniesieniu do 2019 r. – spowodowanego następstwem zdarzeń związanych z emisją 1998. Notowania Listy Przebojów Programu 3., w wyniku których doszło do fluktuacji kadr, co spowodowało konieczność zapewnienia dla części audycji nowych prowadzących oraz zwiększonej, w stosunku do planu, emisji muzyki oraz przebudowy ramówki Programu 3. Pomimo poniesienia wysokich kosztów 4,4 mln zł, w badaniach audytorium radio w Polsce udział w czasie słuchania Programu 3. wyniósł jedynie 1,8% (czerwiec–sierpień 2021 r.), a w analogicznym okresie 2020 r. udział ten wyniósł 3,9%. [str. 29–30]

Nieprawidłowa realizacja przez PR S.A. umowy z NAC

Polskie Radio S.A. nierzetelnie realizowała umowę użyczenia materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji zawartą w dniu 12 maja 2005 r. z Archiwum Dokumentacji Mechanicznej (obecnie NAC). Nieprawidłowości polegały na: niezapewnieniu należytych warunków przechowywania materiałów archiwalnych ze zbioru użyczonego oraz warunków bezpieczeństwa przeciwpożarowego w niektórych pomieszczeniach magazynowych; niewyodrębnieniu ze zbioru użyczonego materiałów archiwalnych kategorii „A” i nieprzekazaniu Narodowemu Archiwum Cyfrowemu spisów zdawczo-odbiorczych wyodrębnionych materiałów archiwalnych. Przez ponad cztery lata Spółka nie poddała taśm ze zbioru użyczonego, zalanych w wyniku awarii klimatyzacji w 2018 r., zabiegom mającym na celu neutralizację skutków zalania – o incydencie tym nie poinformowano Narodowego Archiwum Cyfrowego. Spółka nie określiła również, w porozumieniu z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego Spółki, obejmującej swoim zakresem materiały archiwalne słowne i muzyczne ze zbioru użyczonego. Nie stwierdzono natomiast nieprawidłowości w zakresie digitalizacji oraz udostępniania materiałów archiwalnych ze zbioru użyczonego. Jednocześnie Spółka prawidłowo prowadziła działalność informacyjną w odniesieniu do tych materiałów. [str. 33–38]

Udostępnianie majątku na ogół zgodne z interesem ekonomicznym spółek

Zarządy spółek radiofonii publicznej okresowo udostępniały podmiotom zewnętrznym posiadane, czasowo niewykorzystywane składniki majątkowe, co zapewniało dodatkowe wpływy finansowe. Natomiast w przypadku PR S.A. jeden z nieużytkowanych lokali spółki pozostawał niezagospodarowany przez okres 31 miesięcy, co spowodowało utratę w latach 2016–2019 możliwego przychodu w szacunkowej wysokości 132,6 tys. zł. [str. 41–42]

Nierzetelna realizacja zadań administratora nieruchomości

Obiekty budowlane ośmiu skontrolowanych spółek nie były poddawane kontrolom okresowym wymaganym przepisami Prawa budowlanego. W jednym przypadku zalecenia wskazane podczas kontroli realizowane były z opóźnieniem lub nie zostały dotychczas zrealizowane. W trzech spółkach nie założono ksiąg obiektu budowlanego dla niektórych użytkowanych obiektów, a w ośmiu spółkach część tych ksiąg prowadzono niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. [str. 42–46]

Niektóre zamówienia publiczne spółek radiofonii zostały udzielone lub były realizowane z naruszeniem przepisów ustawy Pzp (np. nieudokumentowanie z należytą starannością oszacowania wartości zamówienia; zawarcie umowy na dostawę z wykonawcą, którego oferta nie spełniała kryteriów określonych w SIWZ i w ogłoszeniu o zamówieniu; dokonanie istotnych zmian w umowie bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, niezapewnienie spójności pomiędzy zapisami SIWZ oraz postanowieniami umów). Stwierdzono także przypadki naruszania postanowień obowiązujących w spółkach regulaminów udzielania zamówień, brak dostosowania regulaminów do przepisów ustawy Pzp z 2019 r., jak również brak pisemnych zasad dokonywania zakupów, w odniesieniu do których, z uwagi na ich wartość, nie znajdowały zastosowania przepisy Pzp, co nie stwarzało pełnej gwarancji, że realizowanie potrzeb zakupowych odbywa się z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a także przejrzystości. W jednym przypadku uwagę zwrócił również fakt braku szkoleń osób zajmujących się zamówieniami publicznymi. [str. 47–55]

Nie wszystkie zamówienia zrealizowano zgodnie z przepisami ustawy Pzp i regulacjami wewnętrznymi

Skontrolowane spółki, naruszając postanowienia art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg nie dokonywały w latach 2018–2021 obligatoryjnych wpłat na ten Fundusz. Powyższy przepis obowiązywał jednoosobowe spółki Skarbu Państwa do dokonywania wpłat w wysokości 7,5% zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym (zysk netto). Tylko w sześciu przypadkach uiszczono część wpłat. Spółki bezzasadnie przyjęły stanowisko, iż nie były zobowiązane do dokonywania wpłat, opierając się również na wątpliwościach w tym zakresie przedstawianych przez Przewodniczącego KRRiT oraz Przewodniczącego RMN. Jednakże dopiero uchwalona w dniu 5 sierpnia 2022 r. ustawa o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw zwolniła spółki radiofonii publicznej z obowiązku uiszczania takich wpłat. [str. 64–65]

Spółki radiofonii publicznej w większości nie dokonywały wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Działalność zarządu rozgłośni regionalnej w Poznaniu w latach 2016–2018 doprowadziła do utraty płynności finansowej przez tę rozgłośnię. Podejmowane w tym okresie ryzykowne decyzje gospodarcze spowodowały skumulowanie w krótkim okresie czasu wydatków na rebranding radia oraz obchody jego 90-lecia w łącznej kwocie 3,1 mln zł. Wydatki te nie doprowadziły jednak do osiągnięcia zakładanego w strategii rebrandingowej celu długookresowego (na lata 2018–2020) w postaci pozyskania nowych słuchaczy w młodszych grupach wiekowych, a w konsekwencji do skutecznej promocji radia i wzrostu przychodów z jego działalności komercyjnej. Działalność ówczesnego zarządu doprowadziła również do niegospodarnego wydatkowania 199,7 tys. zł na zakup sprzętu i wyposażenia, które ostatecznie nie były wykorzystywane do realizacji zadań rozgłośni. Ponadto wydatkowano 799 tys. zł na zamówienia udzielone bez zachowania trybu konkurencyjnego przy wyborze usługodawcy lub dostawcy.

Utrata płynności finansowej i niegospodarne wydatkowanie środków

Ówczesny zarząd prowadził niezrównoważoną politykę finansową, pomimo wiedzy o utracie płynności finansowej (był o tym wielokrotnie informowany przez głównego księgowego spółki). W konsekwencji, czynione przez spółkę starania o otwarcie linii kredytowej zakończyły się

niepowodzeniem z uwagi na brak zdolności kredytowej. W celu dokonania bieżących płatności, na koniec 2018 r., wykorzystano kwotę 0,8 tys. zł ze środków wniesionych przez kontrahentów tytułem zabezpieczeń należytego wykonania umów. Dopuszczono również do nieterminowego uregulowania zobowiązania na kwotę 159,7 tys. zł na rzecz podmiotu realizującego usługi emisji sygnału radiowego. Nieterminowe regulowania tego rodzaju zobowiązań stwarzało zagrożenie dla funkcjonowania radia, ze względu na ryzyko zaprzestania wykonywania działalności emisyjnej. W konsekwencji utraty płynności finansowej spółka została zmuszona do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 3 mln zł, skutkującej poniesieniem dodatkowych kosztów finansowych w kwocie 1,4 tys. zł, a konsekwencją nieterminowych płatności zobowiązań było uiszczenie odsetek w łącznej wysokości 6,1 tys. zł. [str. 61–64]

Nierentowne MC Radio

Działaniem niegospodarnym było utrzymywanie przez rozgłośnie regionalną w Poznaniu nierentownego (generującego w latach 2016–2018 ujemny wynik finansowy odpowiednio w wysokości: 217,0 tys. zł, 391,0 tys. zł i 352,0 tys. zł) programu miejskiego MC Radio o charakterze muzyczno-informacyjnym i publicystycznym, obejmującego teren Poznania oraz aglomeracji poznańskiej i zaprzestanie dalszych działań w celu kontynuowania zmiany formuły tego pasma, w tym możliwości pozyskania nowych reklamodawców, w kontekście poniesionych już na to środków finansowych w wysokości 61,5 tys. zł na opracowanie nowej koncepcji funkcjonowania radia miejskiego. [str. 64]

Zlecenie usług zewnętrznych nie zawsze zgodne z procedurami i gospodarne

W procesie zlecenia usług zewnętrznych nie zawsze przestrzegano wewnętrznych procedur udzielania zamówień (496,1 tys. zł). Ponadto niektóre z zawartych umów pokrywały się z zakresem zadań powierzonych do realizacji pracownikom spółek (338,9 tys. zł). Przykładem niegospodarności w zarządzaniu środkami finansowymi było poniesienie wydatków w wysokości wyższej niż wynikało to z umowy, zaniechanie naliczania kar umownych, niedochodzenie należnych odsetek lub ich zapłata wskutek opóźnionego regulowania zobowiązań (207,4 tys. zł). Przejawem braku dbałości o finanse spółki było także dopuszczenie do przedawnienia należności. [str. 69–75]

Wyniki kontroli przedstawiono z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji¹¹ (tajemnica przedsiębiorstwa).

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1233.

4. WNIOSKI

Mając na uwadze wyniki kontroli Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

Zintensyfikowanie funkcjonowania spółek radiofonii publicznej, poprzez:

- wzmocnienie nadzoru nad realizacją planów programowo-finansowych w zakresie uzyskania zaplanowanych udziałów kategorii audycji,
- zapewnienie realizacji zobowiązań określonych w karcie powinności na lata 2020–2024 w zakresie minimalnych udziałów głównych kategorii audycji;
- wprowadzenie mechanizmów zapewniających skuteczniejszą kontrolę zarządczą nad poszczególnymi komórkami organizacyjnymi spółki w zakresie przestrzegania przepisów prawa i wewnętrznych regulacji;
- objęcie gospodarki finansowej i majątkowej spółek kompleksową kontrolą wewnętrzną i/lub audytem (także zewnętrznym) w celu wczesnego wykrywania potencjalnych naruszeń prawa lub niegospodarności.

Spółki radiofonii publicznej – Polskie Radio S.A. oraz rozgłośnie regionalne Polskiego Radia

Formułując wnioski do spółek radiofonii publicznej NIK zauważa, że bez właściwego funkcjonowania organów spółek, w tym rad nadzorczych sprawujących bezpośredni nadzór nad działalnością spółek, monitorowanie i kontrolowanie procesów zachodzących w spółkach radiofonii publicznej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, sprawującego nadzór właścicielski, nie będzie efektywne.

Wzmocnienie nadzoru nad Narodowym Archiwum Cyfrowym w zakresie zapewnienia przez Polskie Radio S.A. należytych warunków przechowywania użyczonych materiałów archiwalnych wchodzących do narodowego zasobu archiwalnego.

Naczelnny Dyrektor Archiwów Państwowych

Zwiększenie częstotliwości przeprowadzania kontroli realizacji przez Polskie Radio S.A. umowy użyczenia materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji, szczególnie w zakresie stanu materiałów archiwalnych i warunków ich przechowywania.

Dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego

5. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

5.1. Zarządzanie spółkami i nadzór

Wykonywanie obowiązków przez zarządy spółek przebiegało na ogół zgodnie z przepisami prawa, jednakże część zadań wykonywano nieprawidłowo, z naruszeniem obowiązujących regulacji wewnętrznych. Wskazuje to, że nadzór nad działalnością spółek wykonywany przez rady nadzorcze nie zawsze był w pełni skuteczny.

Prezes samodzielnie i jednostronnie dokonał zmian rozliczania kosztów wbrew umowie o świadczenie usług zarządzania

Wbrew postanowieniom zawartej w dniu 15 stycznia 2018 r. umowy o świadczenie usług zarządzania, w latach 2020–2021 Prezesowi Zarządu rozgłosi regionalnej w Łodzi, na jego wniosek złożony do Głównej Księgowej Spółki, wypłacono kwotę 15,6 tys. zł w formie miesięcznego ryczałtu za paliwo do samochodu służbowego. Umowa przewidywała natomiast maksymalny, miesięczny limit kosztów zakupu paliwa do kwoty 1,2 tys. zł.

W ocenie ówczasie pełniącego funkcję Prezesa Zarządu, nie miał on obowiązku rozliczania zużytego paliwa dedykowaną dla pojazdu kartą paliwową, a z uwagi na okres epidemii koniecznym było w tym czasie odbywanie wielu podróży służbowych, a także tankowanie pojazdu na innych stacjach, niezwiązanych z kartą paliwową. Ponadto Prezes wyjaśnił, że zagadnienie to było przedmiotem konsultacji z Przewodniczącą Rady Nadzorczej, która stwierdziła, że rolą Rady było wyznaczenie limitu, a nie formuła rozliczenia zakupu paliwa i udzieliła ustnej zgody na dokonanie ww. zmian.

Przewodnicząca Rady Nadzorczej Spółki wyjaśniła, że nie miała wiedzy ani też nie uzgadniała przedmiotowej zmiany sposobu rozliczania kosztów przejazdów służbowych. Przewodnicząca wskazała także, że w ramach postępowania prowadzonego w 2020 r. na wniosek MKiDN w związku z pismem Związku Zawodowego, dotyczącego m.in. udostępniania do korzystania samochodu w ramach umowy o świadczenie usług zarządzania, Rada zobowiązała Prezesa do szczegółowych wyjaśnień. Z uwagi na brak odpowiedzi wezwania były ponawiane i dopiero w 2021 r. przekazano Radzie informację o ww. wniosku Prezesa skierowanym do Głównej Księgowej.

Zaciąganie zobowiązań bez zgody RN

W czterech spółkach Zarządy zaciągnęły zobowiązania, bez uzyskania uprzedniej zgody Rady Nadzorczej, pomimo że obowiązek jej uzyskania wynikał z postanowień statutów.

- Zarząd rozgłosi regionalnej w Katowicach w sześciu przypadkach nie wystąpił do Rady Nadzorczej o pisemną zgodę na zaciągnięcie zobowiązania, które przekroczyło równowartość 100,0 tys. euro w złotych, pomimo że obowiązek jej uzyskania wynikał z § 21 ust. 3 pkt 7 Statutu. Wyjaśniano to przeoczeniem.
- Zarząd rozgłosi regionalnej w Lublinie zawarł w 2017 r. umowę na kwotę 138 174,24 zł netto na docieplenie ścian i stropodachów bez uzyskania zgody Rady Nadzorczej, wymaganej na podstawie § 21 ust. 3 pkt 9 Statutu Spółki. Sytuację tę wyjaśniano pozytywnym zaopiniowaniem przez Radę Nadzorczą planu rzeczowo-finansowego spółki, w tym planu inwestycyjnego przewidującego wykonanie takiego zadania.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- W czerwcu 2019 r., Zarząd zawarł umowę zakupu cyfrowej konsoli emisyjnej, a wniosek do Rady Nadzorczej o wyrażenie zgody na zakup powstał 23 dni po podpisaniu umowy, tj. 17 lipca 2019 r., natomiast Rada Nadzorcza wyraziła zgodę uchwałą z 22 lipca 2019 r.
- Zarząd rozgłośni regionalnej w Olsztynie zawarł w 2018 r. umowę na zakup samochodu bez zgody wymaganej na podstawie § 14 ust. 5 pkt 6 i § 21 ust. 3 pkt 9 statutu Spółki. Rada Nadzorcza wyraziła na to zgodę po upływie 66 dni od dnia zaciągnięcia zobowiązania.
 - Zarząd rozgłośni regionalnej w Bydgoszczy zawarł w 2019 r. umowę na zakup urządzeń do emisji programów bez wystąpienia do Rady Nadzorczej o wyrażenie stosownej zgody – jak wyjaśniono – wskutek przeoczenia. Ostatecznie zgoda, na wniosek zarządu, została wyrażona po upływie trzech lat w czerwcu 2022 r. (uchwała RN nr 21/X/2022).
 - W rozgłośni regionalnej w Olsztynie nie podjęto uchwał dotyczących: zatwierdzenia planów ekonomiczno-finansowych na 2018 r., co było wymagane § 14 ust. 5 pkt 1, § 14 ust. 6 oraz § 21 ust 2 pkt 6 statutu Spółki, jak również w sprawie przyjęcia rocznych planów finansowo-programowych na 2020 r. oraz zatwierdzenia korekt rocznych planów finansowo-programowych w latach 2017-2021 (łącznie osiem korekt), co było wymagane § 14 ust. 5 pkt 10, § 14 ust. 6 oraz § 21 ust. 2 pkt 12 statutu spółki. Wyjaśniano to przeoczeniem, sytuacją epidemiczną, a w odniesieniu do korekt planów przedstawianiem ich radzie nadzorczej bezpośrednio na spotkaniach.
 - W rozgłośni regionalnej w Gdańsku w 2021 r. Zarząd Spółki zwrócił się w formie ustnej do Rady Nadzorczej o wyrażenie zgody na rozwiązanie, a następnie nawiązanie stosunku pracy z osobą zajmującą stanowisko głównego księgowego, z pominięciem podjęcia stosownej uchwały. Stanowiło to naruszenie § 14 ust. 6 Statutu, ponieważ sprawy, o których rozpatrzenie Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej, wymagają uchwał Zarządu. Zdaniem Prezesa Zarządu pisemność ma jedynie charakter dowodowy potwierdzający podjęcie danej decyzji Zarządu. Jak wskazał, z treści protokołu posiedzenia Rady Nadzorczej wynika, że wniosek został złożony i był poprzedzony decyzją Zarządu. NIK nie kwestionuje, że Zarząd Spółki dokonał zmiany pracownika na stanowisku głównego księgowego za zgodą Rady Nadzorczej, jednakże wcześniej nie podjął stosownej uchwały w tym zakresie. Odnosząc się do stwierdzenia Prezesa Zarządu o braku obowiązku pisemności, należy wskazać, iż zgodnie z art. 371 § 3² Ksh istnieje możliwość podejmowania uchwał przez Zarząd w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Z treści przedłożonej dokumentacji nie wynikało, iż właściwe posiedzenia Zarządu odbywały się w trybie zdalnym, a Statut nie przewidywał innych form podejmowania uchwał. Ponadto należy zaznaczyć, iż w prowadzonym w Spółce rejestrze uchwał Zarządu nie odnotowano, że Zarząd podjął przedmiotową uchwałę w formie ustnej.
 - W rozgłośni regionalnej w Rzeszowie Zarząd nie podjął uchwały w przedmiocie wniosku do Rady Nadzorczej dotyczącego zgody

Działania Zarządów spółek bez podjęcia wymaganych uchwał

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

na zatrudnienie wskazanej osoby na stanowisko głównej księgowej pomimo obowiązku wynikającego z § 14 ust. 6 w związku z § 21 ust. 4 pkt 5 i § 5 ust. 4 statutu spółki. Zdaniem Zarządu, nie było to wymagane z uwagi na fakt, że wskazana osoba była pracownikiem spółki, a akceptacja tej kandydatury przez Radę Nadzorczą była wynikiem przeprowadzonej przed objęciem funkcji rozmowy. NIK nie podzielił powyższych wyjaśnień, bowiem w Statucie nie zawarto innych postanowień w tym zakresie.

Niedokonanie zgłoszenia zmian statutu do Krajowego Rejestru Sądowego

W rozgłośni regionalnej w Poznaniu nie dochowano należytej staranności przy dokonywaniu zmiany statutu spółki przyjętego uchwałą nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z 14 października 2016 r. Nie zgłoszono bowiem zmian statutu do Krajowego Rejestru Sądowego, co skutkowało tym, iż zmiany te nie zostały ujawnione w KRS i nie wywołały skutków prawnych. W efekcie, w Spółce obowiązywał statut przyjęty uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z 2 lutego 2016 r., którego postanowienia w sprawie powołania organów zarządzających spółki nie były dostosowane do zmian przepisów prawa. Z tytułu sporządzenia aktu notarialnego w sprawie zmiany statutu poniesiono w Spółce koszty w wysokości 1,0 tys. zł. Niezłożenie zmian statutu do KRS wobec poniesienia ww. kosztów, w ocenie NIK, było działaniem niegospodarnym. Naruszało to również postanowienia § 12 ww. Regulaminu Zarządu Spółki, zgodnie z którym Zarząd Spółki był zobowiązany do dokonywania zgłoszeń we wszystkich sprawach wymagających wpisu do KRS zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych.

Według wyjaśnień Prezesa Zarządu IX kadencji za zgłoszenie zmian odpowiadał Dyrektor Biura Zarządu oraz kancelaria prawna prowadząca obsługę prawną spółki. Jak wskazał, nie miał wiedzy w tym zakresie, jak również przeprowadzane audyty nie wykazały nieprawidłowości. Powyższe motywowano także faktem zmian w spółce i przygotowaniem do jubileuszu radia. W efekcie protokół Zgromadzenia Wspólników z dnia 14 października 2016 r. został przekazany po upływie terminu określonego w art. 430 § 2 ustawy Ksh¹², więc sąd oddalił wniosek o ujawnienie zmian w statucie.

Niedostosowanie regulaminów do obowiązujących przepisów prawa

- W rozgłośni regionalnej w Koszalinie postanowienia § 4 ust. 2 Regulaminu Zarządu Spółki w zakresie organu powołującego i odwołującego Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, zostały określone w sposób niezgodny z przepisami art. 27 ust. 3 uorit. Wskazano bowiem, iż podmioty te powołuje KRRiT w drodze uchwały, na wniosek Rady Nadzorczej oraz odwołuje w drodze uchwały na wniosek Rady Nadzorczej lub Walnego Zgromadzenia. W rzeczywistości podmioty te powołuje i odwołuje Rada Mediów Narodowych. Ponadto w Regulaminie Zarządu Spółki nie uwzględniono zapisów dotyczących przyjęcia uchwał Zarządu, w przypadku gdy Zarząd jest jednoosobowy. Zarząd zadeklarował podjęcie działań w celu dokonania stosownych zmian.

¹² Zgłoszenie zmiany statutu nie może nastąpić po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia uchwały przez walne zgromadzenie.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- W rozgłośni regionalnej w Szczecinie (do 16 marca 2022 r.) nie zapewniono aktualizacji regulaminu Zarządu z 2011 r. w zakresie organów uprawnionych do ustalenia liczby członków Zarządu oraz powoływania i odwoływania członków Zarządu. W ocenie byłego Prezesa Zarządu z uwagi na jednoosobowy charakter Zarządu wprowadzenie aktualizacyjnych zmian do Regulaminu nie miało istotnego, ani pierwszorzędno znaczenia. Zmiany dokonane zostały uchwałą Zarządu Spółki z 16 marca 2022 r. i weszły w życie z dniem 25 marca 2022 r.

W rozgłośni regionalnej w Łodzi Prezes Zarządu nie sporządzał i nie przekazywał Radzie Nadzorczej kwartalnych sprawozdań z realizacji Programu Naprawczego przyjętego i zatwierdzonego uchwałą z dnia 11 października 2017 r. Zarządu, pomimo że obowiązek taki nałożony został na Zarząd uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 18 października 2017 r. w sprawie Programu Naprawczego Spółki „Radio Łódź” S.A. Ówczesny Prezes Zarządu nie był w stanie wskazać przyczyn nieprzekazywania sprawozdań zaznaczając jednocześnie, że przekazywał informacje ustnie na posiedzeniach rady.

Zarząd rozgłośni regionalnej w Łodzi nie przestrzegał postanowień Regulaminu Organizacyjnego Spółki, wprowadzonego w życie zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki z dnia 27 grudnia 2012 r.

- a) Pomimo obowiązku wynikającego z § 11 ust. 1 i § 13 ust. 1 ww. Regulaminu w latach 2017–2021 Zarząd nie ustalił bądź nie aktualizował pisemnych zakresów zadań, obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień dla 16 spośród 26 pracowników pełniących funkcje kierownicze lub zajmujących samodzielne stanowiska. W latach 2017–2021 w komórkach odpowiedzialnych za reklamę i marketing spośród 16 osób 11 nie miało pisemnych zakresów obowiązków, a dwóch miało zakresy nieaktualne. Stanowiło to naruszenie § 11 ust. 2 w związku z § 13 ust. 2 Regulaminu. W okresie od sierpnia 2021 r. do kwietnia 2022 r. zostały sporządzone nowe zakresy obowiązków dla wszystkich pracowników Spółki.
- b) Pomimo obowiązku wynikającego z § 10 ww. Regulaminu Zarząd, do czasu zakończenia kontroli NIK nie opracował Księgi Zadań Spółki, określającej podział zadań i kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych oraz samodzielnych stanowisk (szczegółowy zakres obowiązków). W ocenie ówczesnie pełniącego funkcję Prezesa nie było potrzeby zajmowania się tym z uwagi na inne priorytety, a doświadczeni pracownicy wiedzieli jakie są zadania poszczególnych komórek organizacyjnych.
- c) Pomimo obowiązku wynikającego z § 38 pkt 2 ww. Regulaminu Zarząd nie utworzył w latach 2017–2021 (po likwidacji właściwej komórki w 2015 r.) samodzielnego stanowiska ds. kontroli wewnętrznej do przeprowadzania kontroli wewnętrznych i w zakresie niezastrzeżonym do właściwości odpowiednich organów Spółki. W ocenie ówczesnie pełniącego funkcję Prezesa Zarządu, z uwagi na fakt likwidacji komórki przed objęciem przez niego funkcji, a także mając na względzie trudną sytuację spółki i kontrolę sprawowaną przez Zarząd, kierowników komórek i radę nadzorczą, nie było potrzeby utworzenia takiego stanowiska. Jak wyjaśnił obecny Prezes Zarządu likwidacja ww. komórki powiązana

Brak realizacji przez Zarząd obowiązku nałożonego przez Radę Nadzorczą

Nieprzestrzeganie przez Zarząd postanowień regulaminu organizacyjnego

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

byłą ze zmianami organizacyjnymi dokonanymi w 2015 r., celem których miało być sprawniejsze realizowanie zadań w tym m.in. lepsze wykorzystanie potencjału pracowników i poprawa komunikacji. Po likwidacji ww. komórki doraźne zadania audytowe miały być realizowane w komórce organizacyjnej „Biuro Zarządu”.

NIK wskazuje, że w okresie objętym kontrolą nie uchylono wskazanych powyżej zapisów Regulaminu Organizacyjnego, w konsekwencji czego Zarząd był zobowiązany do ich stosowania. Ponadto nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli wskazują na brak skutecznej kontroli wewnętrznej realizowanej w Spółce.

Nieprawidłowości w funkcjonowaniu rad nadzorczych

- Uchwały w sprawie ustalenia wskaźników określających cele zarządcze, wartości referencyjnych oraz trybu i sposobu oceny ich wykonania (KPI) na lata 2020–2021 Rada Nadzorcza rozgłosiła regionalnej w Białymstoku podjęła odpowiednio 26 czerwca 2020 r. i 27 maja 2021 r. (tj. w drugim kwartale roku obrotowego) wbrew wytycznym określonym w piśmie MKiDN z 5 lutego 2019 r. Zgodnie z tymi wytycznymi: Rada Nadzorcza powinna ustalać wskaźniki – dla zachowania ich motywacyjnego charakteru – nie później niż przed końcem pierwszego kwartału roku obrotowego. Powyższe uzasadniano sytuacją epidemiczną oraz wskazano, że podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych nie wniósł zastrzeżeń wobec podjęcia uchwał w takim terminie, zaś rada nadzorcza uzyskała absolutorium za ten okres. NIK zwraca uwagę, że w okresie epidemii część posiedzeń Rady Nadzorczej odbyła się w formie zdalnej (tym samym część uchwał podjęto w tej formie). Przed 26 czerwca 2020 r. i 27 maja 2021 r. odbyło się po pięć posiedzeń Rady, których porządek nie obejmował podjęcia uchwał w sprawie ustalenia wskaźników KPI. Uchwała w tej sprawie na 2022 r. została przyjęta 26 marca 2022 r.
- Uchwałą nr 74/IX/2019 z 20 grudnia 2019 r. w sprawie oceny wykonania celów zarządczych przez Prezesa Zarządu „Radia Koszalin” S.A. i ustalenia wysokości należnej wypłaty Wynagrodzenia Zmiennego za rok obrotowy 2018 Rada Nadzorcza rozgłosiła regionalnej w Koszalinie ustaliła wynagrodzenie zmienne Prezesa za rok 2018 niezgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej w sprawie ustalenia wskaźników określających wykonanie celów zarządczych (KPI), wartości referencyjnych oraz trybu i sposobu oceny ich wykonania w której wskazano, że Kwota Bazowa Wynagrodzenia Zmiennego (KBWZ) stanowi 50% Wynagrodzenia Stałego tj. została określona w sposób niedopuszczający modyfikacji i jednocześnie nie naruszający maksymalnej wartości wskazanej w ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Zgodnie z postanowieniami ww. uchwały zmianie mogły ulegać jedynie wartości procentowe w zakresie wykonania danego wskaźnika określającego wykonanie celów zarządczych. W związku z powyższym wynagrodzenie zmienne Prezesa zostało zaniżone o 26,4 tys. zł za rok 2018. Ponadto w trakcie czynności kontrolnych nie przedstawiono wyliczeń, z których wynikałoby, w jaki sposób dokonano obliczenia kwoty wynagrodzenia zmiennego Prezesa (za rok 2017) określonej w uchwale Rady Nad-

zorzecj nr 54/IX/2018 z 14 grudnia 2018 r. w wysokości 22,5 tys. zł. Maksymalna kwota wynagrodzenia zmiennego Prezesa określona w § 2 uchwały Nr 27/IX/2017 z 19 czerwca 2017 r. stanowiła „do 50% Wynagrodzenia Stałego” (różnica kwot wyniosła 30,1 tys. zł).

Powyższe wynikało z przekonania, że stawka 50% wynagrodzenia zmiennego jest wartością maksymalną, którą Rada może obniżyć, jak również brakiem wiążących interpretacji i wytycznych w tym zakresie. Ponadto Rada Nadzorcza rozgłośni regionalnej w Koszalinie podjęła uchwałę w sprawie oceny wykonania celów zarządczych za rok 2017 z przekroczeniem o 132 dni terminu wynikającego z § 3 ust. 2 uchwały RN nr 27/IX/2017 w sprawie oceny wykonania przez Prezesa wskaźników na rok 2017 (tj. 30 dni od złożenia Sprawozdania Członka Zarządu).

- Rada Nadzorcza rozgłośni regionalnej w Łodzi, pomimo takiego obowiązku wynikającego z § 21 ust. 2 pkt 2 Statutu Spółki oraz § 6 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Rady Nadzorczej, nie określiła w latach 2017–2021 zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd strategicznych planów wieloletnich. Powyższe uzasadniano ustaleniem Karty Powinności na lata 2020–2024, który to akt ze względu m.in. na posiadanie cech Strategii zastąpił wieloletnie plany strategiczne.

NIK nie kwestionuje charakteru Karty Powinności obowiązującej w Spółce od 2020 r. Jednocześnie zgodnie z przyjętym Statutem na Radzie Nadzorczej spoczywał obowiązek – w okresie wcześniejszym – określania zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd strategicznych planów wieloletnich, a ostatni obowiązujący w Spółce plan wieloletni na lata 2015–2019 uchylony został w październiku 2016 r.

Ponadto ww. Rada Nadzorcza, pomimo wytycznych przekazanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, nie ustalała dla każdego z osobna wskaźnika określającego wykonanie celów zarządczych stopnia realizacji wartości referencyjnej, dla której dany wskaźnik uznawało się za niewykonany. W konsekwencji w przypadku wskaźnika odnoszącego się do realizacji celów misyjnych wartość referencyjna dla wskaźnika KPI odbiegała od wartości deklarowanej w planach programowo-finansowych jako 100% i ustalona była w przedziale od 80% do 100%. Jak wyjaśniano przedział 80–100% uwzględniał ewentualne odchylenia od planu spowodowane czynnikami niezależnymi od Spółki

- Przy ocenie realizacji celów zarządczych w 2019 r. Rada Nadzorcza rozgłośni regionalnej w Poznaniu nie zastosowała się do wytycznych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego skierowanych do rad nadzorczych, dotyczących sposobu oceny wykonania celów zarządczych. Uchwałą nr 23/2/2020/RN/IX z 23 października 2020 r. Rada Nadzorcza uznała za zrealizowane cele zarządcze odpowiednio w 2019 r. (dotyczący zmniejszenia straty). Przy ocenie tej Rada Nadzorcza uwzględniła uzyskane przez Spółkę dodatkowe środki finansowe ze sprzedaży obligacji. Zgodnie natomiast z ww. zaleceniami MKiDN, przy ocenie realizacji celów zarządczych, na których wykonanie ma wpływ wysokość zrealizowanych przychodów (np. zmniejszenie straty w stosunku do roku ubiegłego, osiągnięcie planowanego wyniku netto), nie powinny być uwzględniane skutki finansowe przychodów z tytułu zbycia tych obligacji, a rady nadzorcze powinny dążyć do wyeliminowania

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

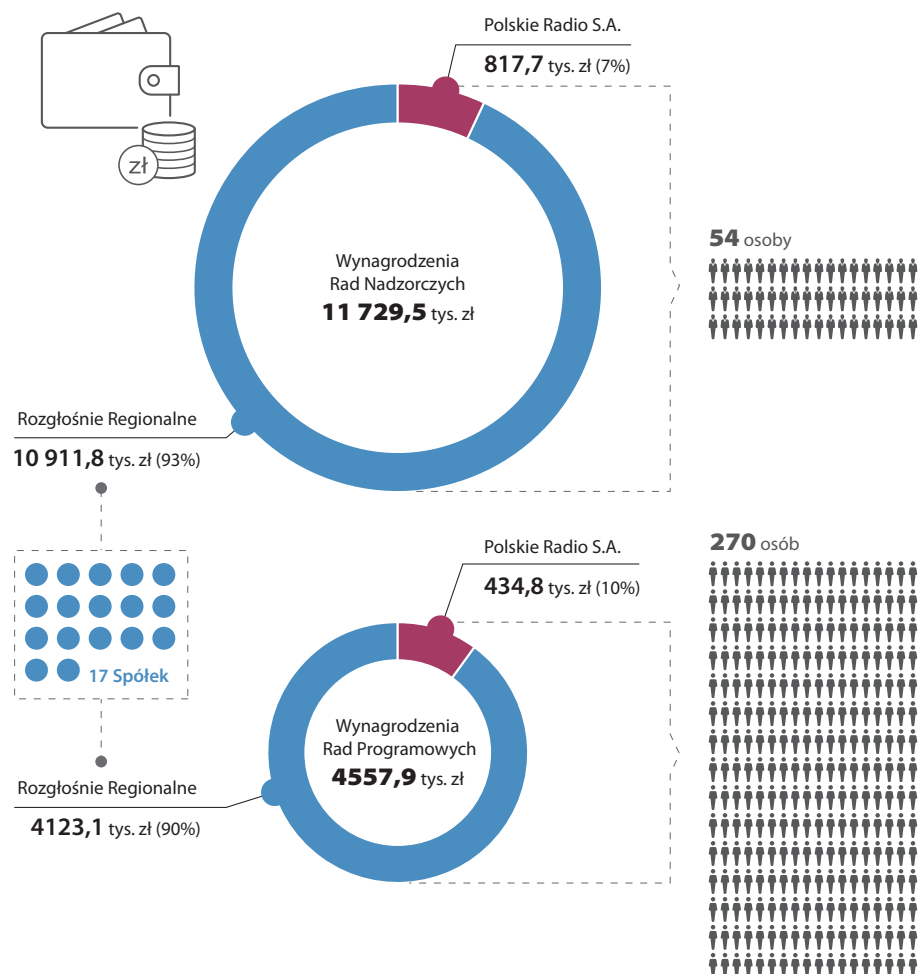
wpływu dodatkowych środków finansowych na ocenę stopnia realizacji poszczególnych celów zarządczych. Uwzględnienie tych przychodów wpłynęło na wykazanie osiągnięcia założonego celu zarządczego.

Koszty działalności rad nadzorczych i rad programowych

W latach 2017–2021 koszty działalności 18 rad nadzorczych spółek radiofonii publicznej (po trzech członków w każdej radzie) wyniosły łącznie 12 875 tys. zł, z tego na wynagrodzenie członków przeznaczono 11 729,5 tys. zł. W tym samym okresie koszty działalności 18 rad programowych (po 15 członków w każdej radzie) wyniosły 4557,9 tys. zł.

Infografika nr 2

Wynagrodzenia członków 18 rad nadzorczych i rad programowych spółek radiofonii publicznej w latach 2017–2021

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

Wypłata części diet dla Rady Programowej PR S.A. niezgodnie z uchwałą Rady Mediów Narodowych

Zgodnie z art. 28a ust. 4 uorit członkom rady programowej przysługuje dieta wypłacana przez spółkę w wysokości ustalonej przez Radę Mediów Narodowych. W uchwale nr 42/2017 Rady Mediów Narodowych z dnia 19 stycznia 2017 r. określono wysokość diety miesięcznej za udział w co najmniej jednym posiedzeniu rady programowej w danym miesiącu w kwocie: dla przewodniczącego rady programowej 0,5 tys. zł, a dla członka rady 0,3 tys. zł.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Wbrew tym postanowieniom, w latach 2017–2020 Spółka wypłacała diety członkom Rady Programowej PR S.A. za każdą obecność na posiedzeniu, niezależnie od liczby posiedzeń w danym miesiącu. Kwota nieprawidłowo wypłaconych diet wyniosła łącznie 82,9 tys. zł, tj.: 17 tys. zł w 2017 r., 20,6 tys. zł w 2018 r., 24,8 tys. zł w 2019 r., 20,5 tys. zł w 2020 r.

Powyższe wynikało z wadliwej interpretacji ww. uchwały Rady Mediów Narodowych. Zarząd PR S.A., po zapoznaniu się z opinią prawną w przedmiocie legalności przyznawania diet członkom Rady Programowej, podjął w 2021 r., decyzję o odstąpieniu od żądania zwrotu nadpłaconych diet na rzecz członków Rady Programowej.

5.2. Strategiczne plany wieloletnie

Strategiczne plany wieloletnie tworzone na okres kilku lat powinny przedstawiać założenia, kierunki rozwoju, metody realizacji i osiągnięcia wyznaczonych celów przy uwzględnieniu charakteru działalności spółek tj. realizacji misji publicznej. Większość spółek opracowała i wdrożyła strategiczne plany wieloletnie, jednak nie osiągnięto wszystkich zakładanych w tych dokumentach celów.

W planach opracowanych w latach 2018–2020 przez PR S.A. jako nadrzędny cel strategiczny wskazywano transformację cyfrową Polskiego Radia S.A., jako środek służący odwróceniu zaznaczającego się spadkowego trendu liczby słuchaczy. Za najbardziej istotne aspekty uznano zwiększanie zdolności multimedialnego przekazywania treści misyjnych oraz „zmianę zasad funkcjonowania” (zmiany organizacyjne), przy jednoczesnym zachowaniu zasobów Polskiego Radia uznanych za elementy tworzące przewagę konkurencyjną (np. Teatr Polskiego Radia, Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie czy Archiwum Polskiego Radia).

Strategia PR S.A.

Spółka nie zdołała osiągnąć zasadniczego celu stawianego w kolejnych dokumentach strategicznych, to jest nie zatrzymała trendu spadku liczby słuchaczy programów Polskiego Radia, jak również nie osiągnięto celów związanych z popularyzacją marki Polskie Radio. Osiągnięto jedynie cele o charakterze technicznym. W 2016 r. słuchalność wynosiła 17,6% a w 2021 r. 7,9%¹³.

Strategiczne plany wieloletnie opracowane przez większość rozgłośni regionalnych skupiały się na budowaniu i wzmacnianiu pozycji radia w regionie i zwiększaniu jego słuchalności m.in. poprzez zmiany programowe. W zakresie techniki i inwestycji plany koncentrowały się na zamiarach inwestycji rozwojowo-odtworzeniowych niezbędnych w realizacji zadań programowych, rozwoju nowych technik multimedialnych i przestrzni cyfrowej oraz zarządzaniu organizacją. Nie wszystkie założone cele zostały jednak osiągnięte. W głównej mierze wynikało to z niższego od zakładanego poziomu finansowania.

Strategie rozgłośni regionalnych

¹³ Udział czasu poświęconego na słuchanie programów PR S.A. (Program 1., Program 2., Program 3., Program 4.) w grupie wszyscy respondenci.

Nie wszystkie spółki opracowały strategiczne plany wieloletnie

W pięciu z 18 spółek nie opracowano strategicznych planów wieloletnich, pomimo że zgodnie z zapisami statutów określającymi katalog kompetencji zarządu, należało to do zakresu ich działania.

- Rozgłośnia regionalna w Gdańsku w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 11 maja 2020 r. nie posiadała sporządzonego i zatwierdzonego strategicznego planu wieloletniego. Zdaniem Zarządu opracowanie planu stanowi uprawnienie zarządu, a nie jego obowiązek. Zarząd wskazał też na długotrwały brak rozwiązań ustawowych gwarantujących stabilne finansowanie mediów publicznych, trzykrotne zmiany zarządu w latach 2018–2019 oraz prace nad Kartą Powinności na lata 2020–2024.
- W rozgłośni regionalnej w Łodzi Zarząd nie opracował strategii wieloletniej do czasu wprowadzenia Karty powinności na lata 2020–2024, motywując to trudną sytuacją ekonomiczną oraz przyjętym priorytetem, tj. odzyskaniem płynności finansowej.
- Rozgłośnia regionalna w Koszalinie nie opracowała strategicznego planu wieloletniego spółki na okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 11 maja 2020 r. Jak wyjaśniono, w okresie tym realizowano cele strategicznego planu wieloletniego obowiązującego w latach 2015–2018, a w związku z rozpoczęciem opracowywania w 2018 r. karty powinności, która miała zastąpić Strategię Spółki odstąpiono od przygotowania kolejnej strategii.
- W rozgłośni regionalnej w Lublinie nie opracowano wieloletniego planu strategicznego radia na lata 2018–2019. Opracowane przez Zarząd we wrześniu 2017 r. „Założenia strategiczne na lata 2018–2021” nie zostały formalnie przyjęte do stosowania, nie wprowadzono ich uchwałą Zarządu, a także nie zostały zaopiniowane przez Radę Nadzorczą. Zdaniem Zarządu założenia miały być podstawą do opracowania ostatecznego, wieloletniego planu strategicznego. Spadające z roku na rok wpływy z abonamentu, a jednocześnie pojawiające się informacje o podejmowanych przez KRRiT pracach w kierunku zapewnienia stabilnego finansowania spółkom medialnym, wstrzymywały sporządzenie planu wieloletniego. Dokument nie został formalnie przyjęty, gdyż spółka oczekiwała na pojawienie się ustawy w sprawie karty powinności, która miała określać zasady realizacji misji publicznej, a także szczegółowy zakres powinności wynikających z misji. Karta ta została uznana przez Zarząd za wieloletni plan strategiczny. Zarząd opracowywał roczne plany rzeczowo-finansowe w oparciu o założenia strategiczne i wymogi stawiane przez KRRiT w sferze programowej oraz wytyczne MKiDN w sferze finansowej. Cele strategiczne przyjęte w Założeniach w przeważającej części znalazły odzwierciedlenie w rocznych planach programowo-finansowych i w planach rzeczowo-finansowych, które były przyjmowane przez Zarząd Spółki i opiniowane przez Radę Nadzorczą.
- W rozgłośni regionalnej w Rzeszowie nie sporządzono i nie zatwierdzono strategicznych planów wieloletnich na lata 2017–2019. W ocenie Zarządu brak stabilności w finansowaniu mediów publicznych nie sprzyjał opracowaniu wieloletnich planów strategicznych. W związku

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

z tym spółka przyjęła dopiero jednolity dokument o nazwie Karta Powinności na lata 2020–2024.

W Strategii do roku 2017 oraz Strategii na lata 2018–2021 rozgłośni regionalnej w Katowicach nie określono mierzalnych celów z przyporządkowanymi wskaźnikami mierzącymi stopień realizacji tych celów oraz systemu ich monitorowania. Nie ustalono komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za prowadzenie monitoringu oraz sposobu informowania Zarządu o jego wynikach. W związku z powyższym, po zakończeniu okresów objętych ww. strategiami Radio Katowice nie dysponowało rzetelnymi informacjami, które cele udało się osiągnąć w pełni, a które częściowo.

Brak mierzalnych celów i wskaźników Strategii „Radia Katowice” S.A.

W ocenie Zarządu, w warunkach niestabilnego i nieprzewidywalnego finansowania działalności misyjnej konieczna była elastyczność i adaptacyjność projektowanych rozwiązań – stąd brak jednoznacznych celów wyznaczonych w strategii. Zarząd Spółki był jednak na bieżąco informowany o działaniach podejmowanych przez poszczególne pionery i komórki organizacyjne.

W rozgłośni regionalnej w Kielcach nie zrealizowano określonych w Strategii, celów dotyczących: stworzenia kanału internetowego „Radio Kielce Zdrowie”, powstania Agencji Fotograficznej radia oraz utworzenia aplikacji do odbioru radia na urządzeniach mobilnych z możliwością streamingu treści nadawanych na antenie rozgłośni, jak i prezentowania zawartości strony internetowej (z rozbudowanym systemem powiadomień typu „push” dla słuchaczy). Nie ograniczono także zatrudnienia w 2019 r. o 20 pracowników, a w 2020 r. o 10 pracowników.

Niepełna realizacja celów Strategii „Radia Kielce” S.A.

Przyczyny powyższego stanu rzeczy to przygotowanie koncepcji stacji radiowej poświęconej tematyce zdrowotnej – „Radio Zdrowie”. Kanał jest gotowy do uruchomienia, ale decyzja o jego uruchomieniu należy do KRRiT. W zakresie stworzenia formuły prawnej i doprowadzenia do powstania Agencji Fotograficznej radia, strategia została podporządkowana działaniom zmierzającym do powstania Biblioteki Cyfrowej Mediów Publicznych, która ma zawierać w swoich zasobach serwis fotograficzny. W związku z realizowanymi planami, w tym komercjalizacji zasobów fotograficznych radia tworzenie osobnego produktu stało się niecelowe. Ponadto konieczne było stworzenie aplikacji na smartfony gdyż radio nie miało nowoczesnej, w pełni responsywnej strony internetowej przeznaczonej na urządzenia mobilne. Wraz z uruchomieniem w czerwcu 2022 roku nowej strony internetowej radia (radiokielce.pl) słuchacze-internauci zyskali możliwość słuchania programu na żywo.

Planowanie zmniejszenia zatrudnienia wynikało z prognoz zmniejszenia wpływów abonamentowych w okresach przyszłych. Spółce groziło w 2019 r. utracenie płynności finansowej, stąd przewidywanie ograniczenia zatrudnienia. W związku z otrzymaniem rekompensaty za utracone wpływy abonamentowe, nie zostały wprowadzone działania restrukturyzacyjne, które wpłynęłyby niekorzystnie na kondycję firmy.

W rozgłośni regionalnej we Wrocławiu plan strategiczny na lata 2018–2021 został przyjęty bez wymaganej procedury określonej w Statucie Spółki, to jest bez zatwierdzenia przez Zarząd oraz bez opinii Rady Nadzorczej.

Przyjęcie strategii „Radia Wrocław” S.A. bez formalnej procedury

5.3. Realizacja zadań

Realizacja zadań przez spółki radiofonii publicznej nie zawsze przebiegała zgodnie z planami programowymi oraz zawartymi umowami. Nie wszystkie spółki zapewniły wykonanie założeń programowych zawartych w planach programowo-finansowych, jak również nie wszystkie spółki zapewniły minimalne udziały głównych kategorii audycji określonych w kartach powinności na lata 2020–2024. Stwierdzono także przypadki nie spełniania wymogu przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim. Realizacja wybranych audycji przebiegała zgodnie z wewnętrznymi procedurami lub z zawartymi umowami. Nieprawidłowości wystąpiły natomiast w toku realizacji przez PR S.A. umowy użyczenia materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji.

Realizacja zadań przez spółki radiofonii publicznej nie zawsze przebiegała zgodnie z planami programowymi oraz umowami

Stosownie do postanowień § 2 rozporządzenia KRRiT z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie terminów przedkładania oraz zakresu planów finansowo-programowych przedsięwzięć w zakresie realizacji misji publicznej opracowywanych przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji¹⁴ jednostki publicznej radiofonii miały przedkładać corocznie plany finansowo-programowe na następny rok kalendarzowy w terminie do dnia 15 kwietnia. Od 1 stycznia 2019 r. – zgodnie z art. 21c ust. 1 uorit jednostka publicznej radiofonii, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku kalendarzowego, opracowuje i przekazuje KRRiT projekt planu programowo-finansowego przedsięwzięć określonych w karcie powinności¹⁵ w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 21 ust. 1a uorit, w kolejnym roku kalendarzowym. Szczegółowy zakres informacji, jakie powinny zawierać opracowane i przekazywane od 2019 r. do KRRiT plany programowo-finansowe wskazany został w § 1 rozporządzenia KRRiT z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu planów programowo-finansowych i trybu ich uzgadniania¹⁶.

Jednostki radiofonii publicznej terminowo wypełniały powyższe obowiązki planistyczne. W dwóch przypadkach nieznacznie przekroczono wskazany w rozporządzeniu termin. Plan finansowo-programowy na 2017 r. rozgłośni regionalnej w Łodzi (zatwierdzony uchwałą nr 33/2016 Zarządu z 12 kwietnia 2016 r. i uchwałą nr 7/IX/2016 Rady Nadzorczej z 15 kwietnia 2016 r.) przekazany został do KRRiT w dniu 18 kwietnia 2016 r. Uzasadniano to m.in. zmianą w składzie Zarządu. Ze względu na przyjęcie przez Radę Nadzorczą rozgłośni regionalnej w Katowicach planu finansowo-programowego na 2017 r. w dniu 15 kwietnia 2016 r. (piątek), Zarząd otrzymał dokumenty i przekazał je do KRRiT z czterodniowym opóźnieniem.

¹⁴ Dz. U. Nr 99, poz. 580, ze zm., dalej: rozporządzenie KRRiT z 2011 r. Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 1 stycznia 2019 r.

¹⁵ Plany programowo-finansowe doprecyzowują zadania wynikające z misji publicznej, określonej w karcie powinności. Plan programowo-finansowy może zostać zmieniony w trakcie jego obowiązywania w razie zajścia istotnej zmiany okoliczności, w szczególności w przypadku zmiany karty powinności.

¹⁶ Dz. U. poz. 2351.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- W rozgłośni regionalnej w Bydgoszczy.

W skorygowanym projekcie planu programowo-finansowego na 2017 r., przyjętym uchwałą Zarządu z 28 lipca 2016 r., w części pn. Plany programowe na 2017 r. w odniesieniu do audycji „Wiadomości” i „pogoda”, nie podano liczby wydań audycji w tygodniu, co było niezgodne z § 13 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia KRRiT z 2011 r. W przypadku audycji „Wiadomości” i „pogoda” nie podano także w jakich miesiącach audycja będzie nadawana oraz nie wskazano średniego czasu trwania pojedynczego wydania audycji, a w odniesieniu do kolejnych kilkunastu audycji nie podano średniego czasu trwania pojedynczego wydania, pomimo że wskazanie takich danych było przewidziane w formularzu planu programowo-finansowego, który Spółka otrzymała od Departamentu Mediów Publicznych KRRiT.

Wyjaśniano to m.in. faktem, że istotny dla planowania był łączny czas i suma audycji w poszczególnych kategoriach. Było to zawarte w planie finansowo-programowym na 2017 r., który KRRiT zaakceptowała i przyjęła. Natomiast w odniesieniu do audycji „Wiadomości”, „pogoda” i pozostałych wymienionych nie została podana liczba wydań audycji w tygodniu, w jakich miesiącach będą nadawane oraz średni czas trwania pojedynczego wydania audycji z powodu błędu przy przenoszeniu danych z formularza roboczego do formularza przekazanego do KRRiT.

Zarząd nie przedłożył Radzie Nadzorczej spółki do zaopiniowania skorygowanego projektu planu programowo-finansowego na 2018 r. z 29 grudnia 2017 r., pomimo że zgodnie z § 21 ust. 2 pkt 12 Statutu Spółki, do kompetencji Rady Nadzorczej należało opiniowanie planów programowo-finansowych przedsięwzięć w zakresie realizacji zadań misji publicznej, określonych ustawowo.

Powyższe uzasadniano m.in. tym, że korekta planu finansowo-programowego na 2018 r. była drugą zmianą planu, jaką spółka przygotowała w grudniu 2017 r. i wynikała z korespondencji, jaką do spółki skierowała KRRiT w celu uzyskania wyjaśnień dotyczących projektowanej straty bilansowej, przedstawiając opinie członków Rady do projektu oraz wynik głosowania nad zatwierdzeniem planu. W ocenie Zarządu do planu nie wprowadzono żadnych zmian, które zmieniłyby charakter programu regionalnego, a wszystkie jego modyfikacje mieściły się w ramach dozwolonego poziomu (do 20% wielkości wskazanej w poprzednim planie). Rada Nadzorcza na pierwszym posiedzeniu w 2018 r. została poinformowana o zmianie planów, co zostało odnotowane w protokole z posiedzenia Rady 9 lutego 2018 r.

NIK nie podzieliła tej argumentacji. Korekta planu programowo-finansowego na 2018 r. z dnia 29 grudnia 2017 r. zawierała istotne zmiany dotyczące zmniejszenia kosztów działalności ogółem, głównie poprzez zmniejszenie kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne, co do których Rada Nadzorcza powinna mieć możliwość wyrażenia opinii. Poinformowanie Rady o uzgodnionej już z KRRiT treści dokumentu, nie jest tożsame z przedłożeniem do zaopiniowania.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Niewykonanie założeń programowych zatwierdzonych w planach programowo-finansowych

- W rozgłośni regionalnej w Szczecinie nie dokonano aktualizacji planu programowo-finansowego na 2018 r. w zakresie planowanych zadań inwestycyjnych. Skutkiem tego była niezgodność pomiędzy danymi w nim wykazanymi a danymi ujętymi w planie ekonomiczno-finansowym na 2018 r. Powyższe – jak tłumaczono – wynikało z niedopatrzenia.
- Rozgłośnia regionalna w Kielcach nie wykonała założeń (procentowego udziału audycji słowno-muzycznych w programie regionalnym), zawartych w planach programowo-finansowych na lata 2017–2021 w zakresie realizacji określonych kategorii audycji w rocznym czasie nadawania. Nie zrealizowano części zaplanowanych audycji: w 2017 r. w kategorii publicystyka i edukacja, w 2018 r. w kategorii publicystyka, kultura oraz edukacja, w 2019 r. w kategorii sport i rozrywka, w 2020 r. we wszystkich kategoriach oprócz informacji, w 2021 r. w kategorii sport oraz rozrywka. Powyższe uzasadniano epidemią oraz koniecznością elastycznego reagowania na zmiany.
- W rozgłośni regionalnej w Opolu mniejszy niż zaplanowano był stopień realizacji programów: regionalnego dotyczącego sportu i rozrywki (odpowiednio 91% i 87% planu), a wyspecjalizowanego nadawanego w DAB+ dotyczącego audycji realizujących specjalizację – 95% (2017 r.); regionalnego dotyczącego rozrywki (86%), a wyspecjalizowanego nadawanego w DAB+ dotyczącego audycji realizujących specjalizację – 99% (2018 r.); regionalnego dotyczącego rozrywki (85%), a wyspecjalizowanego nadawanego w DAB+ dotyczącego audycji poza specjalizacją – 58% (2019 r.); regionalnego dotyczącego rozrywki – 92% (2020 r.); regionalnego dotyczącego rozrywki – 88%, a okazjonalnego pn. Radio Festiwalowe: Kultura – 93% (2021 r.). Powyższe wynikało z decyzji Redaktora Naczelnego oraz z przyczyn niezależnych od spółki (zmiana terminu organizacji Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu).

Ponadto nie wykonano założeń określonych w planie finansowo-programowym na 2017 r. w odniesieniu do wymiaru czasu, jaki powinien być przeznaczony na słowo w audycji Cały nasz sport – sobota (plan 52:00:00, wykonanie 41:18:34). Wynikało to głównie z realizacji audycji na żywo i przedłużających się z tego powodu transmisji z meczów.
- W rozgłośni regionalnej w Krakowie – w odniesieniu do planów programowych dla rozszczepień pasma lokalnego:
 - w 2017 r. w rozszczepieniu dla Tarnowa zaplanowano roczny udział audycji w kategorii informacja na poziomie 25,4%, publicystyka 52,9%, kultura 5,5%, oraz sport 16,2%, podczas gdy ich realizacja wyniosła odpowiednio 34,9%, 43,7%, 15,9% i 5,5%. Różnice w realizacji planów wyniosły od 9,2 do 10,7 punktu procentowego;
 - w 2017 r. w rozszczepieniu dla Nowego Sącza zaplanowano roczny udział audycji m.in. w kategorii informacja na poziomie 27,5%, publicystyka 60,8% oraz kultura 5,9%, a ich realizacja wyniosła odpowiednio 36,1%, 42,4% i 17,7%. Różnice w realizacji planów wyniosły więc od 8,7 do 18,4 punktu procentowego;
 - w 2018 r. zarówno w rozszczepieniu dla Tarnowa jak i Nowego Sącza zaplanowano roczny udział audycji m.in. w kategorii informacja

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

na poziomie 35,2% oraz publicystyka 62,5%, podczas gdy ich realizacja wyniosła odpowiednio 47,2% i 52,1% (różnice od 10,4 do 12 punktu procentowego);

- w 2019 r. w rozszczepieniu dla Tarnowa zaplanowano roczny udział audycji m.in. w kategorii informacja na poziomie 52,1% oraz publicystyka 45,9%, podczas gdy ich realizacja wyniosła odpowiednio 40,6% i 59,4%. (różnice od 11,5 do 13,4 p. p.).

Powyższe spowodowane było reakcją na aktualne wydarzenia. W przypadku rozszczepień wobec małej liczby godzin każda zmiana skutkowała wysokim wskaźnikiem różnicy pomiędzy planowanym a zrealizowanym udziałem poszczególnych kategorii.

- W PR S.A. w odniesieniu do planów programowych na lata 2017–2021 struktura gatunkowa nie została zrealizowana:
 - w Programie 1. w 2017 r. dla czterech z sześciu kategorii, w 2018 r. dla pięciu z sześciu kategorii, w 2019 r. dla wszystkich kategorii, w 2020 r. dla pięciu z sześciu kategorii, w 2021 r. dla jednej z sześciu kategorii;
 - w Programie 2. w 2017 r. dla jednej z czterech kategorii, w 2018 r. dla dwóch z czterech kategorii, w 2019 r. dla jednej z czterech kategorii, w 2020 r. dla jednej z czterech kategorii, w 2021 r. dla jednej z czterech kategorii;
 - w Programie 3. w 2017 r. dla trzech z sześciu kategorii, w 2018 r. dla jednej z sześciu kategorii, w 2019 r. dla czterech z sześciu kategorii, w 2020 r. dla pięciu z sześciu kategorii, w 2021 r. dla czterech z sześciu kategorii;
 - w Programie 4. w 2017 r. i 2018 r. dla pięciu z pięciu kategorii, w 2019 r. dla czterech z pięciu kategorii, w 2020 r. i w 2021 r. dla trzech z pięciu kategorii.

Różnice w realizacji planów sięgały od 1 do 13 punktu procentowego względem planowanego udziału kategorii audycji w programie rocznym. Największa różnica realizacji względem planu programowego nastąpiła w 2020 r. w Programie 3. dla kategorii publicystyka, tj. z planowanego udziału 27% zrealizowano 14%. Jak wyjaśniano głównym zadaniem mediów jest reagowanie na bieżące zapotrzebowanie publiczne na treści określonego rodzaju, a dopiero w dalszej kolejności zarządzanie planami. Celem programu nigdy nie może być wyłącznie dążenie do realizacji określonych z dużym wyprzedzeniem czasowym założeń, oderwanych od rzeczywistej potrzeby, jakości przekazu i jego wartości.

NIK nie neguje istotności jakości słowa w przekazach radiowych i potrzeby reagowania na bieżące wydarzenia. Tym niemniej proces ten nie powinien przebiegać w oderwaniu od planów w kształcie zatwierdzonym przez KRRiT. Podkreślić przy tym należy, że spółki mogą dokonywać modyfikacji zatwierdzonych planów, jednakże wszelkie zmiany powinny być wprowadzane w porozumieniu z KRRiT. Jest to istotne z uwagi na fakt, iż naruszenia te mogą zostać wzięte pod uwagę przy kolejnym ustalaniu podziału wpływów abonamentowych.

W odniesieniu do realizacji planów programowych Programu 3. w zakresie struktury gatunkowej w okresie 2017–2019 przebiegało to w większości

Program 3. Polskiego
Radia S.A.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

na poziomie 35,2% oraz publicystyka 62,5%, podczas gdy ich realizacja wyniosła odpowiednio 47,2% i 52,1% (różnice od 10,4 do 12 punktu procentowego);

- w 2019 r. w rozszczepieniu dla Tarnowa zaplanowano roczny udział audycji m.in. w kategorii informacja na poziomie 52,1% oraz publicystyka 45,9%, podczas gdy ich realizacja wyniosła odpowiednio 40,6% i 59,4%. (różnice od 11,5 do 13,4 p. p.).

Powyższe spowodowane było reakcją na aktualne wydarzenia. W przypadku rozszczepień wobec małej liczby godzin każda zmiana skutkowała wysokim wskaźnikiem różnicy pomiędzy planowanym a zrealizowanym udziałem poszczególnych kategorii.

- W PR S.A. w odniesieniu do planów programowych na lata 2017–2021 struktura gatunkowa nie została zrealizowana:
 - w Programie 1. w 2017 r. dla czterech z sześciu kategorii, w 2018 r. dla pięciu z sześciu kategorii, w 2019 r. dla wszystkich kategorii, w 2020 r. dla pięciu z sześciu kategorii, w 2021 r. dla jednej z sześciu kategorii;
 - w Programie 2. w 2017 r. dla jednej z czterech kategorii, w 2018 r. dla dwóch z czterech kategorii, w 2019 r. dla jednej z czterech kategorii, w 2020 r. dla jednej z czterech kategorii, w 2021 r. dla jednej z czterech kategorii;
 - w Programie 3. w 2017 r. dla trzech z sześciu kategorii, w 2018 r. dla jednej z sześciu kategorii, w 2019 r. dla czterech z sześciu kategorii, w 2020 r. dla pięciu z sześciu kategorii, w 2021 r. dla czterech z sześciu kategorii;
 - w Programie 4. w 2017 r. i 2018 r. dla pięciu z pięciu kategorii, w 2019 r. dla czterech z pięciu kategorii, w 2020 r. i w 2021 r. dla trzech z pięciu kategorii.

Różnice w realizacji planów sięgały od 1 do 13 punktu procentowego względem planowanego udziału kategorii audycji w programie rocznym. Największa różnica realizacji względem planu programowego nastąpiła w 2020 r. w Programie 3. dla kategorii publicystyka, tj. z planowanego udziału 27% zrealizowano 14%. Jak wyjaśniano głównym zadaniem mediów jest reagowanie na bieżące zapotrzebowanie publiczne na treści określonego rodzaju, a dopiero w dalszej kolejności zarządzanie planami. Celem programu nigdy nie może być wyłącznie dążenie do realizacji określonych z dużym wyprzedzeniem czasowym założeń, oderwanych od rzeczywistej potrzeby, jakości przekazu i jego wartości.

NIK nie neguje istotności jakości słowa w przekazach radiowych i potrzeby reagowania na bieżące wydarzenia. Tym niemniej proces ten nie powinien przebiegać w oderwaniu od planów w kształcie zatwierdzonym przez KRRiT. Podkreślić przy tym należy, że spółki mogą dokonywać modyfikacji zatwierdzonych planów, jednakże wszelkie zmiany powinny być wprowadzane w porozumieniu z KRRiT. Jest to istotne z uwagi na fakt, iż naruszenia te mogą zostać wzięte pod uwagę przy kolejnym ustalaniu podziału wpływów abonamentowych.

W odniesieniu do realizacji planów programowych Programu 3. w zakresie struktury gatunkowej w okresie 2017–2019 przebiegało to w większości

Program 3. Polskiego
Radia S.A.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

przypadków zgodnie z przyjętymi założeniami. Jednakże w 2020 r. nie zapewniono w Programie 3. wykonania zobowiązań określonych w Karcie powinności PR S.A. na lata 2020–2024 w zakresie minimalnych udziałów audycji publicystycznych oraz audycji słownych.

Na funkcjonowanie Programu 3. w 2020 r. istotny wpływ miały zdarzenia związane z emisją 1998. notowania Listy Przebojów Programu 3. w wyniku których doszło do dużej fluktuacji kadr, co spowodowało konieczność zapewnienia dla części audycji nowych prowadzących oraz zwiększonej, w stosunku do planu, emisji muzyki.

Następstwem powyższego była także istotna przebudowa ramówki. Jednocześnie przeprowadzono intensywną kampanię wizerunkową mającą na celu ograniczenie negatywnego postrzegania Programu, co skutkowało zwiększeniem wydatków na promocję Programu 3. o 1214% w 2020 r. (2275,3 tys. zł) i o 1484% w 2021 r. (2744 tys. zł do 30 września) w odniesieniu do 2019 r. W latach 2017-2019 koszty te wynosiły jedynie 306,5 tys. zł, 578,6 tys. zł i 173,2 tys. zł.

Pomimo poniesienia w okresie grudzień 2020 r.–wrzesień 2021 r. wysokich kosztów promocji na kampanię reklamową w trzech stacjach telewizyjnych w łącznej wysokości 4384,6 tys. zł, w badaniach audytorium radia w Polsce udział w czasie słuchania Programu 3. wyniósł jedynie 1,8% (czerwiec–sierpień 2021 r.), a w analogicznym okresie 2020 r. udział ten wyniósł 3,9%.

Nie wszystkie spółki zapewniły minimalne udziały głównych kategorii audycji w poszczególnych programach

Zgodnie z art. 21a ust. 2 pkt 6 uoirit karta powinności określa minimalne udziały głównych kategorii audycji w poszczególnych programach.

W przypadku niżej wymienionych spółek udział ten był niższy od założeń określonych w karcie powinności. I tak:

- W PR S.A. w latach 2020–2021 w trzech programach nie zapewniono realizacji zobowiązań określonych w Karcie powinności na lata 2020–2024 w zakresie minimalnych udziałów w trzech głównych kategoriach audycji. Deklarowane minimalne roczne udziały: audycji sportowych w Programie 4. – PR24 w 2020 r. stanowić miały 3% (tj. 250 godzin), audycji informacyjnych w Programie PR Dzieciom w 2020 r. stanowić miały 2% (tj. 100 godzin), audycji publicystycznych w Programie 3. w 2021 r. stanowić miały 19% (tj. 1670 godzin).

W Programie 4. – PR24 udział audycji sportowych wyniósł faktycznie 2% (211 godzin, 49 minut i 48 sekund), tj. o jeden punkt procentowy mniej niż minimalny udział określony w Karcie powinności Polskiego Radia S.A. na lata 2020–2024, w Programie PR Dzieciom udział audycji informacyjnych wyniósł 1% (87 godzin, 56 minut i 15 sekund), tj. również o jeden punkt procentowy mniej, natomiast w Programie 3. udział audycji publicystycznych wyniósł 16% (1397 godzin), tj. o trzy punkty procentowe mniej.

Wskazanymi przez Zarząd głównymi przyczynami były: założenia redakcyjne, które nie mogły przewidzieć losowych zdarzeń takich jak epidemia COVID-19, w wyniku której odwoływano wydarzenia sportowe, kulturalne i gospodarcze; zmiana potrzeb społecznych związanych

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

przypadków zgodnie z przyjętymi założeniami. Jednakże w 2020 r. nie zapewniono w Programie 3. wykonania zobowiązań określonych w Karcie powinności PR S.A. na lata 2020–2024 w zakresie minimalnych udziałów audycji publicystycznych oraz audycji słownych.

Na funkcjonowanie Programu 3. w 2020 r. istotny wpływ miały zdarzenia związane z emisją 1998. notowania Listy Przebojów Programu 3. w wyniku których doszło do dużej fluktuacji kadr, co spowodowało konieczność zapewnienia dla części audycji nowych prowadzących oraz zwiększonej, w stosunku do planu, emisji muzyki.

Następstwem powyższego była także istotna przebudowa ramówki. Jednocześnie przeprowadzono intensywną kampanię wizerunkową mającą na celu ograniczenie negatywnego postrzegania Programu, co skutkowało zwiększeniem wydatków na promocję Programu 3. o 1214% w 2020 r. (2275,3 tys. zł) i o 1484% w 2021 r. (2744 tys. zł do 30 września) w odniesieniu do 2019 r. W latach 2017-2019 koszty te wynosiły jedynie 306,5 tys. zł, 578,6 tys. zł i 173,2 tys. zł.

Pomimo poniesienia w okresie grudzień 2020 r.–wrzesień 2021 r. wysokich kosztów promocji na kampanię reklamową w trzech stacjach telewizyjnych w łącznej wysokości 4384,6 tys. zł, w badaniach audytorium radia w Polsce udział w czasie słuchania Programu 3. wyniósł jedynie 1,8% (czerwiec–sierpień 2021 r.), a w analogicznym okresie 2020 r. udział ten wyniósł 3,9%.

Nie wszystkie spółki zapewniły minimalne udziały głównych kategorii audycji w poszczególnych programach

Zgodnie z art. 21a ust. 2 pkt 6 uoirit karta powinności określa minimalne udziały głównych kategorii audycji w poszczególnych programach.

W przypadku niżej wymienionych spółek udział ten był niższy od założeń określonych w karcie powinności. I tak:

- W PR S.A. w latach 2020–2021 w trzech programach nie zapewniono realizacji zobowiązań określonych w Karcie powinności na lata 2020–2024 w zakresie minimalnych udziałów w trzech głównych kategoriach audycji. Deklarowane minimalne roczne udziały: audycji sportowych w Programie 4. – PR24 w 2020 r. stanowić miały 3% (tj. 250 godzin), audycji informacyjnych w Programie PR Dzieciom w 2020 r. stanowić miały 2% (tj. 100 godzin), audycji publicystycznych w Programie 3. w 2021 r. stanowić miały 19% (tj. 1670 godzin).

W Programie 4. – PR24 udział audycji sportowych wyniósł faktycznie 2% (211 godzin, 49 minut i 48 sekund), tj. o jeden punkt procentowy mniej niż minimalny udział określony w Karcie powinności Polskiego Radia S.A. na lata 2020–2024, w Programie PR Dzieciom udział audycji informacyjnych wyniósł 1% (87 godzin, 56 minut i 15 sekund), tj. również o jeden punkt procentowy mniej, natomiast w Programie 3. udział audycji publicystycznych wyniósł 16% (1397 godzin), tj. o trzy punkty procentowe mniej.

Wskazanymi przez Zarząd głównymi przyczynami były: założenia redakcyjne, które nie mogły przewidzieć losowych zdarzeń takich jak epidemia COVID-19, w wyniku której odwoływano wydarzenia sportowe, kulturalne i gospodarcze; zmiana potrzeb społecznych związanych

z pozyskiwaniem informacji oraz dostępem do dóbr kultury muzycznej i rozrywki w sytuacji zamykanych instytucji kultury oraz miejsc rozrywki i relaksu.

- W rozgłośni regionalnej w Gdańsku w latach 2020–2021, wskutek epidemii w siedmiu kategoriach głównych udział procentowy w czasie nadawania był niższy od założeń określonych w Karcie powinności. Realizacja planów programowych za lata 2020–2021 została jednak pozytywnie oceniona przez KRRiT oraz Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy. Analizy, którymi dysponuje rozgłośnia za okres ośmiu miesięcy 2022 r. wskazują, że działania programowe będą w pełni odpowiadały założeniom Karty powinności.
- Rozgłośnia regionalna w Szczecinie w 2020 r. nie zapewniła w programie Radia Szczecin minimalnego udziału audycji w kategorii sport oraz w latach 2020–2021 w kategorii rozrywka, określonego w Karcie powinności na lata 2020–2024. Planowany roczny udział kategorii sport wynosił w 2020 r. 2,1%, podczas gdy faktycznie wyniósł 1,3%. Planowany roczny udział kategorii rozrywka w programie wynosił w latach 2020–2021 odpowiednio 46,4%, 45%, podczas gdy zrealizowany 41,4%, 42,8%, (mniej o 5 i 2,2 punktu procentowego). Powyższe spowodowane było odwoływaniem imprez sportowych z powodu epidemii. Jednocześnie – w ocenie Zarządu – pięć kategorii uważa się za ważniejsze (informacja, publicystyka, kultura, edukacja, sport), służą one bowiem realizacji podstawowych zadań nałożonych na radiofonie publiczną. W związku z tym zwiększenie ilości minut poświęconych informacji, publicystyce, kulturze, edukacji i sportowi miało wpływ na zmniejszenie w kategorii rozrywka (w odniesieniu do utworów muzycznych stanowiących przerywnik w programach).
W latach 2020–2021 w programie Radio Extra spółka nie zapewniła minimalnego udziału audycji w kategorii rozrywka a w 2021 r. w kategorii kultura. Planowany roczny udział kategorii kultura wynosił w 2021 r. 4,3%, podczas gdy zrealizowany wyniósł 3,5%. Planowany roczny udział kategorii rozrywka wyniósł w 2020 r. i 2021 r. po 94,3%, podczas gdy zrealizowany odpowiednio 91,4% i 94,1%. Wynikało to m.in. z odwołania wydarzeń o charakterze kulturalnym z powodu epidemii oraz z wprowadzenia w programie Radia Extra, nieprzewidzianej w Karcie kategorii informacji.
- W rozgłośni regionalnej w Krakowie nie zapewniono minimalnego udziału audycji w kategorii informacja w programie dla rozszczepeń pasm lokalnych (Tarnów i Nowy Sącz). Deklarowany minimalny roczny udział audycji w kategorii informacja określono na poziomie 26%, podczas gdy zrealizowany udział w programie wyniósł 25%.

Karta powinności jest ustalana w drodze porozumienia zawartego między spółkami oraz Przewodniczącym KRRiT. Oznacza to, że spółki miały wpływ na kształtowanie wartości przyjętych w tym dokumencie. Karta powinności precyzuje minimalne udziały głównych kategorii audycji w poszczególnych programach pozostawiając jednocześnie od 23% do 29% czasu nadawania ww. programów do realizacji w dowolnych kategoriach według art. 21 ust. 1 uorit. Spółkom pozostawiono swobodę kształtowania programów

zarówno pod względem czasu jak i kategorii. Zdaniem NIK, przy zaistnieniu nieprzewidywalnych wydarzeń typu epidemia, spółki – co do zasady – powinny dążyć do zapewnienia minimalnych udziałów określonych w Karcie powinności przy jednoczesnym - odpowiednim do sytuacji – kształtowaniu programów w zakresie czasu jaki nie został przypisany do żadnej z kategorii.

Niezależnie od powyższego stwierdzono, że rozgłośnia regionalna we Wrocławiu, wskutek przeoczenia, nie udostępniła na swojej stronie internetowej ustalonej Karty powinności na lata 2020–2024 (naruszenie art. 21a ust. 11 uorit).

Naruszenie art. 15 ust. 2 uorit

- W styczniu, lutym i marcu 2021 r. Program 3. PR S.A. nie spełniał wymogu przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim, co było niezgodne z art. 15 ust. 2 uorit. W styczniu 2021 r. udział takich utworów wyniósł 28%, w lutym 2021 r. 24%, a w marcu 2021 r. – 28%.
- Rozgłośnia regionalna w Gdańsku w czerwcu i w październiku 2018 r. oraz w październiku 2019 r. nie wypełniła obowiązku nadawania w programie utworów słowno-muzycznych w języku polskim, w co najmniej 60% w godzinach 5:00–24:00. Stanowiło to naruszenie art. 15 ust. 2 uorit. W przypadku dwóch wskaźników z 2018 r. wyjaśniano to nieprawidłowym nadzorem Sekretarza Programu nad redakcją muzyczną, a w 2019 r. wyborami do Sejmu i Senatu.
- W styczniu, wrześniu i październiku 2017 r. oraz styczniu i lutym 2018 r. rozgłośnia regionalna w Katowicach przeznaczyła od 32,5% do 32,8% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, a zatem nie osiągnęła dolnego limitu określonego w art. 15 ust. 2 uorit (33%). W kwartalnych sprawozdaniach przekazywanych do KRRiT przedstawiano wskaźniki zaokrąglone do liczb całkowitych (w wyniku zaokrąglenia było to wymagane 33%). Powyższe uzasadniano korzystaniem z przekazanych formularzy.
Zdaniem NIK techniczny kształt formularza, jest rzeczą absolutnie drugorzędną. Istotny jest fakt niedotrzymania ustawowego limitu. W świetle wyjaśnień Prezesa Zarządu przyczyną był brak bieżącego monitorowania poziomu wskaźnika, albowiem za poszczególne miesiące był on obliczany dopiero na etapie sporządzania sprawozdania za dany kwartał, co wykluczało z oczywistych powodów możliwość stosownej, natychmiastowej reakcji.
- Dla programu Radio Łódź Extra nadawanego od 2021 r. w technologii DAB+ rozgłośnia regionalna w Łodzi nie agregowała miesięcznych danych w sposób potwierdzający spełnianie wymogów o których mowa w art. 15 ust. 2 uorit, co było działaniem nierzetelnym. Jak wyjaśnił ówczesny Prezes Zarządu brak sporządzania miesięcznych raportów spowodowany był niezakończonymi pracami organizacyjnymi związanymi z zapewnieniem wymaganej sprawozdawczości dla Radia Łódź Ekstra.

Realizacja wybranych audycji przebiegała zgodnie z wewnętrznymi procedurami lub z zawartymi umowami. Audycje zostały prawidłowo rozliczone z twórcami i wyemitowane.

Realizacja audycji
zgodnie z umowami
i procedurami

5.3.1. Użyczenie materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji

W dniu 15 kwietnia 1994 r. pomiędzy KRRiT a Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych zostało zawarte porozumienie w sprawie użyczenia jednostkom publicznej radiofonii i telewizji zbiorów dokumentacji byłej państwowej jednostki organizacyjnej „Polskie Radio i Telewizja”. Czas użyczenia nie mógł przekraczać 10 lat, a jego przedłużenie na dalsze 10 lat mogło nastąpić na podstawie nowej umowy. Spółki miały być odpowiedzialne za pełną ochronę zbiorów przed utratą, uszkodzeniem bądź zniszczeniem. W okresie użyczenia właściwe archiwa państwowe miały sprawować nadzór nad wywiązywaniem się spółek z zawartych umów. W dniu 2 września 1994 r., tj. w dniu podpisania weszła w życie umowa użyczenia zawarta na czas określony do dnia 30 września 2004 r. pomiędzy Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie a Spółką Telewizja Polska S.A. oraz Spółką Polskie Radio S.A.

W dniu 12 maja 2005 r. pomiędzy Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie a PR S.A. została zawarta umowa użyczenia materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji (umowa użyczenia), na podstawie której użyczono Spółce, na okres 10 lat, materiały archiwalne i zbiory dokumentacji wytworzone lub zgromadzone w wyniku działalności Spółki Akcyjnej „Polskie Radio”, Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Radio”, Komitetu do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” – zespół „Polskiego Radia” oraz Państwowej Jednostki Organizacyjnej „Polskie Radio i Telewizja”.

Zawarcie umowy
użyczenia z PR S.A.

Materiały będące przedmiotem użyczenia obejmowały unikalny zbiór kilkuset tysięcy rekordów nagrań dźwiękowych: muzycznych (m.in. muzyki rozrywkowej, jazzowej, poważnej), słownych (m.in. audycje literackie, informacyjno-publicystyczne, dziecięce i młodzieżowe) i słowno- muzycznych (m.in. audycje Teatru Polskiego Radia), wytworzonych od początku polskiej radiofonii do lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku (lata 1926–1993). Spółka dysponuje m.in. unikalną kolekcją 93 płyt gramofonowych z 1939 r. (zawierających m.in. przemówienia Prezydenta Stefana Starzyńskiego) wpisaną w 2021 r. na Krajową Listę UNESCO „Pamięć Świata”.

W latach 2017–2021 Spółka, w ramach budżetu Archiwum, poniosła koszty związane z przechowywaniem, zabezpieczeniem i konserwacją zbioru użyczonego w łącznej wysokości 2809,2 tys. zł, z czego: 441,1 tys. zł w 2017 r., 600,7 tys. zł w 2018 r., 565,7 tys. zł w 2019 r., 646,8 tys. zł w 2020 r. i 554,9 tys. zł w 2021 r. W latach 2017–2021 Spółka nie podejmowała działań w celu uzyskania dodatkowych środków finansowych na konserwację, opracowanie i zabezpieczenie zbiorów, gdyż wiązałoby się to z zamieszczeniem materiałów archiwalnych w całości lub częściowo w Internecie. W 2021 r. Spółka wybrana została natomiast do programu grantowego Polskiego Konsorcjum dla Badań nad Dziedzic-

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

twem Kulturowym, którego istotą jest poddanie kolekcji płyt Polskiego Radia nowatorskim metodom badawczym zaproponowanym przez grono naukowe skupione wokół Konsorcjum.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. Spółka zdigitalizowała 21,24% użyczonego zbioru muzycznego i 88,60% zbioru słownego (łącznie 288 610 nagrań i 618 828 nośników, co stanowi razem 56,72% zbioru użyczonego słownego i muzycznego).

PR S.A. nie zapewniło należytych warunków przechowywania materiałów z użyczonego zbioru

Od wejścia w życie umowy z maja 2005 r. z Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie (od 2008 r. z Narodowym Archiwum Cyfrowym), PR S.A. nie zapewniło należytych warunków przechowywania materiałów archiwalnych w czterech z pięciu pomieszczeń magazynowych co było niezgodne z art. 12 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach¹⁷ oraz z § 7 ust. 1 i § 8 ust. 1 umowy użyczenia.

Zainstalowany w pomieszczeniach magazynowych (z wyjątkiem pomieszczenia przy ul. Z. Modzelewskiego 59) system klimatyzacji i wentylacji nie zapewniał możliwości odpowiedniej regulacji temperatury i wilgotności, a warunki klimatyzacyjne w tych pomieszczeniach w dużym stopniu zależały od zewnętrznych warunków pogodowych. Powyższe potwierdziły wyniki dwóch kontroli realizacji umowy użyczenia, przeprowadzonych przez NAC (17 marca 2014 r. i 6 maja 2021 r.). Ujawniono, że temperatura w magazynach jest zbyt wysoka, a wahania temperatury i wilgotności są za duże. W pismach kierowanych po kontroli do Prezesa Zarządu Spółki ówcześni Dyrektorzy NAC wyrażali zaniepokojenie niezadawalającymi warunkami przechowywania zbioru użyczonego. Jak wyjaśniano utrzymanie przez całą dobę i wszystkie pory roku wymaganych parametrów temperatury i wilgotności w magazynach Fonoteki i Archiwum Akt nie leży w kompetencjach i możliwościach realizacyjnych Archiwum, a odpowiedzialność za sprawne działanie systemu klimatyzacji i wentylacji w Polskim Radiu ponosi Biuro Administracyjne – Wydział Energetyki.

Wymagania dotyczące warunków przechowywania materiałów archiwalnych i bibliotecznych zostały określone w Polskiej Normie PN-ISO 11799 (będącą polską wersją Normy Międzynarodowej ISO 11799). Zalecenia te zostały częściowo ujęte w instrukcji archiwalnej określającej organizację, zadania i zakres działania archiwum zakładowego oraz szczegółowe zasady i tryb postępowania z dokumentacją w archiwum zakładowym, stanowiącej załącznik nr 6 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁸. Jednakże ww. rozporządzenie nie obejmuje Spółki, a stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne.

Zgodnie z art. 12 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach m.in. niepaństwowe jednostki organizacyjne, u których powstają bądź które przechowują materiały archiwalne, są obowiązane zapewnić należyte

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 164, ze zm.

¹⁸ Dz. U. Nr 14, poz. 67, ze zm.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

warunki ich przechowywania, chronić je przed uszkodzeniem, zniszczeniem bądź utratą oraz zapewnić konieczną konserwację tych materiałów.

W sprawie przyczyn niezapewnienia należytych warunków przechowywania materiałów archiwalnych ze zbioru użyzonego Dyrektor Archiwum wyjaśniła m.in., iż z Polskiej Normy PN-ISO 11799 wynika, że nie da się uniknąć pewnych odstępstw od idealnych warunków przechowywania. Wskazała również, iż dla magazynów nośników dźwięku i akt programowych w Spółce nie można bezwzględnie wymagać parametrów wysokości i wilgotności, ponieważ Polska Norma PN-ISO 11799 pozostawia do wyboru archiwom poziom warunków klimatycznych, w szczególności w sytuacji, gdy przechowywane materiały muszą być niezwłocznie dostępne ze względu na podstawowe zadanie Spółki, tzn. emisję programu radiofonicznego. Jednocześnie Dyrektor Archiwum wyjaśniła, że szacunkowy koszt zainstalowania szaf klimatyzacji precyzyjnej we wszystkich pomieszczeniach magazynowych, w których przechowywany jest zbiór użyzony, wyniósłby około 2000 tys. zł.

Z informacji udzielonych przez Dyrektora Departamentu Kształtowania Narodowego Zasobu Archiwalnego w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych wynika, że twierdzenie, iż Polska Norma PN-ISO 11799 pozostawia do wyboru archiwom poziom warunków klimatycznych jest niezrozumiałe. Na Spółce spoczywa m.in. obowiązek zapewnienia właściwych warunków przechowywania materiałów archiwalnych w należycie przygotowanych miejscach.

Biorąc pod uwagę łączne przychody Spółki, zdaniem NIK wydatkowanie kwoty 2000 tys. zł, w celu zapewnienia należytych warunków przechowywania materiałów archiwalnych ze zbioru użyzonego, wchodzącego w skład narodowego zasobu archiwalnego, nie stanowi pozycji, której Spółka nie jest w stanie sfinansować.

Pomimo 9-krotnego aneksowania umowy użyczenia, przedłużającego pierwotny termin opracowania spisów zdawczo-odbiorczych (31 grudnia 2008 r.), Spółka nie przekazała Narodowemu Archiwum Cyfrowemu żadnego spisu zdawczo-odbiorczego materiałów archiwalnych kategorii „A”, pomimo iż była do tego zobowiązana w § 3 ust. 3 umowy użyczenia. Jak wskazała Prezes Zarządu Spółki, w kwestii spisów zdawczo-odbiorczych w 2015 r. i 2017 r. nie posiada wiedzy dotyczącej przebiegu rozmów oraz wymiany dokumentacji z NAC. Obecnie zaproponowane przez NAC rozwiązanie polegające na częściowym i sukcesywnym przekazywaniu spisów zdawczo-odbiorczych zostało pozytywnie przyjęte przez Polskie Radio, a prace zostaną rozpoczęte bez zbędnej zwłoki.

Zgodnie z § 3 ust. 6 umowy użyczenia, jeżeli NAC w terminie trzech miesięcy od przedłożenia spisu, o którym mowa w ust. 3, nie prześle uwag dotyczących spisu, strony po upływie tego terminu uznają spis za zaakceptowany. Z informacji udzielonych przez Dyrektora Narodowego Archiwum Cyfrowego wynika, że pismem z dnia 3 kwietnia 2017 r. Spółka przekazała NAC (w formie elektronicznej) spis zdawczo-odbiorczy fonicznych materiałów użyzonych, składający się z siedmiu spisów częściowych, jednakże NAC zgłosiło uwagi do tego spisu i poprosiło o uzupełnienie. Spółka zob-

PR S.A. nie przekazało NAC wymaganych spisów zdawczo-odbiorczych

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

wiązała się wprawdzie do przekazania poprawionej wersji spisu, jednakże ostatecznie nie zostało to wykonane. W aneksie nr 7 do umowy użyczenia został wskazany nowy termin przekazania poprawionej wersji spisu, który również nie został przez Spółkę dotrzymany. Dyrektor NAC poinformował także, że Spółka w terminie do 31 stycznia 2022 r. przekazała NAC dwa spisy zdawczo-odbiorcze, z zachowaniem odrębności dla nagrań słownych i muzycznych. Spis nagrań słownych objął 21 744 stron spisu, 223 959 jednostek inwentarzowych, a spis nagrań muzycznych 20 371 stron spisu, 175 301 jednostek inwentarzowych. Dokumentacja zaewidencjonowana na obu ww. spisach wchodzi w skład zbioru użyczonego, w części nagrań dźwiękowych, szacowane jako 80% całości użyczonego zbioru dokumentacji. Spisy zdawczo-odbiorcze nie zostały zaakceptowane przez NAC, ponieważ nie spełniały podstawowego warunku wynikającego z § 3 ust. 3 umowy użyczenia, tj. nie były ostatecznymi spisami obejmującymi wyłącznie materiały archiwalne (na spisach znajdowała się również dokumentacja niearchiwalna).

Zdaniem Dyrektora Archiwum, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania oraz opracowania zbioru użyczonego zasoby, jakimi dysponowało Archiwum PR S.A. w latach 2017–2021 (w szczególności środki finansowe oraz liczba zatrudnionych pracowników o określonych kwalifikacjach), są wystarczające do prawidłowej realizacji umowy użyczenia. Jednocześnie nie jest możliwe zatrudnienie dodatkowych osób w celu przyśpieszenia wydzielania materiałów archiwalnych, ponieważ do weryfikacji nagrań potrzebna jest wiedza merytoryczna, długoletnia praktyka w Archiwum, bardzo dobra znajomość zbioru, historii nagrań, Radia i fonografii.

Zdaniem NIK, biorąc pod uwagę 9-krotne przedłużanie ostatecznego terminu przekazania NAC spisów materiałów archiwalnych ze zbioru użyczonego nie można podzielić twierdzenia, że zasoby kadrowe Archiwum są wystarczające do prawidłowej realizacji umowy użyczenia. Jednym z podstawowych obowiązków Spółki określonym w § 3 ust. 3 umowy użyczenia jest wyodrębnienie ze zbioru użyczonego materiałów archiwalnych kategorii „A” i przekazanie NAC spisów zdawczo-odbiorczych tych materiałów, co przez ponad 17 lat nie zostało wykonane. Problem niedotrzymania pierwotnego terminu przekazania NAC spisu materiałów archiwalnych kategorii „A” NIK sygnalizowała już w 2009 r. w informacji o wynikach kontroli Gospodarowanie mieniem oraz wykonanie zadań nadawcy publicznego przez Polskie Radio S.A. (nr ewid.: 176/2010/S/09/008/KNO).

W wyniku kontroli realizacji umowy użyczenia, przeprowadzonej przez NAC 7 maja 2021 r., stwierdzono, że w czerwcu 2018 r. miała miejsce awaria klimatyzacji w magazynie Fonoteki Słownej. Doszło do wycieku czynnika chłodzącego, w wyniku którego została zalana część nośników ze zbioru użyczonego, znajdujących się na dwóch regałach pod uszkodzonym fragmentem klimatyzacji. W wyniku awarii 112 taśm ze zbioru użyczonego zostało zalanych glikolem etylowym (w przypadku każdej z zalanych taśm sporządzono przed zalaniem kopie cyfrowe).

Nie zneutralizowano skutków zalania taśm oraz nie poinformowano NAC

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Spółka przez ponad cztery lata nie dokonała czynności mających na celu neutralizację skutków zalania taśm, zaleconych przez Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych Polskiej Akademii Nauk. Spółka, wbrew obowiązkowi wynikającemu z umowy, o awarii klimatyzacji nie poinformowała Narodowego Archiwum Cyfrowego, pomimo że zgodnie z § 8 ust. 4 umowy użyczenia była zobowiązana do natychmiastowego informowania NAC o zdarzeniach nadzwyczajnych, niezależnych od Spółki, mogących zagrozić bezpieczeństwu zbiorów.

Brak działań uzasadniano m.in. koniecznością odnalezienia odpowiedniej, skomplikowanej technologii oraz urządzenia do kąpieli wodnej i osuszenia taśm. Z rozeznania Archiwum wynikało, że na świecie nie istnieje takie rozwiązanie w związku z czym Archiwum zmuszone jest do zaprojektowania i zbudowania prototypu takiego urządzenia we własnym zakresie. Zadeklarowano, że zostanie to dokonane do końca 2022 r. Niepoinformowanie NAC o zalaniu tłumaczono m.in. tym, że wyciek klimatyzacji nie zagroził zbiorom, nie stwierdzono utraty, uszkodzenia lub zniszczenia materiałów archiwalnych. Oględziny przeprowadzone bezpośrednio po zalaniu taśm nie wykazały ich deformacji mechanicznej, a zalanie nie miało żadnego wpływu na parametry zapisu magnetycznego na taśmach, co wykazała próba odtworzenia taśm na magnetofonie.

Dwa z pięciu pomieszczeń magazynowych, w których przechowywane są materiały archiwalne ze zbioru użyczonego nie spełniały warunków w zakresie ochrony przeciwpożarowej, co było niezgodne z § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów¹⁹ w zakresie wyposażenia w gaśnice.

Nie zapewniono realizacji obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej

W trakcie kontroli NIK, w dniu 26 maja 2022 r., stwierdzono, że w pomieszczeniu magazynowym przy ul. Myśliwieckiej 3/5/7 nie było gaśnic, które znajdowały się na zewnątrz pomieszczenia magazynowego (w przylegającym do niego korytarzu). Ponadto stwierdzono, że termin przeglądu gaśnicy, znajdującej się w pomieszczeniu magazynowym przy ul. Z. Modzelewskiego 59, upłynął w maju 2021 r. Zgodnie z ww. rozporządzeniem gaśnice przenośne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, nie rzadziej niż raz w roku. Zgodnie z wymogami Polskiej Normy PN-ISO 11799, gaśnice ręczne powinny być zawsze dostępne nawet, jeśli zainstalowano automatyczny system gaszenia pożaru.

Naruszenia tłumaczono tym, że obowiązki związane z przeglądem i rozmieszczeniem gaśnic w budynkach Polskiego Radia nie leżą w kompetencjach Archiwum, a odpowiedzialność za kontrolę ważności i prawidłowe rozmieszczenie gaśnic ponoszą Inspektorzy ds. Ochrony ppoż. z Biura do Spraw Bezpieczeństwa. W trakcie kontroli gaśnica w pomieszczeniu magazynowym przy ul. Z. Modzelewskiego 59 została wymieniona na nową, a pomieszczenie magazynowe przy ul. Myśliwieckiej 3/5/7 zostało wyposażone w dwie gaśnice.

¹⁹ Dz. U. Nr 109, poz. 719, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie ppoż.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Brak instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego PR S.A.

Spółka nie posiada instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego, obejmującej użyczony zbiór.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach organy i kierownicy jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, w porozumieniu z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, określają instrukcję w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego lub składnicy akt.

Zarząd Spółki uchwałą nr 11 (227) z dnia 25 stycznia 2001 r. wprowadził w życie Instrukcję o organizacji i zakresie działania Archiwum Akt w Archiwum Polskiego Radia, stanowiącą załącznik do uchwały. Przedmiotowa instrukcja, zatwierdzona z upoważnienia Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych przez Dyrektora Archiwum Akt Nowych w dniu 28 grudnia 2000 r., obejmuje swoim zakresem tylko Archiwum Akt, określając m.in. wymogi w zakresie pomieszczenia magazynowego (lokalu Archiwum Akt), w tym dotyczące wymaganej temperatury i wilgotności. Mając na uwadze, że oprócz dokumentacji aktowej Archiwum przechowuje również archiwalne materiały słowne oraz muzyczne ze zbioru użyczonego, instrukcja w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego powinna zawierać również regulacje dotyczące tych zbiorów.

Jak wskazano, Spółka jest na etapie prac nad projektem instrukcji obejmującej wszystkie działy Archiwum.

5.4. Gospodarowanie majątkiem

Gospodarowanie majątkiem nie zawsze przebiegało w prawidłowy sposób. W przypadku ośmiu spółek rozgłośni regionalnych nieprawidłowo realizowano obowiązki administrowania nieruchomościami nie zapewniając przeprowadzenia wymaganych przepisami prawa kontroli okresowych. W trzech spółkach rozgłośni regionalnych nie prowadzono lub nierzetelnie prowadzono książki obiektów budowlanych. Ponadto nie zawsze rzetelnie zarządzano aktywami trwałymi, m.in. nie oddając do odpłatnego użytkowania niewykorzystywanego przez PR S.A. lokalu co nie zapewniało pełnej ochrony interesów spółek. Dziesięć spółek rozgłośni regionalnych realizowało zamówienia publiczne z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa i regulacji wewnętrznych.

Stan majątku spółek radiofonii publicznej

Wartość aktywów trwałych PR S.A. w latach 2017–2021 kształtowała się następująco: 147 032,9 tys. zł w 2017 r., 145 048,6 tys. zł w 2018 r., 140 787,8 tys. zł w 2019 r., 139 109,7 tys. zł w 2020 r. i 135 472,7 tys. zł w 2021 r. W związku z tym dynamika aktywów trwałych Spółki rok do roku wyniosła w 2018 roku w stosunku do 2017 roku 98,7%, następnie w 2019 roku 97,1%, w 2020 roku 98,8% oraz w 2021 roku 97,4%. Wartość aktywów z roku 2021 w stosunku do roku 2017 wyniosła 92,1% (spadek o 11 560,2 tys. zł). Aktywa trwałe stanowiły w poszczególnych latach odpowiednio 55,8% (2017), 49,8% (2018), 53,9% (2019), 49,2% (2020) i 55,3% (2021) aktywów ogółem. W latach 2017–2021 rzeczowe aktywa trwałe wyniosły 575 025,3 tys. zł.

Wartość aktywów trwałych 17 rozgłośni regionalnych wyniosła łącznie 567 378,7 tys. zł, w tym rzeczowe aktywa trwałe 546 781,7 tys. zł.

5.4.1. Wartości niematerialne i prawne

Wielkość wartości niematerialnych i prawnych spółek radiofonii publicznej w latach 2017–2021 wyniosła łącznie 96 171,4 tys. zł, z tego w PR S.A. – 78 670,6 tys. zł, a w 17 rozgłoszeniach regionalnych łącznie – 17 500,8 tys. zł.

Wartości niematerialne
i prawne

Dokonywane przez spółki zakupy oprogramowania, licencji, aktualizacji, subskrypcji wynikały z realizacji celów spółek ujętych w planach i na ogół były dostosowane do potrzeb ilościowych i jakościowych spółek. Jednakże nie zawsze były one ewidencjonowane lub właściwie ewidencjonowane, co miało wpływ na roczne sprawozdania finansowe. Nie zabezpieczono także interesu jednej ze spółek, naruszono procedury postępowania przy nabywaniu licencji, jak również przeprowadzono w latach 2017–2021 inwentaryzacje wartości niematerialnych i prawnych w sposób nierzetelny oraz niezgodny z przyjętą w spółce Instrukcją Inwentaryzacyjną oraz zarządzeniami Prezesa Zarządu w sprawie rocznej inwentaryzacji składników majątkowych spółki. I tak m.in.:

- W rozgłoszni regionalnej w Szczecinie nieprawidłowo zakwalifikowano wydatki poniesione na zakup usługi sprawowania opieki serwisowej nad oprogramowaniem, wprowadzając je do ksiąg rachunkowych jako zakup licencji. W wyniku nieprawidłowego kwalifikowania rodzaju operacji, dokonano zawyżenia aktywów trwałych spółki w latach 2017–2021 o 295,4 tys. zł. Spółka w trakcie kontroli NIK dokonała stosownych korekt księgowania o łącznej wartości 573,5 tys. zł. Ta sama spółka nie ujęła w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych licencji na oprogramowanie począwszy od 1 kwietnia 2014 r. o wartości początkowej 44,9 tys. zł netto (55,2 tys. zł brutto). Korekty dokonano w trakcie kontroli NIK.
- W rozgłoszni regionalnej w Poznaniu w 2017 r. przy nabywaniu licencji do oprogramowania komputerowego „Reklama Radiowa” nie zabezpieczono właściwie interesu Spółki, dokonując zapłaty za dostawę oprogramowania bez jego wdrożenia. Zawarta odrębnie umowa na świadczenie usług wdrożeniowych wykonana została nieterminowo i nienależycie. W wyniku rokowań z wykonawcą radio odstąpiło od roszczeń w wysokości 96,5 tys. zł, a ostateczne wdrożenie oprogramowania nastąpiło w grudniu 2020 r. W ocenie NIK, rezygnacja z kar umownych w wysokości 42,1 tys. zł za nieterminowe wykonanie usług wdrożenia III etapu (z opóźnieniem sięgającym ponad 30 miesięcy) było działaniem niegospodarnym. Niezależnie od powyższego w ww. rozgłoszni nierzetelnie prowadzono rejestr oprogramowania komputerowego użytkowanego w Spółce oraz ewidencję pozabilansową dla wartości niematerialnych i prawnych o wartości równej lub niższej od 3,5 tys. zł. W toku kontroli NIK rejestr i ewidencja zostały uzupełnione o licencje na oprogramowania zaksięgowane bezpośrednio w koszty.

5.4.2. Realizacja zadań inwestycyjnych

Realizacja zadań inwestycyjnych

Zadania inwestycyjne spółek radiofonii publicznej ujmowane były w rocznych planach programowo-finansowych. Na realizację zadań inwestycyjnych wydatkowano łącznie 189 439 tys. zł.

Nie wyegzekwowano terminowego wniesienia zabezpieczenia wykonania umowy

Rozgłośnia regionalna w Białymstoku nie wyegzekwowała od wykonawcy terminowego wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy na remont pomieszczenia biurowego w wysokości 2 tys. zł oraz nieterminowo zwróciła 70% tego zabezpieczenia wykonawcy (1,4 tys. zł).

Zabezpieczenie było wniesione na rachunek bankowy Radia dzień po podpisaniu umowy (tj. 25 lipca 2019 r.) podczas gdy zgodnie z § 5 ust. 7 umowy, powinno być wniesione najpóźniej w dniu jej zawarcia (24 lipca 2019 r.), a zwrot 70% jego wartości nastąpił po upływie jednego roku i trzech miesięcy od terminu wyznaczonego w § 5 ust. 8 umowy (zabezpieczenie zwrócono 4 lutego 2021 r. podczas gdy powinno być zwrócone do 30 października 2019 r.). Wykonawca nie zgłosił roszczeń z tego tytułu.

Nie naliczono kar umownych z tytułu nieterminowych dostaw sprzętu

W rozgłośni regionalnej w Katowicach, wskutek niedopatrzenia, nie naliczono kar umownych dwóm kontrahentom w łącznej kwocie 2 tys. zł z tytułu nieterminowych dostaw sprzętu w ramach modernizacji studia emisyjnego. Powyższe uzasadniano przepisami art. 15r1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁰. Tak więc możliwość dochodzenia tychże kar, a tym samym wystawienia z tego tytułu not księgowych uznano za bezcelową, deklarując jednocześnie, że po zniesieniu przywołanych ograniczeń kary zostaną stosownie naliczone i zostaną podjęte działania w celu ich wyegzekwowania.

NIK zauważa, że powyższe przepisy nie zakazują wystawienia noty księgowej z naliczonymi karami umownymi z tytułu nieterminowej dostawy i skierowania takiej noty do wykonawcy. NIK zauważa również, że ani w protokołach odbioru, ani przy weryfikacji faktur pod względem merytorycznym nie odnotowano, iż dostawy sprzętu nastąpiły z naruszeniem terminów, w celu zasygnalizowania pracownikom księgowości zaistnienia okoliczności uprawniających do naliczenia kar umownych i przekazania danych niezbędnych do wystawienia noty księgowej.

Nierzetelne sporządzenie wykazów zadań

W latach 2017–2020 w rozgłośni regionalnej w Poznaniu nierzetelnie sporządzano wykaz zadań inwestycyjnych. Zaistniały rozbieżności w zakresie danych o zadaniach inwestycyjnych (dotyczących liczby i wartości planowanych zadań w danym roku) pomiędzy planami ekonomiczno-finansowymi a planami finansowo-programowymi przedkładanymi do KRRiT.

Na 2017 r. wg planu finansowo-programowego zaplanowano dwie inwestycje na łączną kwotę 90,0 tys. zł a wg planu ekonomiczno-finansowego – 10 zadań inwestycyjnych o wartości 625,0 tys. zł.

W planie finansowo-ekonomicznym Spółki zaopiniowanym przez RN w dniu 27 marca 2018 r. zaplanowano łącznie dziewięć inwestycji o łącznej wartości

²⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

906,0 tys. zł. W planie finansowo-programowym zaplanowano natomiast siedem inwestycji na kwotę 938,0 tys. zł. W planie ekonomiczno-finansowym Spółki na 2019 r. nie wykazano żadnych inwestycji (zrezygnowano z tworzenia planu inwestycyjnego) natomiast w planie finansowo-programowym zaplanowano 11 inwestycji na łączną kwotę 1717,0 tys. zł.

W 2020 r. zamieszczono w planie ekonomiczno-finansowym siedem inwestycji na łączną kwotę 4724,0 tys. zł. Natomiast w planie finansowo-programowym na 2020 r. ujęto inwestycje na łączną kwotę 4938,0 tys. zł, w tym wymianę konsoliet na kwotę 150,0 tys. zł i remont studia na kwotę 100,0 tys. zł, których nie wykazano w planie ekonomiczno-finansowym. Z kolei, w planie finansowo-programowym nie wykazano zadań inwestycyjnych w zakresie zakupu akcesoriów komputerowych w kwocie 12,0 tys. zł i zakupu laptopów na kwotę 10,0 tys. zł, ujętych w planie finansowo-ekonomicznym.

5.4.3. Udostępnianie majątku

W latach 2017–2021 PR S.A. osiągnęło z tytułu wynajmu pomieszczeń, lokali mieszkalnych i użytkowych, powierzchni i miejsc parkingowych przychody w wysokości 4879,3 tys. zł.

Wśród objętych szczegółowym badaniem ośmiu umów najmu, w jednym przypadku stwierdzono, że na skutek zmian decyzji Zarządu Spółki lokal użytkowy przy al. Niepodległości 74 pozostawał niezagospodarowany w sumie przez okres 31 miesięcy, co przyjmując stawkę z ostatniej umowy najmu wynoszącej 4,3 tys. zł netto oznaczało utratę w latach 2016–2019 potencjalnego przychodu w wysokości 132,6 tys. zł. Jak wyjaśniano, ponowny wynajem wiązał się z uzyskaniem niezbędnych zgód organów Spółki, wykonania operatów szacunkowych i przeprowadzenia przetargów.

Rozgłoszenie regionalne, udostępniając innym podmiotom posiadany majątek (np. powierzchnie biurowe, pomieszczenia na prowadzenie lokalu gastronomicznego, miejsca parkingowe, miejsca na dachu) uzyskały z tego tytułu przychody w wysokości 14 273 tys. zł. Najem powierzchni od innych podmiotów zewnętrznych wynikał przede wszystkim z potrzeby zapewnienia pomieszczeń redakcyjnym terenowym. Łączne koszty najmu wyniosły 4104,5 tys. zł.

Stwierdzone w tym obszarze nieprawidłowości dotyczyły:

- dokonania przez rozgłoszenie regionalną w Łodzi w 2019 r. wyboru najemcy lokalu gastronomicznego niespełniającego warunków udziału w postępowaniu. Przyczyną powyższego były trudności w znalezieniu najemcy z uwagi na status budynku chronionego jakim dysponuje radio;
- zawarcia w 2018 r. przez rozgłoszenie regionalną w Łodzi, z naruszeniem art. 7 i art. 156 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²¹, umowy najmu części nieruchomości o powierzchni 80 m², w której stawkę czynszu w kwocie 1,3 tys. zł, tj. 16,25 zł/m² ustalono na podstawie opinii rzeczoznawcy z 11 marca 2015 r. zamiast

Udostępnianie majątku na ogół zgodne z interesem ekonomicznym spółek

²¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

na podstawie aktualnego operatu szacunkowego. Zgodnie z ww. przepisami jeżeli istnieje potrzeba określenia wartości nieruchomości, wartość tę określają rzeczoznawcy majątkowi, na piśmie w formie operatu szacunkowego, który może być wykorzystywany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia, chyba że wystąpiły zmiany uwarunkowań prawnych lub istotne zmiany czynników. Zaniechanie wyjaśniano m.in. koniecznością podjęcia szybkiej decyzji o wynajmie;

- nieterminowego regulowania zobowiązań z tytułu czynszu najmu lokali (89 przypadków w rozgłośni regionalnej w Opolu – spółki nie obciążono odsetkami z tytułu nieterminowych płatności; 11 przypadków w rozgłośni regionalnej w Krakowie (dot. lokalu w Nowym Sączu skutkujących zapłatą niewielkich odsetek).

5.4.4. Administrowanie nieruchomościami

Nie zawsze rzetelnie wywiązywano się z obowiązków właściciela i administratora nieruchomości

Nie wszystkie spółki będące właścicielami nieruchomości w pełni wywiązywały się z obowiązku należytego ich utrzymania i dokonywania kontroli stanu technicznego. Część spółek nie przeprowadzała wymaganych kontroli. Nie zawsze realizowano też zalecenia pokontrolne. NIK stwierdziła również przypadki nieprzewodzenia lub nierzetelnego prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych.

W spółkach nie przeprowadzono wszystkich wymaganych kontroli okresowych obiektów budowlanych

W ośmiu spółkach nie zapewniono przeprowadzenia wymaganych przepisami prawa budowlanego okresowych kontroli obiektów budowlanych.

- W rozgłośni regionalnej w Gdańsku w latach 2017–2021 nie przeprowadzono kontroli stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu budowlanego przy ul. Grunwaldzkiej 18 w Gdańsku, co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy PrBud. Kontrolę taką (wymaganą co najmniej raz w roku) przeprowadzono dopiero w trakcie kontroli NIK w dniu 27 lipca 2022 r. W jej wyniku sformułowano po dziewięć wniosków i zaleceń pokontrolnych dotyczących każdego z budynków. Powyższe było spowodowane niewiedzą i niewłaściwą interpretacją wytycznych dotyczących okresowych kontroli, jak również przekonaniem, że kontrole budynków we wskazanych zakresach, przeprowadzane regularnie i wielokrotnie w ciągu roku przez pracowników Działu Administracji wyczerpywały znamiona rygoru dotyczącego okresowych rocznych kontroli budynków określonych w przepisach prawa.
- W rozgłośni regionalnej w Kielcach w latach 2017–2020 wbrew postanowieniom art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy PrBud, nie przeprowadzono wymaganych okresowych kontroli stanu technicznego obiektów będących własnością Spółki, tj. budynku radia oraz budynku przeznaczonego na Centrum Edukacji Medialnej. Tłumaczono to prowadzoną od 2017 r. modernizacją pomieszczeń biurowo-studyjnych w siedzibie radia na bazie projektu przygotowanego w grudniu 2016 r., a podstawą opracowania tej dokumentacji była ocena techniczna budynku. W ocenie rozgłośni ocena taka była wystarczająca do uznania, że budynek podlegał stałej ocenie stanu technicznego i był utrzymywany w odpo-

wiednim stanie technicznym. Powyższy stan argumentowano także faktem, że po zakończeniu prac, wykonawcy – w ramach zleconych zakresów – sporządzali przeglądy i badania instalacji elektrycznej (dokumentacja powykonawcza z protokołami prób i badań), jak również wykonywane były inne konieczne przeglądy techniczne elementów budynku. W odniesieniu do budynku zaplecza technicznego i jego przebudowy na potrzeby Centrum Edukacji Medialnej, uznano, że był on wyłączony z użytkowania na cele produkcji programów, stąd dokonywanie innych przeglądów w tym budynku było niecelowe. Wymagane kontrole okresowe przeprowadzone zostały dopiero w 2021 r.

- W rozgłośni regionalnej w Olsztynie w latach 2017–2021 budynek przy ul. Radiowej 24 nie został poddany kontroli okresowej (co najmniej raz w roku), polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu. Obowiązek przeprowadzenia takich kontroli wynikał z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy PrBud. Jak wyjaśniano, kontrole stanu budynku dokonywane były cyklicznie, a usterki wynikłe z kontroli usuwane były na bieżąco przez pracowników działu technicznego spółki oraz firmy specjalistyczne. Jednocześnie zadeklarowano, że w 2022 r. zostanie dokonany okresowy przegląd budynku i wszystkich instalacji udokumentowany stosownym protokołem pokontrolnym przez firmę wyłonioną w przetargu.
- W rozgłośni regionalnej w Lublinie nie prowadzono przeglądów technicznych budynku garażowego. Jak wyjaśniano, ze względu na pierwotne przeznaczenie budowli jako tzw. „skład opału”, następnie po jego modernizacji w 1994 r., jako miejsce przechowywania w szczególności agregatu prądotwórczego, tzw. „państwowej rezerwy mobilizacyjnej” (do 2008 r.), nie były prowadzone kontrole stanu technicznego budowli.
- W rozgłośni regionalnej w Opolu, w obiekcie budowlanym przy ul. Strzelców Bytomskich 8, nie zapewniono przeprowadzenia w latach 2017–2020 kontroli okresowych systemu wentylacji mechanicznej. W książce obiektu budowlanego brak było odpowiednich wpisów, jak również nie przekazano protokołu poświadczającego przeprowadzenie takiej kontroli.
- W rozgłośni regionalnej w Poznaniu w 2017 r. nie zlecono przeprowadzania okresowej kontroli obiektów budowlanych (tj. budynku głównego i budynku biurowego). Ponadto w 2017 r. nie przeprowadzono przeglądów hydrantów wewnętrznych w tych obiektach, czym naruszono § 3 ust. 1–3 rozporządzenia w sprawie ppoż. Nie wyjaśniono przyczyn powyższych zaniechań. Od 2018 r. okresowe przeglądy budynków wykonywane są corocznie.
- W rozgłośni regionalnej w Rzeszowie nie przeprowadzono kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych (co najmniej raz na pięć lat), wynikającej z art. 62 ust.1 pkt 2 ustawy PrBud. Prezes Spółki potwierdził, że ostatnie takie badanie przeprowadzono w 2016 r., a niedotrzymanie pięcioletniego terminu na kolejne badanie stanu technicznego spowodowane było m.in. zmianami personalnymi w Dziale Administracyjnym, sytuacją związaną ze stanem epidemii, a także

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

wprowadzeniem na terenie rozgłośni stanów alarmowych związanych z wojną na Ukrainie. W ocenie NIK brak wymaganych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych nie może być uzasadniony okolicznościami zewnętrznymi szczególnie w sytuacji, gdy w 2021 r. Spółka zrealizowała obowiązek przeprowadzenia kontroli tzw. „rocznej”, co oznacza, że nie było przyczyn zewnętrznych które uniemożliwiałyby przeprowadzenie takiej kontroli za okres pięciu lat.

- W rozgłośni regionalnej w Szczecinie nie zapewniono w latach 2017–2021 przeprowadzenia w Bloku „A” corocznej kontroli okresowej przewodów kominowych wentylacyjnych, pomimo takiego obowiązku określonego w art. 62 ust. 1 pkt 1c ustawy PrBud. Ponadto dla obu budynków użytkowanych przez rozgłosnię nie zachowano wymaganej (co pięć lat) częstotliwości przeprowadzenia kontroli okresowej stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia. Stanowiło to naruszenie przepisów art. 62 ust.1 pkt 2 ustawy PrBud. Według wyjaśnień stan przewodów wentylacyjnych nadzorowany był przez pracowników. Ponadto usługa przeglądu rocznego przewodów wentylacyjnych w budynku została już zlecona. Opóźnienie kontroli okresowej spowodowane było nieuwagą pracownika, a kontrolę wykonano w 2020 r.

W trzech spółkach nie prowadzono księzek obiektów budowlanych

W trzech spółkach nie prowadzono księzek obiektów budowlanych. Naruszało to przepis art. 64 ust. 1 ustawy PrBud, który stanowi, iż właściciel lub zarządca jest obowiązany prowadzić dla każdego budynku (...), księżkę obiektu budowlanego, stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego.

- W rozgłośni regionalnej w Olsztynie do 28 czerwca 2022 r. nie prowadzono książki obiektu budowlanego dla budynku przy ul. Radiowej 24. Prezes Spółki potwierdził brak książki obiektu budowlanego, wskazując jednocześnie na wykonywanie wymaganych przeglądów, pomiarów, konserwacji instalacji i dokumentowanie ich stosownymi protokołami pokontrolnymi. Zadeklarował także założenie i prowadzenie książki obiektu od lipca 2022 r.
- Rozgłosnia regionalna w Kielcach nie dysponowała książkami dla budynku radia oraz dla budynku przeznaczonego na Centrum Edukacji Medialnej. Książki założono odpowiednio: w lipcu i grudniu 2021 r.
- W rozgłosni regionalnej w Lublinie prowadzono jedną książkę obiektu budowlanego, w której wymieniono cztery budynki, składające się na obiekt radia oraz skład opałowy (przekształcony w budynek garażowy) i inne obiekty zaliczone do budowli. Było to wynikiem niewłaściwej interpretacji przepisów prawa budowlanego.

Nierzetelne prowadzenie księzek obiektów budowlanych

W ośmiu spółkach²² książki obiektów budowlanych prowadzono niezgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury

²² Rozgłosnia regionalna w: Bydgoszczy, Katowicach, Łodzi, Lublinie, Opolu, Poznaniu, Szczecinie i we Wrocławiu.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego²³. Naruszenia zasad polegały m.in. na:

- braku danych w częściach dotyczących: identyfikacji obiektów, danych technicznych charakteryzujących obiekt, planów sytuacyjnych obiektu;
- braku wpisów w zakresie przeprowadzonych kontroli, zakresu robót oraz dat dotyczących wykonania robót;
- niedołączaniu protokołów kontroli;
- dokonywaniu wpisów niezgodnych ze stanem faktycznym lub z opóźnieniem;
- nieprawidłowym dokonywaniu skreśleń;
- niezgodnej ze wzorem książki obiektu budowlanego.

W rozgłośni regionalnej w Bydgoszczy nie realizowano na bieżąco części zaleceń ujętych w protokołach z rocznych kontroli sprawdzających stan technicznej sprawności budynków, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 PrBud, przeprowadzonych w latach 2016–2019.

W odniesieniu do budynku nr 48 dotyczyło to sześciu zaleceń z rocznej kontroli z 2016 r. oraz dwóch zaleceń z 2018 r., które zrealizowano dopiero w latach 2020–2021 oraz jednego zalecenia z 2019 r. (prawidłowe mocowanie instalacji elektrycznej na belce drewnianej), którego nie wykonano (według protokołu z kontroli z 9 grudnia 2021 r.). Natomiast w przypadku budynku nr 50 osiem zaleceń z kontroli z 2016 r. wykonano w 2019 r., a jednego (zamontowanie pałąków ochronnych na drabinie dachowej) nie wykonano (według protokołu z kontroli z 9 grudnia 2021 r.).

We wszystkich protokołach z kontroli dotyczących budynków nr 48 i 50 każdorazowo w wykazie zaleceń pokontrolnych ponownie wskazywano, że należy wykonać zalecenia z poprzedniej kontroli, przy czym dane z protokołów kontroli wskazywały, że niektóre z zaleceń nie były realizowane przez kilka lat.

Przyczyną było m.in. bezzasadne uznanie, że niewykonanie niektórych prac nie zagraża bezpieczeństwu oraz brak środków finansowych, jak również fakt wpisania budynku do rejestru zabytków w związku z czym potrzebne było uzyskanie pozwolenia Konserwatora Zabytków dla zakresu niektórych prac. Jednocześnie wskazano, że większość prac zgodnie z zaleceniami została ujęta w planach inwestycyjnych i wykonana w latach 2020/2021, a przyczyną nieodnotowania tego faktu w książkach obiektów było przeoczenie.

W rozgłośni regionalnej w Poznaniu nie dochowano należytej staranności przy sporządzaniu deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2017–2021, co skutkowało wykazaniem w tych deklaracjach zaniżonej powierzchni użytkowej budynków z powodu nieuwzględnienia powierzchni użytkowej garażu i altany. W efekcie, corocznie uiszczano na rzecz Miasta Poznania podatek od nieruchomości w kwocie zaniżonej średnio o 0,6 tys. zł (łącznie o 3,6 tys. zł).

Brak bieżącej realizacji wszystkich zaleceń wskazanych w protokołach z kontroli „Polskiego Radia Pomorza i Kujaw” S.A.

Uiszczanie podatku od nieruchomości w nieprawidłowej wysokości

²³ Dz. U. Nr 120, poz. 1134.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

W rozgłośni regionalnej w Lublinie budynek garażowy o powierzchni 98 m² został ujęty w ewidencji środków trwałych jako skład opału i zakwalifikowany do budowli. Nie dokonano jego przekwalifikowania w związku z przebudową na garaże, pomimo że obiekt został trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych i zadaszony, co potwierdzono w trakcie oględzin obiektu. Miało to wpływ na wysokość płaconego przez spółkę podatku od nieruchomości, który naliczono w wysokości 2% od wartości początkowej garaży, zamiast od jego powierzchni. Spółka zadeklarowała podjęcie działań zmierzających do prawidłowej kwalifikacji obiektu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego.

Nie dołożono należytej staranności przy ujęciu nieruchomości w księgach rachunkowych „PR Szczecin” S.A.

W księgach rachunkowych rozgłośni regionalnej w Szczecinie budynek administracyjny posiadał nadane dwa numery inwentarzowe i odrębnie ustaloną wartość dla każdego obiektu inwentarzowego. Budynek studiów radiowych posiadał nadanych sześć numerów inwentarzowych i odrębnie ustaloną wartość dla każdego obiektu inwentarzowego.

Według pkt 5.3 rozdziału V załącznika do Komunikatu Ministra Rozwoju Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 „Środki trwałe”²⁴ każdemu obiektowi inwentarzowemu nadaje się unikalny (niepowtarzalny), kolejny numer inwentarzowy, zamieszczany – w miarę możliwości – w sposób trwały na obiekcie. Numer ten, wraz z opisem obiektu środka trwałego, ujmuje się we wchodzącej w skład ewidencji środków trwałych (przyjmującej formę np. kart inwentarzowych) – księdze obiektów (księdze inwentarzowej), prowadzonej na bieżąco (...). Nieprawidłowość ta została usunięta w trakcie kontroli.

5.4.5. Zarządzanie flotą samochodową

Stan floty samochodowej

PR S.A. dysponowało w latach 2017–2021 flotą samochodową składającą się średnio z 56 samochodów, w tym: samochodami osobowymi stanowiącymi 76% floty, samochodami dostawczymi stanowiącymi 6% floty oraz samochodami specjalistycznymi stanowiącymi 18% floty. Większość użytkowanych samochodów stanowiła własność Spółki, część była przedmiotem leasingu oraz najmu krótko- i długoterminowego. Koszty eksploatacji samochodów służbowych w latach 2017–2021 wyniosły 4007,4 tys. zł.

W dyspozycji rozgłośni regionalnych pozostawało (w zależności od spółki) od pięciu do 15 samochodów, w tym głównie osobowych.

Nie przestrzegano wszystkich zasad dotyczących użytkowania samochodów służbowych

W ośmiu²⁵ spośród 18 spółek wystąpiły przypadki nieprzebrzegania niektórych zasad określonych w regulaminach używania samochodów służbowych. Dotyczyło to: nieprowadzenia lub nierzetelnego prowadzenia kart drogowych (m.in. brak celu, miejsca i dat wyjazdu, stanu licznika, ilości zakupionego paliwa, wskazania osoby kierującej samochodem, brak zamówień na przydział samochodu lub brak podpisów osób akceptujących,

²⁴ Dz. Urz. MRiF poz. 105.

²⁵ Rozgłosnia regionalna w: Bydgoszczy, Katowicach, Kielcach, Lublinie, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Krakowie.

błędy rachunkowe), nieprowadzenia ewidencji przebiegu samochodów, rejestru użytkowników, rejestru podróży. Jednostkowe przypadki dotyczyły m.in. niewprowadzenia rzeczywistego wyjazdu do systemu elektronicznego obiegu dokumentów przed rozpoczęciem jazdy, niezatwierdzenia zbiorczego zestawienia przejechanych kilometrów, niedostosowania zasad korzystania z samochodów do nowej struktury organizacyjnej, braku jednolitości obowiązujących w spółce regulacji dotyczących odbywania podróży służbowych, niezawarcia z pracownikiem umowy na wykorzystanie samochodu prywatnego do celów służbowych, rozliczenia zaliczki z opóźnieniem.

W jednym przypadku (rozgłośnia regionalna w Opolu) zaniechano pociągnięcia do odpowiedzialności odszkodowawczej trzech współpracowników, którzy w 2017 r. (dwa razy) oraz w 2020 r. doprowadzili do uszkodzeń i zniszczeń w użytkowanych przez nich samochodach stanowiących własność Spółki. Zgodnie z punktem 15 Instrukcji korzystania dla celów służbowych z samochodów będących własnością spółki przez współpracowników spółki w czasie korzystania z samochodu służbowego współpracownik ponosi pełną odpowiedzialność odszkodowawczą za szkody w samochodzie, z którego korzysta zgodnie z oświadczeniem o odpowiedzialności materialnej. Ponadto z treści złożonych przez współpracowników oświadczeń o odpowiedzialności materialnej, wynikało, że osoby te przyjęły na siebie pełną odpowiedzialność odszkodowawczą za powierzone im samochody oraz zobowiązały się pokryć w pełni szkodę, jaka wyniknie dla spółki w powierzonych samochodach w okresie ich użytkowania.

Koszty napraw ww. uszkodzeń i zniszczeń wyniosły 44,8 tys. zł netto (55,1 tys. zł brutto). Według wyjaśnień odstąpiono od pociągania do odpowiedzialności z uwagi na pokrycie szkód z polis ubezpieczeniowych zakupionych przez spółkę.

5.4.6. Zamówienia publiczne

Niektóre z zamówień publicznych realizowano z naruszeniem ustawy Pzp lub postanowień obowiązujących regulaminów udzielania zamówień. I tak:

- W rozgłośni regionalnej w Łodzi.
 - Przygotowując postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup komputerów, laptopów, urządzeń mobilnych oraz przełączników za 459,8 tys. zł brutto oraz macierzy dyskowych, hostów wirtualizacyjnych oraz innych przełączników SAN za 1254 tys. zł brutto nie udokumentowano z należytą starannością – stosownie do art. 28 Pzp – oszacowania wartości zamówienia, nie załączając do protokołu z ustalenia wartości dokumentów źródłowych potwierdzających przyjętą, oszacowaną wartość zamówienia.
 - W dniu 8 grudnia 2020 r. zawarto umowę na dostawę komputerów, laptopów, urządzeń mobilnych oraz przełączników za kwotę 459,8 tys. zł brutto z wykonawcą, którego oferta nie spełniała kryteriów określonych w SIWZ i w ogłoszeniu o zamówieniu, co stanowiło naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy Pzp.

Nie wszystkie zamówienia zrealizowano zgodnie z przepisami ustawy Pzp i regulaminami

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- W rozgłośni regionalnej w Katowicach.
 - Bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tj. z naruszeniem art. 454 ust. 1 ustawy Pzp z 2019 r., dokonano istotnych zmian w umowie z dnia 17 sierpnia 2021 r. na przebudowę zespołu pomieszczeń w budynku Radia Katowice z przeznaczeniem na nowy blok emisyjny. Zmiany te dotyczyły:
 - warunków zapłaty wynagrodzenia (zmiana wprowadzona aneksem z dnia 15 grudnia 2021 r.) – postanowiono, że rozliczenie wykonawcy za realizację przedmiotu umowy będzie dokonywane na podstawie faktur VAT częściowych i faktury VAT końcowej, w sytuacji gdy pierwotnie ustalono, że rozliczenie nastąpi jedną fakturą;
 - wysokości wynagrodzenia (zmiana wprowadzona aneksem z dnia 24 stycznia 2022 r.) – wprowadzono możliwość zwiększenia wynagrodzenia kosztorysowego ustalonego na kwotę 749,8 tys. zł netto o kwotę wynikającą z zatwierdzonych protokołów konieczności (protokołów takich sporządzono 15 w okresie od 4 listopada 2021 r. do 20 stycznia 2022 r.), nie większą niż 129,8 tys. zł netto (zwiększenie o 17,3%), a ostatecznie zapłacono wynagrodzenie w kwocie 846,6 tys. zł netto (powiększone o podatek VAT), w tym 129,8 tys. zł netto z tytułu wykonania robót dodatkowych (które zwiększyły wynagrodzenie netto o 18,1%).

Jak wyjaśniano podmiot realizujący wskazał m.in. na trwającą epidemię i wynikające z tego problemy z terminową dostawą materiałów i urządzeń niezbędnych do wykonania przedmiotu umowy. Uznano zatem, że zaszły przesłanki wymienione w art. 15r ust. 1 pkt 4 ustawy covidowej oraz w art. 455 ust. 1 pkt 3 i 4 Pzp, co skutkowało zmianą umowy. Wskazano także, że zmiana umowy nie przekraczała 50% wartości pierwotnej umowy.

NIK zwróciła uwagę, że wykonawca powołał się na epidemię COVID-19 wnioskując o zmianę terminu zakończenia robót, natomiast kwestia zmiany wysokości wynagrodzenia i warunków jego zapłaty nie była poruszona, wynikała natomiast z realizacji robót dodatkowych/zamiennych. Roboty te, zdaniem NIK, nie były niezbędne (nie spełniono przesłanki określonej w art. 455 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp z 2019 r.), a zamawiający, działając z należytą starannością mógł je przewidzieć (nie spełniono przesłanki określonej w art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp z 2019 r.). NIK zauważa ponadto, że stwierdzenie zaistnienia przesłanek uprawniających do dokonania istotnych zmian w umowie, określonych w art. 455 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy Pzp z 2019 r., winno skutkować realizacją obowiązku określonego w art. 455 ust. 3 pkt 2 ustawy Pzp z 2019 r., tj. zamieszczeniem ogłoszenia o zmianie umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych. Ogłoszenia takiego jednak nie zamieszczono do dnia 27 lipca 2022 r.

W odniesieniu do trzech umów zawartych na podstawie przepisów ustawy Pzp z 2004 r., stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: kryteriów oceny ofert sformułowanych w dwóch postępowaniach o udzielenie zamówienia; niezapewnienia wymaganej spójności pomiędzy objętymi badaniami zapisami w SIWZ w tych postępowaniach oraz postanowieniami umów (wcześniej ich projektów stanowiących

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

załącznik do SIWZ), w tym nieujęcia w umowach wymogu zatrudniania osób na podstawie umowy o pracę i niezamieszczenia tam postanowień określających sposób weryfikowania wypełniania tego wymogu; niezapewnienia, w przypadku trzeciego z badanych postępowań, wystarczającej spójności i jednoznaczności niektórych spośród zapisów zamieszczonych w SIWZ i w umowie.

- W rozgłośni regionalnej we Wrocławiu.
 - W Spółce nie wprowadzono pisemnych zasad dokonywania zakupów, w odniesieniu do których, z uwagi na ich wartość, nie znajdują zastosowania przepisy ustawy Pzp. NIK uznała to za działanie nierzetelne. Spółka, jako podmiot posiadający status zamawiającego na gruncie przepisów o zamówieniach publicznych, powinna bowiem w pełni zagwarantować, że realizowanie przez nią potrzeb zakupowych odbywa się z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a także przejrzystości. Brak wewnętrznych regulacji w powyższym zakresie doprowadził m.in. do tego, że w odniesieniu do zamówień do których nie stosuje się Pzp, nie wymagano, aby uzasadnienie zamówienia obejmowało udokumentowaną analizę potrzeb Spółki, a także analizę kosztów i korzyści oraz udokumentowania czynności oszacowania wartości zlecanych zamówień podprogowych.
Zdaniem NIK, procedury wewnętrzne odnoszące się do procesu dokonywania zakupów umożliwiałyby m.in. zachowanie przejrzystości podejmowanych w tym zakresie decyzji.
 - W latach 2017–2021 w Spółce, bez przeprowadzania stosownych postępowań, podpisywano corocznie aneks do umowy o świadczenie usługi ochrony z dnia 1 lipca 1995 r., mimo że wydatki na ten cel przekraczały próg kwotowy obligujący do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych. Na gruncie przepisów o zamówieniach publicznych każdy aneks do umowy o usługi ochrony należy traktować jako osobne zamówienie publiczne. Powyższy sposób postępowania stanowił zatem naruszenie – odpowiednio – art. 7 ust. 3 ustawy Pzp z 2004 r. oraz art. 17 ust. 2 ustawy Pzp. Powyższe, jak wyjaśnił Prezes Zarządu, wynikało z faktu, że aneksy były zawierane ze względu na ustawową zmianę wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę mającego wpływ na wysokość umownego wynagrodzenia wykonawcy i obowiązku podwyższenia tego wynagrodzenia przez zamawiającego.
NIK zauważa, iż przyjęty w Spółce sposób zapewniania świadczenia usług ochrony był nie tylko sprzeczny z ustawowymi regułami udzielania zamówień publicznych, ale nie gwarantował również, że działalność w tym zakresie jest zgodna z zasadami efektywnego gospodarowania. Wynagrodzenie wykonawcy nie było bowiem weryfikowane rynkowo, co uniemożliwia potwierdzenie, że oszczędnie i wydajnie wydatkowo środki finansowe.
 - W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na zakup usług medycznych dla pracowników Spółki ówczesny kierownik zamawiającego nie złożył niezbędnego oświadczenia o bezstronności, o którym mowa w art. 17 ust. 2 ustawy Pzp z 2004 r.; protokół

z postępowania o udzielenie ww. postępowania nie został zatwierdzony przez ówczesnego kierownika zamawiającego, co naruszało art. 96 ust. 1 ustawy Pzp z 2004 r.; nie dochowano siedmiodniowego terminu na składanie ofert przez potencjalnych wykonawców, co naruszało art. 43 ust. 1 ustawy Pzp z 2004 r. (w ogłoszeniu o zamówieniu nr 656298-N-2018 z 3 grudnia 2018 r., wyznaczono czas na składanie ofert do 10 grudnia 2018 r. do godziny 9:15, a więc ograniczono go do: 6 dni, 9 godzin 15 minut).

Według wyjaśnień Prezesa Zarządu oświadczenie o bezstronności zostało przekazane do podpisu, jednak przez nieuwagę nie zostało odebrane i dołączone do dokumentacji. Natomiast podczas zamieszczania ogłoszenia wystąpiły problemy techniczne.

Odnosząc się do powyższego stanu Prezes Zarządu pełniący tę funkcję w czasie przeprowadzania ww. postępowania wyjaśniła, że w trakcie przeprowadzania ww. postępowania nie zachodziła żadna z przesłanek wymienionych w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp z 2004 r. i w związku z tym podpisane oświadczenie znajduje się w dokumentach spółki lub nie zostało jej przekazane do podpisu. Niezatwierdzenie protokołu z postępowania prawdopodobnie wynikało z faktu nieotrzymania tego dokumentu do podpisu, jak również nie miała wiedzy odnośnie dochowania terminu na składanie ofert w tym postępowaniu ponieważ przetargiem zajmowała się osoba merytoryczna.

NIK zauważa, że zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp z 2004 r. osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, w formie pisemnej oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1 tego artykułu. Co więcej zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy Pzp z 2004 r., oświadczenia o bezstronności winny stanowić załączniki do protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy Pzp z 2004 r., zamawiający przechowuje protokół wraz z załącznikami przez okres czterech lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność. W przypadku zaś niepodpisania przez ówczesnego kierownika zamawiającego protokołu z przedmiotowego postępowania NIK wskazuje, że wzór tego dokumentu był załącznikiem do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego²⁶, który w swojej treści przewidywał konieczność jego zatwierdzenia. Natomiast w przypadku niedochowania siedmiodniowego terminu na składanie ofert przez potencjalnych wykonawców należy zauważyć, że ustawa Pzp z 2004 r. nie regulowała sposobu obliczania tego czasu i odsyłała do ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny²⁷. W tym przypadku zastosowanie miał art. 111 § 2 Kodeksu cywilnego, który wskazuje, że jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest

²⁶ Dz. U. poz. 1128.

²⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, ze zm.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło, a termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia (art. 111 § 1 Kodeksu cywilnego). W związku z tym by dochować ww. siedmiodniowego terminu, treść ogłoszenia winna przewidywać czas na składanie ofert najwcześniej do 11 grudnia 2018 r.

- W toku postępowania nr ET/83/2021/W dotyczącego usługi emisji programów Radia Wrocław w zakresie UKF: po otwarciu ofert (które nastąpiło 20 maja 2021 r.) Prezesowi UZP przekazano informację o złożonych ofertach, z opóźnieniem (16 czerwca 2021 r.), co naruszało ustalony w art. 81 ust. 1 ustawy Pzp termin siedmiu dni od otwarcia ofert; w Załączniku nr 1 do SWZ w treści Warunków wymaganych przy realizacji usług emisji, które wykonawca winien spełnić własnym staraniem i na swój koszt w pkt 2 nie zawarto kryteriów stosowanych w celu oceny równoważności, wskazując wyposażenie obiektów nadawczych Wrocław/Ślęza i Lubań/Nowa Karczma w procesory/kodery stereo o parametrach nie gorszych niż Optimod 8218, co stało w sprzeczności z art. 99 ust. 6 ustawy Pzp; do oferty, która była podstawą do podpisania umowy z wykonawcą dołączono dokumenty zawierające treść w języku angielskim i włoskim, podczas gdy w pkt 12.3 i SIWZ wskazano, że ofertę należy sporządzić w języku polskim.
- W odniesieniu do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nr ZP/227/2019, dotyczącego remontu elewacji budynku Radia Wrocław w dokumentacji brak było protokołu, o którym mowa w art. 96 ustawy Pzp z 2004 r. oraz oświadczeń o bezstronności złożonych przez osoby biorące udział w postępowaniu, wymaganych zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp z 2004 r. W ogłoszeniu o zamówieniu wskazano, że nie przewiduje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. W stanowiącym załącznik do SIWZ wzorze umowy przewidziano możliwość wprowadzania zmian do umowy. Tym samym, nie zapewniono spójności ogłoszenia o zamówieniu z SIWZ, co było działaniem nierzetelnym. Umowa o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane obejmujące realizację ww. przedsięwzięcia została podpisana 2 października 2019 r. Do umowy dołączono zabezpieczenie należytego wykonania umowy w postaci gwarancji ubezpieczeniowej z 3 października 2019 r. Oznacza to, że zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostało wniesione po jej podpisaniu. Tymczasem, zarówno w świetle SIWZ dla przedmiotowego zamówienia, jak również na gruncie ustawy Pzp z 2004 r., zabezpieczenie należytego wykonania umowy powinno zostać wniesione przed podpisaniem umowy.
- W przekazywanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w latach 2017–2021 rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach podawano nierzetelne dane, nie uwzględniono w nich bowiem łącznej wartości udzielonych zamówień bez podatku

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

od towarów i usług, udzielonych z wyłączeniem przepisów o zamówieniach publicznych z uwagi na ich wartość. Wynikało to z przeoczenia.

- W rozgłośni regionalnej w Poznaniu.
 - Przy realizacji dostaw i usług w latach 2017–2021, w pięciu przypadkach przy wyborze wykonawcy usług lub dostawcy sprzętu nie zachowano trybu konkurencyjnego poprzez niedokonywanie rozeznania rynku, co zdaniem NIK, było działaniem niegospodarnym w świetle trudnej sytuacji finansowej Spółki. Dotyczyło to: usług świadczonych przez kancelarię prawną na kwotę 575,6 tys. zł (siedem zamówień), usług cateringowych na kwotę 28,7 tys. zł, zakupu oprogramowania komputerowego (Reklama Radiowa) za kwotę 44,3 tys. zł wraz z usługą wdrożeniową za kwotę 29,5 tys. zł oraz kamery za 120,9 tys. zł. W ocenie rozgłośni, obowiązujący wówczas w regulaminie udzielania zamówień publicznych próg stosowania tego trybu procedur pozwalał na zrealizowanie zamówień bez konieczności przeprowadzania zapytania ofertowego.
Ustalenie w regulaminie udzielania zamówień (obowiązującym do 10 lutego 2021 r.) progu stosowania regulacji dotyczących udzielania tzw. zamówień „podprogowych” na dostawy, usługi i roboty budowlane na poziomie 109,9 tys. zł netto (tj. stanowiącej 85% wartości, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp) skutkowało w latach 2018–2020 formalnym wyłączeniem spod tej regulacji prawie 100% zamówień realizowanych w Spółce. W tym okresie, Spółka tylko w jednym przypadku przeprowadziła postępowania z zastosowaniem zasad określonych w ww. regulaminie (zakup materiałów reklamowych i promocyjnych), a w 2021 r. przeprowadzono siedem takich postępowań.
- W rozgłośni regionalnej w Szczecinie.
 - Nie udokumentowano zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi dokonania wyboru wykonawcy zamówienia na dostawę 14 szt. komputerów przenośnych o wartości 75 tys. zł netto/92,3 tys. zł brutto. Nie potwierdzono zebrania ofert i przeprowadzenia negocjacji dotyczących tego samego przedmiotu zamówienia z co najmniej dwoma potencjalnymi wykonawcami. Ówczesny Prezes Zarządu wyjaśniał powyższe stanem epidemicznym i zagrożeniem dla ciągłości funkcjonowania spółki oraz pilnym charakterem zakupu, dokonywanym w szczególnych warunkach.
 - Nie wprowadzono, stosownie do § 3 ust. 1 lit. c i ust. 2 Regulaminu zamówień z 2014 r., do informatycznego rejestru zamówień informacji o trzech zamówieniach publicznych (każde o wartości do 30 tys. euro), w tym: jednego dotyczącego ekspozycji i druku reklamy wydarzenia muzycznego (35,9 tys. zł netto) oraz dwóch dotyczących organizacji koncertów (łącznie 32,5 tys. zł netto). Brak zapisów w systemie wyjaśniano błędem technicznym.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- W rozgłośnie regionalnej w Koszalinie.
 - W przypadku zamówień: na roboty budowlane w zakresie architektury wnętrz i aranżacji nowego kompleksu News Room i Nowe Media, zakupu pojazdu samochodowego z zestawem transmisyjnym i zestawem LTE w 2019 r. oraz na zakup pojazdów dla reporterów (dwie umowy) w 2021 r., nie powołano, w drodze uchwały Zarządu, zespołu roboczego przewidzianego w § 3 ust. 1 Regulaminu udzielania zamówień.
 - Regulamin udzielania zamówień publicznych w spółce nie został dostosowany do przepisów ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. Określał bowiem zasady dokonywania zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane o wartości szacunkowej nie przekraczającej równowartości 30,0 tys. euro, o której mowa w art. 4 pkt 8 uchylonej ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. W spółce zadeklarowano przeprowadzenie aktualizacji dokumentu.
- W rozgłosni regionalnej w Olsztynie zapytanie ofertowe dotyczące zakupu w 2017 r. sprzętu teleinformatycznego dla redakcji terenowych w Elblągu i Ełku nie zawierało niektórych elementów wymaganych w § 4 ust. 5 Regulaminu udzielania zamówień, tj. parametrów progowych, kryteriów oceny i wagi, możliwości składania ofert częściowych oraz wymagań dotyczących zawartości ofert niezbędnej do ich porównania.
- W rozgłosni regionalnej w Warszawie nie prowadzono w latach 2017–2020 rejestru zamówień publicznych, co było niezgodne z § 10 obowiązującego wówczas w Rozgłosni Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 tys. euro. Powodem tej sytuacji było nieobsadzenie w tym okresie stanowiska specjalisty ds. zamówień publicznych, do którego zadań należeć miało prowadzenie tego rejestru.
- W rozgłosni regionalnej w Łodzi zlecono w 2021 r. usługi obce na kwotę 68,1 tys. zł netto z naruszeniem § 14 pkt 5 i 9 Procedur wewnętrznych udzielania zamówień publicznych, zgodnie z którymi wartość przedmiotu zamówień poniżej kwoty 30 tys. euro powinna być określona z należytą starannością, a do wniosku o udzielenie zamówienia należało dołączyć odpowiednie potwierdzające to dowody, w tym m.in. trzy oferty z których wynikałaby oszacowana wartość zamówienia. Nieprawidłowości polegały na:
 - a) zleceniu w 2021 r. realizacji usługi restauracyjnej podawania posiłków dla występujących artystów, podczas dwóch dni Gali Jubileuszu 90-lecia Radia Łódź;
 - b) zleceniu usługi wynajmu nieruchomości innych niż mieszkalne – hali namiotowej – w związku z realizacją Gali 90-lecia Radia Łódź (spotkania integracyjnego pracowników);
 - c) zleceniu w 2020 r. usługi obsługi technicznej i autorskiej realizacji nagrań muzycznych oraz nagrań audio programów i audycji związanych z działalnością Radia, wykonywaniu transmisji, nagłośnienia oraz nagrań audio i prowadzenia obsługi reżyserki studiów należących

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

do radia ponosząc wydatki w kwocie 31 tys. zł – na podstawie umowy zawartej w dniu 31 grudnia 2018 r. wskutek przeprowadzenia rozpoznania rynku przez pracownika Spółki, w sposób niezgodny z ww. Procedurą, tj. nie gromadząc ofert od rozpytanych podmiotów i nie sporządzając wniosku, pod który załączono by ww. trzy oferty;

- d) zleceniu realizacji w 2020 r. usług oświetlenia koncertów i streamingu audio-video na kwotę ogółem 31,5 tys. zł bezpośrednio podmiotowi wybranemu bez stosowania ww. Procedur.

W 2006 r. Zarząd spółki wprowadził postanowienia końcowe do Procedur udzielania zamówień publicznych, zgodnie z którymi w przypadku podejmowania decyzji (bezpośrednio) przez Zarząd Spółki odnośnie zamówień na usługi, roboty budowlane i dostawy o wartości, do których nie stosuje przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r., Zarząd nie wystawia wniosków, o których mowa w załączniku do wyżej wymienionych Procedur. W konsekwencji Zarząd zwolnił się z obowiązku przestrzegania wewnętrznych procedur polegających na przeprowadzeniu rozpoznania rynku i zgromadzeniu trzech ofert co było działaniem niecelowym i niegospodarnym. Na podstawie ww. Postanowień końcowych Zarząd realizował w latach objętych kontrolą wydatki na usługi szkoleniowe, BHP oraz usługi prawne w kwocie ogółem 456,2 tys. zł.

- W rozgłośni regionalnej w Opolu dwa wnioski o wyrażenie zgody na udzielenie zamówienia publicznego (usługi doradcze) dwóm podmiotom zewnętrznym, zatwierdzone przez byłego Prezesa Zarządu nie zawierały następujących informacji: a/ podstawy ustalenia szacunkowej wartości zamówienia; b/ imienia i nazwiska pracownika merytorycznego wskazanego przez komórkę organizacyjną Spółki wnioskującą o udzielenie zamówienia; c/ uzasadnienia, że zamówienie może być udzielone tylko jednemu wykonawcy. Powyższe stanowiło naruszenie § 3 ust. 5 Procedur Zakupowych.

Brak publikacji
lub opóźniona publikacja
ogłoszeń

Nie wszystkie spółki dopełniły obowiązku terminowego zamieszczania w Biuletynie Informacji Publicznej lub Biuletynie Zamówień Publicznych niezbędnych ogłoszeń. Stwierdzono też przypadek publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ogłoszenia, które nie zawierało niektórych niezbędnych elementów.

- W rozgłośni regionalnej w Krakowie ogłoszenie o wykonaniu umowy na Modernizację parku samochodowego – dostawę siedmiu samochodów osobowych w formie leasingu z opcją wykupu zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych 7 lipca 2022 r., tj. w trakcie kontroli NIK i po upływie 99 dni od terminu określonego w art. 448 Pzp.
- W rozgłośni regionalnej w Katowicach obowiązek określony w art. 144 ust. 1c ustawy Pzp z 2004 r., tj. zamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zmianie umowy z dnia 18 stycznia 2021 r., zawartej w wyniku przetargu nieograniczonego na modernizację reżyserki Studia Muzycznego, wykonano dopiero w dniu 27 lipca 2022 r., podczas gdy zawarcie porozumienia zmieniającego tę umowę miało miejsce 19 marca 2021 r. Ogłoszenie zamieszczono w trakcie kontroli NIK, po 16 miesiącach od zmiany umowy.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- W rozgłośni regionalnej w Koszalinie nie opublikowano na stronie podmiotowej BIP Spółki ogłoszenia o zamówieniu na zakup samochodu reporterskiego w 2019 r., co było niezgodne z § 3 ust. 3 Regulaminu udzielania zamówień.
- Rozgłosnia regionalna w Łodzi opublikowała w dniu 20 listopada 2020 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ogłoszenie o zamówieniu nr 2020/S 230-566269 na dostawę do spółki „Radio Łódź” S.A. sprzętu komputerowego, które nie zawierało niektórych elementów wymaganych art. 41 ustawy Pzp oraz nie było zgodne z SIWZ.

5.5. Rozporządzanie środkami finansowymi

Rozporządzanie środkami finansowymi nie zawsze przebiegało w prawidłowy sposób. Wystąpiły przypadki naruszenia prawa i niegospodarności polegające m.in. na wydatkowaniu przez rozgłosnię regionalną w Poznaniu środków na zakup środków trwałych, które nie były wykorzystywane, jak również w przypadku tej rozgłośni doprowadzono do utraty płynności finansowej spółki.

W latach 2017–2021 przychody ogółem 18 spółek radiofonii publicznej wyniosły 2 990 584 tys. zł.

Przychody spółek
radiofonii publicznej

Przychody PR S.A. wyniosły łącznie 1 621 810,8 tys. zł, w tym: abonament – 842 554,3 tys. zł, rekompensata wraz z nadwyżką – 368 552,8 tys. zł, reklama i sponsoring – 258 547,8 tys. zł, pozostałe przychody własne – 104 463,9 tys. zł, środki dla Polskiego Radia dla Zagranicy – 47 692 tys. zł.

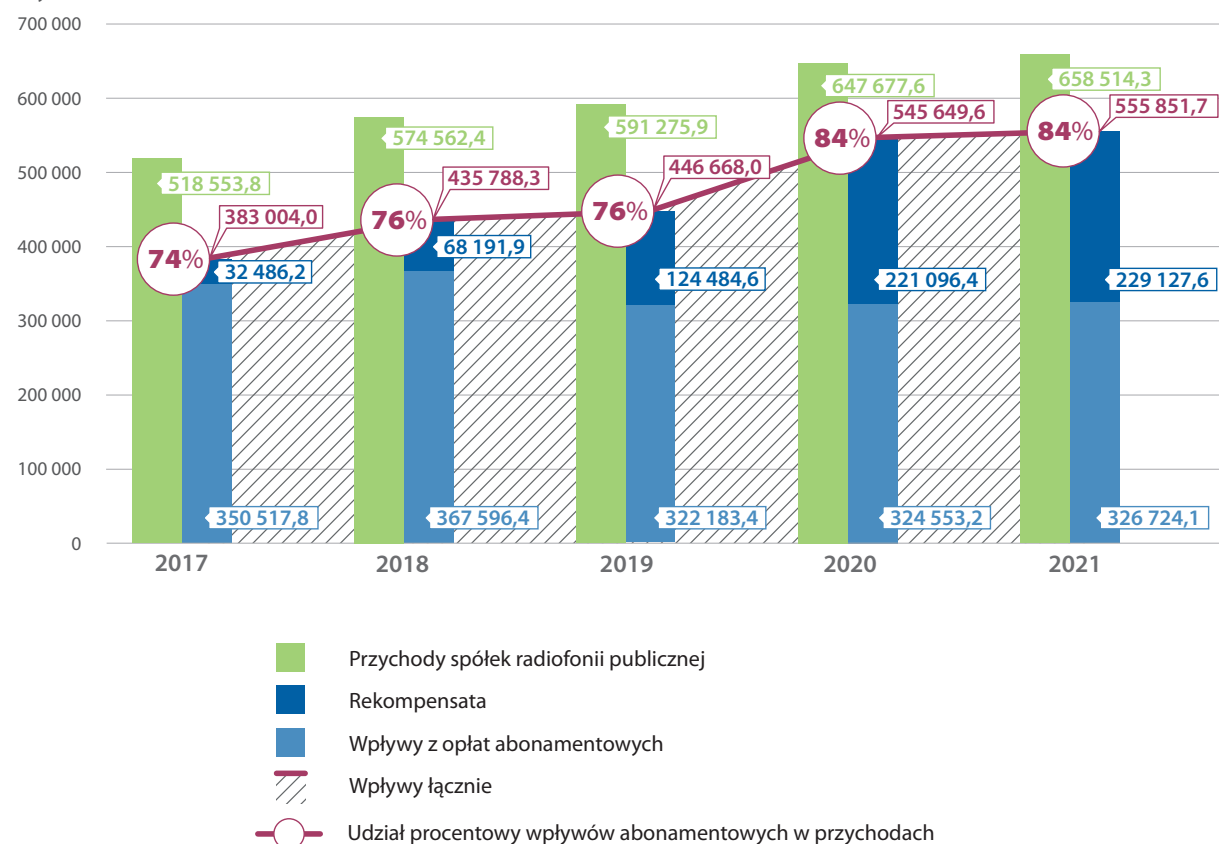
Program Polskiego Radia dla Zagranicy (PRdZ), kierowany do słuchaczy za granicą emitowany jest w dwóch 24-godzinnych strumieniach: Zachód (audycje w języku angielskim i niemieckim) i Wschód (audycje w językach: polskim, białoruskim, rosyjskim i ukraińskim). Założeniem PRdZ jest kształtowanie opinii o Polsce poza jej granicami, informowanie o wszystkich znaczących aspektach życia społecznego, ekonomicznego i kulturalnego w Polsce oraz prezentacja polskiego punktu widzenia na wydarzenia w innych miejscach świata. Z uwagi na te założenia finansowanie kosztów tworzenia tego programu pozyskiwane było głównie w ramach porozumienia zawartego przez PR S.A. z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Przychody 17 rozgłośni regionalnych wyniosły łącznie 1 368 773,2 tys. zł, w tym: abonament – 849 020,6 tys. zł, rekompensata wraz z nadwyżką – 306 833,9 tys. zł, reklama i sponsoring – 165 971,3 tys. zł, pozostałe przychody własne – 40 394,9 tys. zł.

Infografika nr 3

Udział wpływów abonamentowych do przychodów ogółem spółek radiofonii publicznej w latach 2017–2021

w tys. zł

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

Skarbowe papiery wartościowe

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 22 lutego 2019 r. o zmianie ustawy o opłatach abonamentowych²⁸ i kolejno ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o opłatach abonamentowych²⁹, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ustaliła wartość nominalną skarbowych papierów wartościowych dla poszczególnych jednostek radiofonii i telewizji, z przeznaczeniem na realizację misji publicznej.

Zgodnie z podjętymi przez KRRiT uchwałami spółkom radiofonii publicznej przekazane zostały w latach 2019-2021 skarbowe papiery wartościowe (obligacje zerokuponowe) o łącznej wartości nominalnej 609 821,5 tys. zł, z tego PR S.A. otrzymało 305 116 tys. zł, a 17 rozgłośni regionalnych łącznie 304 705,5 tys. zł. Spośród rozgłośni regionalnych obligacje o najwyższej wartości nominalnej otrzymały: Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Krakowie „Radio Kraków” S.A. (22 077,4 tys. zł) oraz Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Katowicach „Radio Katowice” S.A. (21 500 tys. zł), zaś o najniższej wartości Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Lublinie „Radio Lublin” S.A. (14 774 tys. zł).

²⁸ Dz. U. poz. 572.

²⁹ Dz. U. poz. 383.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Wyboru podmiotów obsługujących operacje związane z papierami wartościowymi dokonano po zebraniu ofert i analizie kosztów jak również korzystano z pośrednictwa banków, w których spółki posiadały rachunki bankowe i depozytowe. Sprzedaż obligacji następowała głównie przed terminem ich wykupu wynikającym z listów emisyjnych. W latach 2019–2021 Spółki uzyskały ze zbycia obligacji 572 130,9 tys. zł, a koszt obsługi wyniósł łącznie 610,9 tys. zł. Różnica pomiędzy wartością nominalną obligacji a uzyskaną z ich sprzedaży do końca 2021 r. wyniosła łącznie 12 224,5 tys. zł.

W jednym przypadku (rozgłoszenia regionalna we Wrocławiu) w obowiązujących zasadach prowadzenia polityki rachunkowości nie określono zasad ewidencjonowania w księgach rachunkowych skarbowych papierów wartościowych otrzymywanych nieodpłatnie w latach 2019–2021. Naruszało to art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰, dotyczących metod wyceny aktywów i sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w szczególności wyceny na dzień bilansowy skarbowych papierów wartościowych przekazanych Spółce nieodpłatnie oraz sposobu rozliczenia powstałych różnic z wyceny. Powyższe wynikało z niedopatrze-

nia.

W latach 2017, 2018 i 2020 wyniki finansowe brutto PR S.A. były dodatnie i wynosiły odpowiednio: 4550,1 tys. zł, 19 367,1 tys. zł i 19 387,2 tys. zł. W 2019 r. i w 2021 r. wyniki finansowe brutto były ujemne (strata) i wynosiły odpowiednio 9243,1 tys. zł oraz 19 745,7 tys. zł.

Wyniki finansowe brutto
spółek

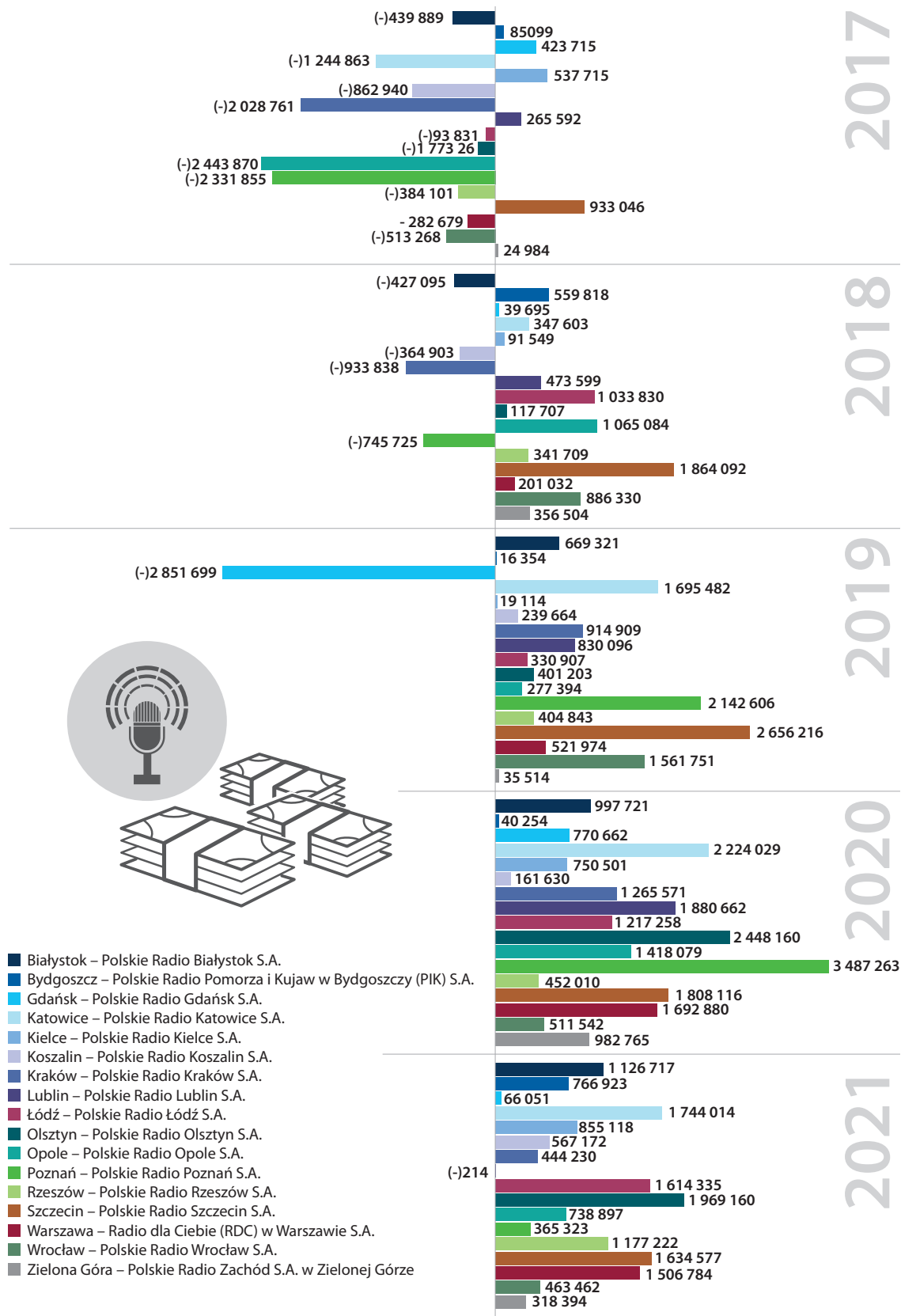
W 2017 r. 11 spośród 17 rozgłoszeń regionalnych zanotowało ujemny wynik finansowy brutto [od (-)93,8 tys. zł do (-)2 443,9 tys. zł], w 2018 r. cztery rozgłoszenia [od (-)364,9 tys. zł do (-)933,8 tys. zł], a w 2019 r. tylko jedna [(-)2851,7 tys. zł]. W 2020 r. wszystkie rozgłoszenia osiągnęły dodatni wynik finansowy brutto, a w 2021 r. ujemny wynik finansowy brutto uzyskała tylko jedna spółka [(-)0,2 tys. zł].

³⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Infografika nr 4

Wynik finansowy brutto rozgłośni regionalnych w latach 2017–2021

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

W strukturze własnościowej reklamodawców PR S.A. udział spółek Skarbu Państwa wzrósł z 18,3% w 2017 r. do 25,5% w 2021 r. Najwyższe przychody w tym okresie uzyskano od trzech spółek (Totalizator Sportowy sp. z o.o., PKN Orlen S.A., Grupa LOTOS S.A.). Jeszcze wyższą dynamikę miały wydatki na reklamy w PR S.A. poniesione przez urzędy i instytucje państwowe – w 2017 r. przychody z tych źródeł stanowiły 5% przychodów Agencji Reklamy, a w 2021 r. już 30,4%. Najbardziej znaczącymi kontrahentami były Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Finansów. Wzrostowi znaczenia podmiotów z tych dwóch kategorii towarzyszył spadek przychodów reklamowych pozostałych podmiotów (w tej kategorii największą grupę stanowią podmioty komercyjne). W 2017 r. przychody od tych podmiotów wynosiły 76,1% przychodów ogółem, a w 2021 r. już tylko 43,4%.

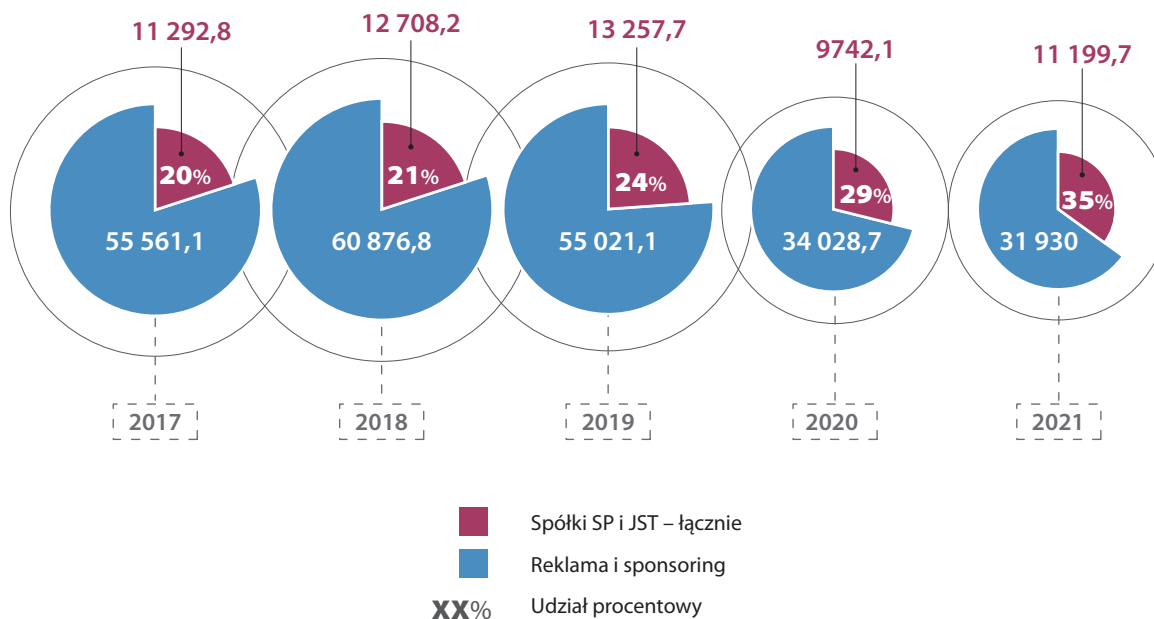
W latach 2017–2021 przychody Agencji Reklamy PR S.A. wyniosły 275 238 tys. zł. W tym samym okresie łączne przychody Agencji Muzycznej osiągnęły poziom 28 873,3 tys. zł, podczas gdy jej całkowite koszty działalności wyniosły 47 199 tys. zł. Działalność Agencji Muzycznej nie była więc rentowna, choć same premierowe wydawnictwa z lat 2017–2021 przyniosły Spółce niewielki zysk w wysokości 779,9 tys. zł. W latach 2017–2021 nastąpił spadek liczby sprzedanych płyt (z poziomu 3419,9 tys. zł w 2017 r. do 1374,8 tys. zł w 2021 r.) przy jednoczesnym wzroście zainteresowania nabywaniem plików muzycznych i multimedialnych (z 357,0 tys. zł w 2017 r. do 946,0 tys. zł w 2021 r.). Na działalność Agencji Muzycznej negatywny wpływ miała sytuacja związana z emisją 1998. notowania Listy przebojów Programu 3. w 2020 r., w wyniku której nie doszło do premiery wyprodukowanego już wydawnictwa związanego z niewyemitowanym 2000. notowaniem Listy przebojów Programu Trzeciego (łączne koszty poniesione na to wydawnictwo to 26,6 tys. zł). Ponadto decyzje biznesowe kierownictwa Agencji Muzycznej doprowadziły do uszczuplenia wpływów z tytułu dystrybucji cyfrowej w pierwszej połowie 2021 r. W pierwszych pięciu miesiącach 2021 r. zmniejszyły się one o 133,7 tys. zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Struktura
reklamodawców spółek
radiofonii publicznej

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Infografika nr 5

Udział spółek Skarbu Państwa w przychodach z reklamy i sponsoringu PR S.A. ogółem (w tys. zł)

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

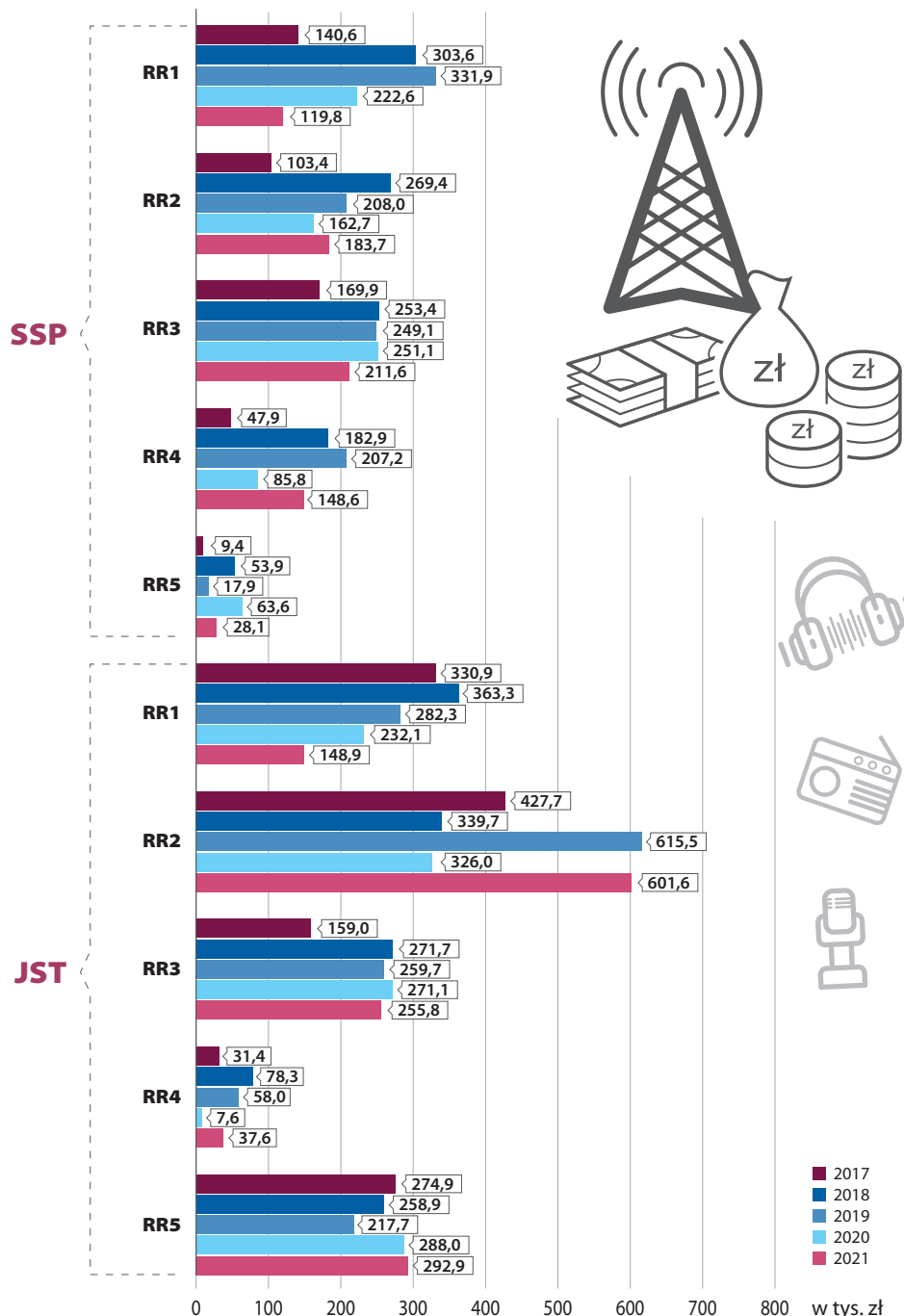
Osiągnięte łącznie przez rozgłoszenie regionalne przychody z reklamy i sponsoringu wyniosły 165 971,3 tys. zł. Zauważalny spadek przychodów z tego tytułu w latach 2020–2021 związany był z ograniczeniem działalności gospodarczej i spadkiem liczby aktywnych kontrahentów.

W odniesieniu do pięciu rozgłoszeń regionalnych, które osiągnęły najwyższe przychody z tytułu reklamy i sponsoringu w łącznej wysokości 10 456,7 tys. zł, w 61,5% wpływy uzyskano od jednostek samorządu terytorialnego.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

Infografika nr 6

Przychody z tytułu reklamy i sponsoringu uzyskane od spółek Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego przez rozgłośnie o najwyższych przychodach z tego tytułu (w tys. zł)

Źródło: opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

W latach 2016–2018 polityka finansowa Prezesa Zarządu IX kadencji rozgłośni regionalnej w Poznaniu doprowadziła do zagrożenia płynności finansowej spółki w 2017 r., a w kolejnym roku do utraty płynności finansowej. Było to rezultatem niegospodarnego rozporządzania środkami pieniężnymi oraz podejmowania ryzykownych decyzji gospodarczych. Główna księgowa spółki wielokrotnie informowała Prezesa Zarządu o utracie płynności finansowej oraz o konieczności zaprzestania dokonywania wydatków, które

Utrata płynności finansowej i niegospodarne wydatkowanie środków przez „Radio Poznań” S.A.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

nie są niezbędne w celu dalszego prowadzenia działalności. Pomimo tego, Zarząd kontynuował niezrównoważoną politykę finansową (w szczególności kosztowny proces rebrandingu).

Powyższe wynikało z faktu, iż w 2017 r. spodziewano się dodatkowych wpływów z abonamentu, co miało pozwolić na zachowanie płynności finansowej Spółki. Jak wyjaśniał Prezes Zarządu, był on świadomy podejmowanego ryzyka ale spodziewał się ograniczenia kosztów w kolejnych miesiącach i jednocześnie zwiększenia w tym okresie zysków.

W ocenie NIK, doprowadzenie do sytuacji, w której Spółka utraciła całkowicie płynność finansową i dokonywanie dalszych wydatków, pomimo wielokrotnych sygnałów od głównej księgowej o utracie zdolności finansowej Spółki, jak również podejmowanie ryzyka i balansowanie na granicy wypłacalności było działaniem ze szkodą dla Spółki.

Konsekwencją utraty płynności finansowej była konieczność zaciągnięcia pożyczki. Na podstawie umowy z 13 czerwca 2019 r. zawartej z Polskim Radiem S.A. udzielona została rozgłośni pożyczka do wysokości 3000 tys. zł na okres do 31 grudnia 2019 r. Radio skorzystało z części pożyczki w wysokości 1000 tys. zł, która została spłacona w lipcu 2019 r. w związku z otrzymaniem rekompensaty za utracone wpływy abonamentowe. Z tytułu obsługi zadłużenia wydatkowano 1,4 tys. zł.

Ponadto na koniec 2018 r., w celu bieżącego regulowania zobowiązań, wykorzystane zostały środki w kwocie 0,8 tys. zł z kwot wniesionych przez kontrahentów tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umów.

Konsekwencją utraty płynności finansowej było też nieterminowe, tj. z opóźnieniem sięgającym 38 dni, uregulowanie zobowiązania na kwotę 159,7 tys. zł. Po upływie terminu płatności (tj. 16 maja 2019 r.) kontrahent wezwał Spółkę w dniu 31 maja 2019 r. do zapłaty należności za wykonane usługi emisji i dosyłu sygnału radiowego na rzecz radia. Spółka dokonała płatności w dniu 24 czerwca 2019 r. w związku z uzyskaniem pożyczki. Wystąpiła też z sukcesem do kontrahenta o anulowanie naliczonych odsetek w związku z przejściowymi trudnościami finansowymi.

**Niegospodarne
poniesienie wydatków
m.in. na rebranding radia
i obchody 90-lecia „Radia
Poznań” S.A.**

Poniesienie w latach 2017–2018 przez rozgłośnię regionalną w Poznaniu wydatków w łącznej wysokości 3143,9 tys. zł z tytułu rebrandingu radia i obchodów jego 90-lecia, przede wszystkim na organizację szeregu imprez społecznościowych, było niegospodarne i pogłębiło trudną sytuację ekonomiczno-finansową spółki.

Bez rzetelnej analizy konieczności zakupu środka trwałego i poza planami inwestycyjnymi w latach 2017–2018 poniesiono wydatki na łączną kwotę 287,4 tys. zł, w tym na zakupy inwestycyjne 199,7 tys. zł. Zakupione urządzenia nie były wykorzystywane lub wykorzystywano je nieefektywnie. Na przykład: szafa wielodrzwiowa do losowania nagród o wartości 7 tys. zł została zdemontowana po kilku miesiącach użytkowania; sprzęt do produkcji multimedialnej o wartości 109 tys. zł okazał się wadliwy i nie został objęty gwarancją a obecnie toczy się spór sądowy; routera z wbudowanym monitoringiem wideo i pokrętkiem obrotowym o wartości 11,9 tys. zł

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

w rozgłośni nie wykorzystywano, podobnie jak i jednej z kamer. Cztery inne kamery o wartości 71,8 tys. zł wykorzystywano sporadycznie.

W 2016 r., pomimo poniesienia wydatku w kwocie 25 tys. zł na opracowanie koncepcji programu „poznajPoznan.FM”, jako drugiego programu anteny 102,7 FM, Prezes Zarządu IX kadencji nie podjął działań w celu jej wdrożenia. Kolejne zarządy zaniechały realizacji tego projektu. W związku ze zleceniem opracowania koncepcji zawarto również dodatkowo umowę na stworzenie Zespołu radia „iziPoznań” 102,7 FM na kwotę 36,9 tys. zł wraz z uruchomieniem do 31 marca 2017 r. drugiej anteny rozgłośni. Jednakże umowa ta została rozwiązana z powodu niepodjęcia przez wykonawcę przewidzianych umową działań. Tym samym, środki zostały wydatkowane nieefektywnie, nie przyczyniając się do osiągnięcia celu, tj. utworzenia nowego programu.

W 2017 r. niegospodarnie poniesiono wydatki w kwocie 61,5 tys. zł na opracowanie nowej koncepcji funkcjonowania radia miejskiego, polegającej na zmianie nazwy MC Radio na Radio POWER. W ramach tej koncepcji sfinansowano opracowanie: logotypu Radia POWER, księgi znaku Radio POWER oraz sygnału dźwiękowego (jingli i podkładów). W związku z trudną sytuacją finansową, w ramach działań naprawczych i restrukturyzacyjnych w 2019 r. zawieszono decyzję dotyczącą rebrandingu MC Radia ze względu na konieczność poniesienia kolejnych kosztów (na promocję i wystrój nowego studia).

Kolejne Zarządy Spółki posiadały wiedzę o koncepcjach i uznały ich wdrażanie za niecelowe.

Ponadto w ocenie NIK, w okresie objętym kontrolą niegospodarne były wydatki Spółki w łącznej kwocie 437,7 tys. zł:

- w 2017 r. z tytułu umowy zawartej w dniu 5 kwietnia 2017 r. na kompleksową opiekę przez podmiot zewnętrzny nad stroną internetową oraz mediami społecznościowymi Radia Merkury S.A. na kwotę 81,3 tys. zł w sytuacji, gdy w Spółce istniał dział nowych mediów i pracownicy tego działu mieli to zadanie w swoich zakresach obowiązków;
- w 2017 i 2019 r. wydatki w łącznej wysokości 31,1 tys. zł na zorganizowanie turnieju piłkarskiego w ramach obchodów 90-lecia radia, który nie cieszył się zainteresowaniem;
- wydatkowanie w 2018 r. 96,4 tys. zł na zorganizowanie konferencji spółek radiowych oraz 170 tys. zł na zorganizowanie koncertu Fortuna V na zakończenie obchodów jubileuszu 90-lecia Radia w sytuacji, gdy Spółka już w tym okresie miała problemy z utrzymaniem płynności finansowej i bezskutecznie ubiegała się o otwarcie linii kredytowej w banku;
- w 2018 r. wydatków w łącznej wysokości 58,9 tys. zł na cykl szkoleń z zakresu prawa pracy przeprowadzanych w siedzibie radia, o których pracownicy nie zostali poinformowani, co w konsekwencji doprowadziło do tego, że w szkoleniach tych uczestniczyło od sześciu do 14 osób (spośród ponad 100 pracowników).

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

W ocenie NIK, Spółka nie zrealizowała zakładanego w strategii rebrandingowej celu długookresowego na lata 2018–2020, tj. pozyskania nowych grup słuchaczy i odmłodzenia ich grupy wiekowej, z uwagi na brak kontynuacji nowych koncepcji Radia oraz na niepodjęcie bądź podejmowanie niewystarczających działań promocyjnych w celu pozyskania nowych sponsorów i reklamodawców.

Nierentowne radio miejskie MC Radio

Działaniem niegospodarnym było utrzymywanie nierentownego radia miejskiego MC Radio i zaprzestanie dalszych działań w celu kontynuowania zmiany formuły tego pasma, w tym możliwości pozyskania nowych reklamodawców.

Z analizy finansowej funkcjonowania radia miejskiego wynikało, że w latach 2016–2018 generowało ono straty w wysokości: 217 tys. zł, 391 tys. zł i 352 tys. zł. W ramach podjętych w 2019 r. działań naprawczych i restrukturyzacyjnych Spółki obniżono wydatki na utrzymanie MC Radio. Koszty działalności MC Radio w 2019 r. były niższe o 29,5% w porównaniu do roku poprzedniego. Podjęto również decyzję o zawieszeniu działań związanych z rebrandingiem MC Radia, ze względu na generowanie kolejnych kosztów (w zakresie promocji, kosztów inwestycyjnych na nowe studio). Pomimo optymalizacji kosztów, nie uzyskano ich redukcji do poziomu spodziewanego realnego przychodu (zakładanego na poziomie 120 tys. zł), co doprowadziło do wygenerowania straty wynoszącej 186,9 tys. zł. W kolejnych latach 2020–2021 koszty działalności MC Radio corocznie wzrastały, co przy uzyskiwaniu niższych przychodów z działalności reklamowej, skutkowało osiągnięciem ujemnego wyniku finansowego w wysokości odpowiednio: 263,4 tys. zł i 259,7 tys. zł.

Kolejne Zarządy Spółki po 2018 r. nie zdecydowały się na zmianę koncepcji istniejącego obecnie MC Radia z powodu uznania tego typu zmian za niecelowe. Zmiany takie wymagałyby dużych nakładów na promocję, zatrudnienia nowych dziennikarzy, a zakładana w strategii grupa docelowa słuchaczy w przedziale wiekowym 20-34 lata nie pokrywała się z profilem słuchacza Radia Poznań.

Spółki radiofonii publicznej w większości nie dokonywały wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Spółśród 18 spółek radiofonii publicznej 12 spółek, z naruszeniem art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg, nie dokonywało w latach 2018–2021 na rzecz ww. Funduszu wpłat w wysokości 7,5% zysku po opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Wpłata nie dokonała PR S.A. oraz 11 rozgłośni regionalnych (w Białymstoku, Gdańsku, Koszalinie, Krakowie, Kielcach, Łodzi, Lublinie, Opolu, Warszawie, Szczecinie i we Wrocławiu).

O obowiązku dokonywania wpłat spółki były pisemnie informowane przez Ministra Infrastruktury. Zarządy spółek prezentowały stanowisko, że nie mają one obowiązku wnoszenia opłat na rzecz Funduszu. Argumentowano, że zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg, ilekroć jest w niej mowa o spółce – rozumie się przez to spółkę w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez

jednoosobowe spółki Skarbu Państwa³¹, z wyłączeniem spółki będącej operatorem systemu przesyłowego w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne³². Zarządy spółek wskazywały, że zgodnie z art. 1 ww. ustawy o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, ustawa ta ma zastosowanie do jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, jednakże wynika z niej zastrzeżenie wskazane w art. 7 pkt 2 lit. c, z którego wynika, iż przepisów ustawy nie stosuje się do jednoosobowych spółek Skarbu Państwa działających na podstawie uorit.

W następstwie powyższego także Przewodniczy KRRiT przedstawił Ministrowi Infrastruktury stanowisko, iż spółki radiofonii nie zaliczają się do spółek, które powinny wносить wpłaty na ten Fundusz, a w przypadku wniesienia wpłat powinien nastąpić zwrot tej wpłaty jako wniesionej bezpodstawnie. W 2021 r. Przewodniczący Rady Mediów Narodowych w piśmie do Prezesa Rady Ministrów, zwrócił się o wystąpienie do Ministra Infrastruktury o zaprzestanie poboru wpłat od spółek radiofonii publicznej.

NIK zauważa, że zwolnienie spółek publicznej radiofonii, działających w formie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, od obowiązku dokonywania wpłat, nastąpiło dopiero w związku z wejściem w życie ustawy zmieniającej z dnia 24 sierpnia 2022 r.

5.5.1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

W PR S.A. średnioroczne zatrudnienie pracowników na podstawie umowy o pracę wyniosło (w etatach): w 2017 r. 1170,20, w 2018 r. – wzrosło do 1203,94, w 2019 r. wyniosło 1230,03, w 2020 r. wyniosło 1251,75, zaś w 2021 r. spadło do poziomu 1227,46. Grupa pracowników twórczych (dziennikarze, wydawcy, obsługa pionu programowego itp.) oscylowała w poszczególnych latach w przedziale od 45,2% do 46,2%.

Prezesowi Zarządu rozgłośni regionalnej w Łodzi wypłacono odprawę z tytułu rozwiązania umowy o pracę z dnia 1 kwietnia 2016 r., w kwocie 66,1 tys. zł, pomimo że w dniu rozwiązania umowy o pracę zawarto z Prezesem Zarządu umowę o świadczenie usług zarządzania, a zmiana podstawy zatrudnienia podyktowana była wejściem w życie ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

W dniu 1 kwietnia 2016 r. Przewodniczący Rady Nadzorczej podpisał z ówczesnym Prezesem Zarządu umowę o pracę na czas nieokreślony. Umowa dopuszczała możliwość wypłaty odprawy pieniężnej w wysokości trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia, w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę z każdych przyczyn, innych niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia. Powyższy zapis umożliwiał zatem wypłatę odprawy także w przypadku rozwiązania umowy na podstawie porozumienia stron, co było działaniem niecelowym prowadzącym do niegospodarności. Wypłata ww. świadczenia miała miejsce w okresie zmagania się przez Spółkę z trudną sytuacją finansową, skutkującą koniecznością wprowadzenia Programu Naprawczego, zacią-

Stan zatrudnienia

Wypłaty świadczeń
prezesom zarządu

³¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 44.

³² Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, ze zm.

gnięciem w 2017 r. kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym w kwocie 500 tys. zł oraz wstrzymaniem wypłaty wynagrodzeń dla pracowników Spółki w kwocie 320,2 tys. zł, w tym II transzy przedmiotowej odprawy przewidzianej do wypłaty w 2017 r., a wypłaconej w 2018 r.

W rozgłośni regionalnej we Wrocławiu byłemu Prezesowi Zarządu w sposób nieuprawniony naliczono:

- a) w listopadzie 2017 r. – odprawę w wysokości 72,7 tys. zł brutto z tytułu rozwiązania umowy o pracę z 2 lipca 2010 r. (ze zmianami).

Zgodnie ze znajdującym zastosowanie do tej umowy art. 12 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi³³, jedną z przesłanek warunkujących przyznanie odprawy było rozwiązanie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej przez podmiot zatrudniający, tj. poprzez jednostronną czynność tego podmiotu. Tymczasem ww. umowa o pracę z 2 lipca 2010 r. (ze zmianami) została rozwiązana w drodze porozumienia stron. Odprawa została wypłacona pomimo tego, że były Prezes Zarządu nie stanął w sytuacji konieczności zaadaptowania się do nowej sytuacji życiowej po zakończeniu współpracy ze spółką. Rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło wyłącznie ze względu na wymuszoną uwarunkowaniami normatywnymi zmianę formy zatrudniania osób zarządzających spółkami Skarbu Państwa. Bezpośrednio po rozwiązaniu umowy o pracę, tj. od 1 listopada 2017 r., weszła w życie umowa cywilnoprawna o świadczenie usług zarządzania Spółką przez byłego Prezesa Zarządu;

- b) wynagrodzenie za pracę za okres od 1 listopada 2017 r. do 12 stycznia 2018 r. w łącznej wysokości 35,7 tys. zł brutto z tytułu zatrudnienia na stanowisku redaktora naczelnego Radia Wrocław na podstawie umowy o pracę z 4 grudnia 2006 r. (ze zmianami).

Zgodnie z obowiązującą w spółce co najmniej od 2000 r. zasadą prezes zarządu jest jednocześnie redaktorem naczelnym Radia Wrocław, a więc były Prezes Zarządu nie mógł być dodatkowo osobno zatrudniony w Spółce jako redaktor naczelny. Rola ta była mu przypisana w związku z pełnieniem funkcji Prezesa Zarządu, którą do 31 października 2017 r. sprawował w oparciu o umowę o pracę, a od 1 listopada 2017 r. – na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania.

Oprócz tego stanowisko redaktora naczelnego, w drodze osobnego stosunku prawnego, powierzono byłemu Prezesowi Zarządu w dniu 29 lipca 2015 r. Nastąpiło to poprzez zawarcie pomiędzy nim a Spółką porozumienia zmieniającego do umowy o pracę z dnia 4 grudnia 2006 r. Porozumieniem tym zmieniono umowę o pracę z 4 grudnia 2006 r. w ten sposób, że jako rodzaj umówionej pracy wskazano stanowisko redaktora naczelnego, określono wynagrodzenie miesięczne w wysokości 15 tys. zł miesięcznie oraz zagwarantowano trwałość zatrudnienia pracownika przez okres 24 miesięcy kalendarzowych, począwszy od dnia rozwiązania odrębnej umowy o pracę zawartej z pracownikiem na stanowisku Prezesa Zarządu. W porozumieniu założono przy tym, że w razie naruszenia gwarancji zatrudnienia, pracownikowi przysługiwać będzie,

³³ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136, dalej: ustawa kominowa.

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

niezależnie od odprawy pieniężnej przewidzianej treścią ustawy o rozwiązywaniu stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, stosowne odszkodowanie w wysokości „iloczynu miesięcznego wynagrodzenia pracownika i liczby miesięcy pozostałych do wyczerpania gwarancji zatrudnienia”.

Tymczasem, zgodnie z obowiązującym w czasie zawarcia ww. porozumienia art. 5 tzw. ustawy kominowej, osobom podlegającym jej przepisom, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub rodzaju umowy cywilnoprawnej stanowiącej podstawę zatrudnienia przysługiwało wyłącznie wynagrodzenie miesięczne. Osobom tym mogły być także przyznane określone świadczenia dodatkowe oraz nagroda roczna.

Stosowne uwarunkowania w tym zakresie dotyczące byłego Prezesa Zarządu, jako osoby podlegającej przepisom ustawy kominowej, zostały zawarte w umowie o pracę z dnia 2 lipca 2010 r. (ze zmianami). Jakikolwiek inne akty kreujące stosunek zatrudnienia byłego Prezesa Zarządu (zawarte w dniu 29 lipca 2015 r. pomiędzy Spółką a byłym Prezesem porozumienie zmieniające do umowy o pracę z dnia 4 grudnia 2006 r.), wykraczające poza ramy wyznaczone przepisami ustawy kominowej, na gruncie jej art. 13, w ocenie NIK – były nieważne;

- c) w styczniu i czerwcu 2018 r. – łącznie 174,3 tys. zł brutto z tytułu odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę przed upływem gwarancji trwałości zatrudnienia oraz odprawy pieniężnej w związku z zawartym 12 stycznia 2018 r. porozumieniem o rozwiązaniu umowy o pracę z 4 grudnia 2006 r.

Należności, na wypłacenie których zgodziła się 12 stycznia 2018 r. ówczesna Prezes Zarządu, były konsekwencją określenia ich w zawartym w dniu 29 lipca 2015 r. pomiędzy byłym Prezesem Zarządu a Spółką porozumieniu zmieniającym do umowy o pracę z dnia 4 grudnia 2006 r.

Oprócz powyższego, byłemu Prezesowi Zarządu wypłacono 1,2 tys. zł ekwiwalentu za niewykorzystany urlop (jeden dzień) z chwilą zmiany formy zatrudnienia w Spółce, z umowy o pracę na umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania, bez uprzedniego zobligowania Prezesa Zarządu do wykorzystania zaległego urlopu wypoczynkowego.

Zarząd PR S.A. nie określił w formie pisemnej zakresu obowiązków dla czterech spośród pięciu zatrudnionych przez Spółkę doradców zarządu.

W latach 2017-2020 zatrudniano łącznie pięć osób na stanowiskach doradców Zarządu. Zgodnie z § 4 ust. 5 Regulaminu organizacyjnego Polskiego Radia – podlegali oni merytorycznie bezpośrednio Zarządowi, a organizacyjnie dyrektorowi Biura Zarządu. Wszystkie osoby zostały zatrudnione na umowy o pracę, przy czym jedna z nich, po rozwiązaniu umowy w sierpniu 2020 r. świadczyła usługi doradcze na podstawie umowy cywilnoprawnej. Tylko jeden z doradców otrzymał pisemny zakres obowiązków.

Prezes Zarządu PR S.A. nie posiadała wiedzy na temat usług doradczych świadczonych przez doradców zatrudnionych przed objęciem przez nią stanowiska oraz tego czy dokumentowane było wykonywanie przez nich

Zatrudnianie doradców Zarządu PR S.A. bez pisemnego zakresu obowiązków i niedokumentowanie efektów ich pracy

obowiązków służbowych. Osoba zatrudniona w 2020 r. pełniła funkcje doradcze w zakresie promocji i public relations, a obowiązki służbowe były „na bieżąco zlecane oraz rozliczane przez Zarząd”.

Zdaniem NIK działanie Zarządu Spółki w tym zakresie było nierzetelne, albowiem jednym z podstawowych obowiązków pracodawcy jest zaznajamianie pracowników podejmujących pracę z zakresem wykonywanych zadań oraz sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych stanowiskach. Pomimo że art. 94 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy³⁴ nie zobowiązuje do sporządzania zakresu obowiązków w formie pisemnej to, zdaniem NIK staranność działania wymaga by spółka Skarbu Państwa, jaką jest Polskie Radio S.A., sporządzała pisemne zakresy obowiązków dla doradców Zarządu. Z kolei brak udokumentowania efektów pracy doradców uniemożliwia ocenę stopnia wywiązywania się z obowiązków, stopnia w jakim wynagrodzenie odpowiadało rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom potrzebnym do jej świadczenia.

Niecelowe wypłaty
ekwiwalentu
za niewykorzystany
urlop wypoczynkowy

- PR S.A. niecelowo, bez uzasadnienia ekonomicznego wypłacała ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy pracownikom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, którzy zostali zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy, pomimo że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło na mocy porozumienia stron.

W latach 2017–2019 stwierdzono 10 takich przypadków na ogólną kwotę 152,2 tys. zł, przy czym największa kwota to 49,3 tys. zł, a najmniejsza to 0,8 tys. zł – średnia wyniosła 15,2 tys. zł. Spółka w uzasadnieniu każdej wypłaty wskazywała, że porozumienie stron rozwiązujące umowę o pracę z pracownikiem, nie przewidywało udzielenia urlopu wypoczynkowego, natomiast przewidywało zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy, a w kilku przypadkach wprost wypłatę ekwiwalentu pieniężnego w związku z niewykorzystaniem urlopu wypoczynkowego w dniu rozwiązania stosunku pracy. Warunki rozwiązania umowy o pracę zostały ustalone przez strony.

W świetle obowiązujących przepisów prawa pracy dopuszczalne jest zwolnienie pracownika z obowiązku świadczenia pracy przez pracodawcę w okresie wypowiedzenia (art. 36² Kodeksu pracy). Zdaniem NIK, nie wyłączało to jednak możliwości udzielenia pracownikowi przysługującego mu urlopu wypoczynkowego bieżącego i zaległego, do czego pracodawca w okresie wypowiedzenia ma prawo na podstawie art. 167¹ Kodeksu pracy. Wykorzystanie przysługującego pracownikowi urlopu leżało w interesie pracodawcy, ponieważ zmniejszyłoby koszty związane z zakończeniem umowy o pracę.

Obecnie, w sytuacji uzgadniania z pracownikami daty rozwiązania umowy o pracę, zgoda na jej rozwiązanie w zaproponowanej przez pracowników dacie uzależniona jest od wykorzystania przez nich urlopu wypoczynkowego.

- W rozgłośni regionalnej w Poznaniu wypłacono dwóm pracownikom, w związku z ich odejściem z pracy, ekwiwalent za niewykorzystany urlop na łączną kwotę 31,9 tys. zł, nie korzystając z możliwości zobli-

³⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, ze zm.

gowania ich do wykorzystania urlopu w naturze lecz z uprawnienia do zastosowania zwolnienia ich ze świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę (tj. przez okres trzech miesięcy). W zawartych przez Prezesa Zarządu IX kadencji porozumieniach z pracownikami w sprawie rozwiązania umów o pracę postanowiono o konieczności wykorzystania bieżącego urlopu wypoczynkowego oraz o wypłacie ekwiwalentu za niewykorzystany zaległy urlop wypoczynkowy, przy jednoczesnym zwolnieniu z obowiązku świadczenia pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Przyjęcie takich postanowień w świetle trudnej sytuacji finansowej, zdaniem NIK, było działaniem niegospodarnym.

Zawarcie porozumień było konsekwencją negatywnego stanowiska organizacji związkowej w sprawie zwolnienia z pracy (jako przyczynę wskazano utratę zaufania). W ocenie Prezesa Zarządu IX kadencji przyjęcie polubownego porozumienia stron z takimi warunkami miało na celu zabezpieczenie interesów radia.

5.5.2. Zlecenie usług zewnętrznych

W latach 2019–2021 rozgłównia regionalna w Łodzi poniosła niegospodarne wydatki w wysokości odpowiednio 76,5 tys. zł, 80 tys. zł i 75,2 tys. zł z tytułu realizacji usług prawnych. Były one świadczone jednocześnie przez dwie kancelarie prawne na podstawie umów o tożsamej treści i zakresie. Zleceniobiorcom przysługiwało wynagrodzenie ryczałtowe, oraz dodatkowo koszty zastępstwa procesowego oraz zwrot kosztów zakwaterowania, wyżywienia oraz zwrot kosztów pomocy prawnej świadczonej poza siedzibą zleceniodawcy – pomimo rozwiązania albo wygaśnięcia umowy, bez względu na przyczynę.

W rozgłówni regionalnej w Olsztynie zawarto w czerwcu 2016 r. umowę na obsługę prawną Rady Nadzorczej, pomimo iż w maju 2016 r. obsługę prawną, m.in. Rady Nadzorczej (w tym udział w posiedzeniach, opracowywanie pism i uchwał oraz ich opiniowanie) zlecono już innemu wykonawcy. Za usługi w ramach umowy z czerwca 2016 r. zapłacono 54 tys. zł.

W rozgłówni regionalnej w Opolu w marcu 2017 r., bez wymaganego wniosku (§§ 2 i 3 Procedur zakupowych) powierzono kancelarii prawnej bieżącą obsługę prawną obejmującą m.in. doradztwo w zakresie najkorzystniejszego sposobu zatrudnienia; prawną obsługę ruchu kadrowego; doradztwo prawne z zakresu prawa pracy i zagadnień pokrewnych; reprezentację zleceniodawcy przed sądem pracy, pomimo tego, że Spółka miała zapewnioną w 2017 r. bieżącą obsługę prawną (w tym zakresie wydawania opinii, porad prawnych i wyjaśnień w obszarze prawa pracy oraz reprezentowania przed sądami) realizowaną przez inny podmiot na podstawie umowy z 6 grudnia 2016 r. Łączne wynagrodzenie nowego podmiotu w okresie od 1 marca do 31 grudnia 2017 r. wynosiło 18,5 tys. zł brutto.

W rozgłówni regionalnej w Białymstoku zawarto z radcą prawnym umowy, których łączny koszt wynosił 375,7 tys. zł netto (w latach 2016–2021). Podpisanie umów nastąpiło z pominięciem procedury wynikającej z regulaminu z dnia 20 lutego 2015 r. i regulaminu z 2 lutego 2021 r. Zgodnie

Korzystanie z usług zewnętrznych kancelarii prawnych

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

z tymi uregulowaniami wybór wykonawcy powinien być poprzedzony udokumentowanym, telefonicznym rozeznaniem cenowym u co najmniej trzech wykonawców lub pisemnym zapytaniem ofertowym, przeprowadzonym u takiej liczby wykonawców aby zapewnić konkurencję.

W pięciu umowach o świadczenie pomocy prawnej rozgłośnia regionalna we Wrocławiu nie zabezpieczyła w sposób należyty swoich interesów, co było działaniem nierzetelnym. W umowach tych brakowało zapisów określających kary umowne z tytułu nienależytego świadczenia usług; zapewniono płatny urlop wypoczynkowy prawnikowi świadczącemu usługi na rzecz Spółki, podczas, gdy ideą zakupu usług zewnętrznych jest zapewnienie ciągłości ich realizowania i nieponoszenie wydatków za czas niewykonywania powierzonych zadań; dopuszczono możliwość zapłaty wynagrodzenia w terminie do ostatniego dnia roboczego każdego miesiąca za dany miesiąc, a nie po jego zakończeniu, czym pozbawiono Spółkę możliwości weryfikacji liczby dni i godzin faktycznie poświęconych przez wykonawcę na realizację zadania w danym miesiącu.

W rozgłośni regionalnej w Katowicach obowiązywały w tym samym czasie (przez okres blisko pięciu lat) umowy na bieżącą obsługę prawną zawarte z dwoma podmiotami, wskutek czego ponoszono wydatki z tytułu miesięcznego wynagrodzenia ryczałtowego na rzecz każdego z nich, co – zdaniem NIK – było niecelowe.

Umowa o nadzór inwestorski z miesięcznym wynagrodzeniem w miejsce ryczałtowego

W rozgłośni regionalnej we Wrocławiu w umowie z 2 października 2019 r. o pełnienie nadzoru inwestorskiego nad remontem elewacji budynku Radia Wrocław, przyjęto formułę miesięcznego wynagradzania inspektora nadzoru inwestorskiego. Na ten cel wydatkowano łącznie 56,8 tys. zł brutto. Możliwe było natomiast ustalenie wynagrodzenia ryczałtowego w wysokości 46,7 tys. zł brutto. Doszło zatem do niegospodarnego zawyżenia wynagrodzenia o 10,1 tys. zł. Jak m.in. wyjaśniano, podjęto decyzję o podpisaniu umowy na nadzór inwestorski z formułą miesięcznego wynagrodzenia, ponieważ znajdowały się w niej zapisy o zawieszeniu wynagrodzenia na okres zimowy, co pozwoliłoby na zmniejszenie kosztów za nadzór.

NIK nie podzieliła argumentacji wynikającej z tych wyjaśnień. Wykonawca, z którym zawarto umowę o pełnienie nadzoru inwestorskiego, złożył Spółce ofertę wariantową wskazując, że może wykonywać oczekiwaną usługę za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 4,2 tys. zł netto (5,2 tys. zł brutto), albo zrealizować ją za wynagrodzeniem ryczałtowym w wysokości 38,0 tys. zł (46,7 tys. zł brutto). Ofertowa wysokość netto wynagrodzenia ryczałtowego odpowiadała więc dziewięciu stawkom ofertowego wynagrodzenia miesięcznego netto oraz przybliżonemu czasowi realizacji przedsięwzięcia. Zarazem, ryczałtowe określenie wynagrodzenia eliminowało wszelkie ryzyko jego zwiększenia w związku z ewentualnymi przesunięciami czasowymi realizacji inwestycji. Z umowy na pełnienie nadzoru inwestorskiego nie wynikało jednoznacznie zawieszenie wynagrodzenia na okres zimowy. Umowa zawierała postanowienia, z których wynikało, że w okresie przerwy wykonywaniu robót trwającej dłużej niż 21 dni wynagrodzenie miesięczne inspektora nadzoru podlega proporcjonalnemu obniżeniu. Ponadto, z umowy o udzielenie zamówienia na roboty budowlane

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

nie wynikało, by zamawiający co do zasady przewidywał przerwę zimową. Natomiast niezależnie od czasu trwania inwestycji, zakres prac w ramach nadzoru inwestorskiego był taki sam. Z tych względów wynagrodzenie ryczałtowe było dla Spółki korzystniejszym rozwiązaniem. NIK zauważa również, że Spółka poszukiwała wykonawcy usługi pełnienia nadzoru inwestorskiego w sposób nieformalny, gdyż w Spółce nie obowiązywały wówczas stosowne procedury zakupowe. Do złożenia oferty zaproszono dwóch wykonawców. Jeden z nich złożył ww. ofertę wariantową, drugi natomiast ofertę wskazującą wyłącznie wysokość wynagrodzenia miesięcznego. W tym stanie rzeczy w postępowaniu tym rywalizowały ze sobą nieporównywalne oferty.

W rozgłośni regionalnej w Szczecinie dokonano zapłaty za zamówienie, którego przedmiotem było wykonanie przez trzech artystów koncertu w siedzibie Rozgłośni w dniu 13 grudnia 2019 r. Kwota wypłaconego wynagrodzenia przewyższała wartość określoną w umowach o 2,5 tys. zł.

Wypłata wynagrodzenia w wysokości wyższej niż określona w umowie

Stosownie do treści § 6 ust. 1 i 2 dwóch umów z 18 listopada 2019 r. zawartych z wykonawcami, wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy przysługiwało w łącznej kwocie 18,5 tys. zł, w tym:

- jednemu z wykonawców w wysokości 16 tys. zł na podstawie faktury,
- drugiemu wykonawcy 2,5 tys. zł na podstawie wystawionego rachunku.

W stosunku do trzeciego artysty w żadnej z umów nie określono wysokości przysługującego wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy. W § 6 ust. 3 ww. umów wskazano jedynie, że za wykonanie przedmiotu umowy przysługuje wynagrodzenie płatne przelewem do daty koncertu na podstawie faktury wystawionej przez wykonawcę.

Według adnotacji na fakturze nr 58/2019 z 16 grudnia 2019 r. oraz listy płac i rachunku z 14 grudnia 2019 r., Spółka poniosła wydatek w łącznej wysokości 21 tys. zł.

W rozgłośni regionalnej w Poznaniu nie naliczono kar umownych w wysokości 21,5 tys. zł dostawcy materiałów reklamowych za nieterminowe dostarczenie przedmiotu umowy, co było sprzeczne z § 8 ust. 2 pkt 2.1. umowy nr KZP/4/2018 z 9 kwietnia 2018 r. Nie wyjaśniono przyczyn powyższego stanu rzeczy.

Brak kar umownych

W rozgłośni regionalnej w Opolu do dnia 25 sierpnia 2022 r. wykonawcy zamówienia pn. Dostawa i montaż klimatyzacji w budynkach Radia Opole S.A, nie naliczono kar umownych za niewykonanie drugiego etapu zamówienia o wartości 825,6 tys. zł, który winien być zakończony 8 lutego 2022 r. W trakcie kontroli NIK, w dniu 26 sierpnia br. wystawiono i doręczono Wykonawcy zamówienia notę obciążeniową z naliczonymi karami za nieterminowe wykonanie etapu prac, w wysokości 163,5 tys. zł.

W rozgłośni regionalnej w Poznaniu nie dochodzono należnych odsetek z tytułu nieterminowej wpłaty należności głównej przez dłużników. Ustalono, że spośród objętych badaniem 13 dłużników, posiadających zaległości, jeden dokonał płatności należności głównej wraz z odsetkami, a pozostałych 12 dłużników nie uiszczało odsetek od nieterminowych

Nie dochodzono należnych odsetek

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

płatności. Pomimo tego, Spółka nie podejmowała dalszych działań w celu ich odzyskania, co było działaniem nierzetelnym i niegospodarnym. Niewyegzekwowane od tych dłużników należne odsetki od nieterminowych płatności, na dzień zakończenia kontroli NIK, wyniosły 3,7 tys. zł. Powyższe uzasadniano wieloletnią współpracą z dłużnikami oraz obawą utraty klientów na konkurencyjnym rynku sprzedaży reklam w otoczeniu konkurencyjnych spółek radiowych.

**Zapłata odsetek
wskutek opóźnionego
regulowania zobowiązań**

W rozgłośni regionalnej w Poznaniu dopuszczono do nieterminowego regulowania zobowiązań, skutkującego koniecznością uiszczania odsetek za nieterminowe płatności, co było działaniem niegospodarnym. W okresie II półrocze 2017–I półrocze 2019 r., Spółka z opóźnieniem uregulowała zobowiązania wymagalne na łączną kwotę 224,0 tys. zł, co skutkowało zapłatą odsetek od nieterminowych płatności w łącznej wysokości 6,1 tys. zł. Opóźnienia od nieterminowych płatności sięgały do 24 dni. Nieterminowe płatności spowodowane były niedochowaniem należytej staranności przez pracowników działu finansowego a częściowo także trudną sytuacją finansową rozgłośni.

**Dopuszczono do
przedawnienia
należności**

W rozgłośni regionalnej w Łodzi w 2020 r., z uwagi na niepodejmowanie czynności windykacyjnych, przedawnieniu uległy dwie należności Spółki z 2018 r. za usługi reklamowe, co było działaniem niegospodarnym. Powyższe wyjaśniano brakiem działań ze strony kancelarii prawnej.

**Ujmowanie w księgach
przez ponad 7 lat
należności od podmiotu
wykreślonego z KRS**

W rozgłośni regionalnej w Lublinie w latach 2015–2021 nie prowadzono analizy możliwości zaspokojenia roszczeń z tytułu należności w kwocie 45,6 tys. zł przypadającej od podmiotu zewnętrznego, wykreślonego z KRS w dniu 17 marca 2015 r. z powodu zakończenia postępowania upadłościowego.

Należność wynikała ze sprzedaży usług reklamowych w 2009 r. i od 2010 r. była objęta odpisem aktualizującym. W maju 2010 r. została zgłoszona w postępowaniu upadłościowym podmiotu i uwzględniona w planie podziału środków (w 2014 r. uzyskano wpływy z tego tytułu w wysokości 1 tys. zł). Dopiero w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych, tj. 21 czerwca 2022 r., skierowano zapytanie do syndyka o możliwość likwidacji należności (spisanie z ksiąg) z uwagi na brak możliwości uzyskania sumy należnej od dłużnika. Należność zlikwidowano 22 czerwca 2022 r., po uzyskaniu od syndyka potwierdzenia jej nieściągalności. Jak wyjaśniano sprawa postępowania upadłościowego dłużnika traktowana była jako sprawa w toku, stąd też należność od dłużnika utrzymywana była w księgach rachunkowych przez okres od 2014 r. do 2022 r. Należność objęta była w całości odpisem aktualizującym, który pomniejszał wartość należności ujmowaną w aktywach i utrzymywana w księgach należność nie miała wpływu na wartość majątku Spółki.

**Zlecenie usług
z naruszeniem regulacji**

W rozgłośni regionalnej w Opolu:

- W księgach rachunkowych Spółki w 2021 r. nie ujęto wystawionej w listopadzie 2021 r. noty obciążeniowej (nr 01/11/2021), dokumentującej kary umowne, naliczone wykonawcy zadania pn. Dostawa i montaż klimatyzacji w budynkach Radia Opole S.A, w łącznej wysokości

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- 16,7 tys. zł (wysłanej 23 listopada 2021 r.). Stanowiło to naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 uor, zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.
- W pięciu badanych umowach o świadczenie usług doradczych w Spółce nie ustalono szacunkowej wartości tych zamówień oraz nie sporządzono wniosków o wyrażenie przez Zarząd zgody na udzielenie zamówienia publicznego. Powyższe stanowiło naruszenie § 2 Procedur Zakupowych, zgodnie z którym przed wszczęciem procedury udzielenia zamówienia komórka wnioskująca szacuje z należytą starannością wartość zamówienia, a dokumentami potwierdzającymi ustalenie takiej wartości są w szczególności: 1/zapytania cenowe skierowane do potencjalnych wykonawców; 2/odpowiedzi cenowe wykonawców; 3/wydruki ze stron internetowych oraz 4/kopie ofert lub umów z innych postępowań. Ponadto w myśl § 3 podstawą wszczęcia procedury udzielenia zamówień jest sporządzenie i złożenie wniosku przez komórkę organizacyjną zamawiającego wnioskującą o udzielenie zamówienia. Nie były też sporządzane notatki służbowe wskazujące na okoliczności uzasadniające odstępianie od stosowania ww. zasad, pomimo takiego obowiązku wynikającego z § 7 ww. procedur. Pomimo powyższych braków były Prezes Zarządu zawarł umowy, na których realizację Spółka wydatkowała łącznie 162 tys. zł brutto (133 tys. zł netto).
 - Były Prezes Zarządu zawierając z podmiotami zewnętrznymi umowy dotyczące realizacji usług doradczych, nie zapewnił gospodarnego wydatkowania środków Spółki, gdyż przedmiot tych umów pokrywał się (w całości lub w części) z zakresem zadań powierzonych do realizacji komórkom organizacyjnym i/lub pracownikom kontrolowanej jednostki. I tak:
 - a) umową z 3 stycznia 2020 r. na kwotę 30 tys. zł brutto powierzono podmiotowi zewnętrznemu realizację usług doradztwa i konsultacji wsparcia zarządzania zasobami ludzkimi, obejmujących m.in. 1/konsultowanie aktów wewnętrznych, umów, układów i porozumień pism, protokołów, czynności itp. nadzór merytoryczny oraz ewentualny udział w czynnościach faktycznych dotyczących wykonywania przez zleceniobiorcę obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa pracy; 2/weryfikację struktury organizacyjnej i opracowanie strategii personalnej, w sytuacji gdy do zadań:
 - radcy prawnego należało m.in. opracowanie i opiniowanie projektów wewnętrznych aktów prawnych np. regulaminów, zarządzeń;
 - Dyrektora ds. Organizacyjno-Personalnego należało m.in. przygotowanie projektów procedur, zarządzeń i poleceń służbowych dotyczących zarządzania zasobami ludzkimi spółki;
 - b) na podstawie dwóch umów na łączną kwotę 138,1 tys. zł brutto podmiot zewnętrzny wykonywał zadania obejmujące m.in. w 2021 r.: a/ monitoring anteny Polskiego Radia (analiza poranka radiowego Kto rano wstaje/Poranna łoża radiowa analiza pasma Dobry moment, analiza pasma południowa Łoża radiowa Trendy i owędy); b/monito-

ring anten konkurencji lokalnej Polskiego Radia Opole S.A.; c/ analizę ramówki na rok 2022, d/ prace nad ramówką rozgłośni na 2022 r.; a w 2022 r. monitoring pas programowych, wg planu, od poniedziałku do piątku w godz. 6:00–9:00, 9:00–12:00, 12:00–15:00 i 17:00–20:00 pod kątem technicznym realizacji dźwiękowej, oprawy pasm, wykonania zadań misyjnych i tzw. ilości słowa na antenie, realizację tzw. zegara pasm, a także analizę merytoryczną wejść prowadzących pasma, dokonywanie oceny i formułowanie uwag dotyczących zawartości muzycznej pasm, w sytuacji gdy do zadań:

- Redaktora Naczelnego (byłego Prezesa Zarządu) należało m.in. nadzór nad merytorycznym funkcjonowaniem pasm programowych w Radiu Opole oraz Radiu Opole 2 Kultura nadawanego w systemie DAB,
 - Dyrektora Programu należało m.in. realizacja planów programowych oraz nadzór nad merytorycznym funkcjonowaniem redakcji informacji, muzycznej oraz nowych mediów;
- c) na podstawie umowy z 16 maja 2022 r. na kwotę 4,9 tys. zł brutto podmiot zewnętrzny świadczył usługi w zakresie organizacji studia festiwalowego Radia Opole przy Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej (dalej KFPP) i transmisji koncertów KFPP 2022. Świadczenie tych usług miało miejsce w sytuacji gdy realizacja umowy z Telewizją Polską S.A. w zakresie zorganizowania studia Radia Opole na terenie Amfiteatru Tysiąclecia w Opolu należała do obowiązków Dyrektora Programu. Wskazać należy że były Prezes Zarządu, od 24 stycznia 2022 r. aż do odwołania, skierował Dyrektora Programu do wykonywania prac w trybie zdalnym, zlecił mu w tym czasie inne zadania oraz ograniczył prawo do podejmowania decyzji wynikających z bieżących zadań redakcji oraz do reprezentowania Zarządu lub Redaktora Naczelnego;
- d) na podstawie dwóch umów na łączną kwotę 147,4 tys. zł brutto podmiotowi zewnętrznemu zlecono usługi w zakresie zwiększenia atrakcyjności oferty kulturalnej i nagraniowej studia M (studio analogowe w Spółce), tj.: 1/pozyskiwanie finansowych środków inwestycyjnych od podmiotów zewnętrznych na infrastrukturę studyjną (nagłośnieniową, oświetleniową i akustyczną); 2/ pozyskiwanie środków finansowych od podmiotów zewnętrznych na organizację i realizację wydarzeń kulturalnych; 3/ pisanie projektów o dotacje i dofinansowanie; 4/ rozliczanie projektów; 5/ działalność producencka ; 6/ doradztwo przy modernizacji infrastruktury studyjnej, w ramach planowanych środków inwestycyjnych, w sytuacji gdy do zadań:
- Działu Marketingu należało m.in. pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań statutowych Spółki, w tym wynajem i organizację koncertowych sesji radiowych w studio M,
 - Pionu Organizacyjno-Personalnego – m.in. koordynowanie działań w zakresie pozyskiwania i rozliczania środków z UE na projekty realizowane przez Spółkę,

WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI

- Pionu Programowego – m.in. tworzenie koncepcji funkcjonowania Radia w zakresie realizacji programowych celów statutowych, tworzenie projektów, nadzór i kontrola w zakresie produkcji i emisji programów radiowych,
- Dyrektora ds. Technicznych – m.in. opracowywanie i dostosowywanie koncepcji i planów rozwoju technicznego Spółki.

Były Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że zastosowano zastrzeżony w regulaminie wyjątek umożliwiający kierownikowi zamawiającego odstąpienie od stosowania regulaminu udzielania zamówień publicznych. Motywacją zawarcia tych umów było uzyskanie wysoce wyspecjalizowanych usług, świadczonych przez podmioty szczególnie profesjonalne, niedostępnych powszechnie na rynku województwa opolskiego, a ponadto różniących się zakresem przedmiotowym świadczeń od zakresu czynności, który można było uzyskać w okresie ich wykonania umów od pracowników lub innych podmiotów świadczących usługę na rzecz radia.

5.5.3. Podróże służbowe

W latach 2017–2021 poniesione przez spółki radiofonii publicznej koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych wyniosły łącznie 11 613,8 tys. zł.

Podróże krajowe
i zagraniczne

Koszty podróży służbowych w ramach PR S.A. stanowiły 0,5% poniesionych kosztów ogółem. W kosztach ogółem łącznie dla 17 rozgłośni regionalnych koszt podróży służbowych wynosił 0,3%.

Poniesione przez PR S.A. koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych w latach 2017–2021 wyniosły łącznie 7927,2 tys. zł, z tego koszt krajowych podróży – 2972,0 tys. zł, a podróży zagranicznych 4955,2 tys. zł. Koszty podróży służbowych krajowych i zagranicznych zmniejszyły się w 2021 r. w odniesieniu do 2017 r. o 25,7%.

Koszty krajowych podróży służbowych wynosiły: 553,2 tys. zł w 2017 r., 693,1 tys. zł w 2018 r., 747,5 tys. zł w 2019 r., 271,8 tys. zł w 2020 r., 706,4 tys. zł w 2021 r. tj. nastąpił wzrost kosztów w 2021 r. o 27,7% w odniesieniu do 2017 r. Koszty zagranicznych podróży służbowych wynosiły: 1247,3 tys. zł w 2017 r., 1447,9 tys. zł w 2018 r., 1364,9 tys. zł w 2019 r., 264,3 tys. zł w 2020 r., 630,8 tys. zł w 2021 r., tj. nastąpiło zmniejszenie kosztów w 2021 r. o 49,4% w odniesieniu do 2017 r.

Koszty podróży służbowych poniesione łącznie przez rozgłoszenie regionalne wyniosły 3686,6 tys. zł. Poniesiono je głównie z tytułu wykonywania czynności związanych z realizacją audycji.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Metodyka kontroli i informacje dodatkowe

Cel główny kontroli	Celem głównym kontroli było udzielenie odpowiedzi na pytanie: Czy realizacja zadań oraz zarządzanie majątkiem i środkami finansowymi przez spółki radiofonii publicznej przebiegały w prawidłowy sposób?
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none">1. Czy zarządzanie spółkami oraz nadzór nad nimi przebiegał zgodnie z przepisami oraz wewnętrznymi regulacjami?2. Czy zgodnie ze statutem opracowano i wdrożono strategiczne plany wieloletnie?3. Czy realizacja zadań przebiegała zgodnie z planami programowymi oraz zawartymi umowami?4. Czy prawidłowo gospodarowano majątkiem spółek?5. Czy prawidłowo rozporządzano środkami finansowymi spółek?
Zakres podmiotowy	Kontrolą objęto 18 jednostek, w tym: Polskie Radio S.A. oraz 17 regionalnych rozgłośni Polskiego Radia.
Kryteria kontroli	Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 ustawy o NIK, tj. pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.
Okres objęty kontrolą	Kontrolą objęto lata 2017–2021 (z uwzględnieniem wytworzonych dokumentów i podjętych działań przed i po tym okresie, o ile miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności). Postępowania kontrolne przeprowadzono w okresie od 9 maja 2022 r. do 16 września 2022 r. Ponadto w informacji ujęte zostały wyniki kontroli doraźnej pn. Gospodarowanie środkami finansowymi przez Polskie Radio S.A. w ramach Programu 3. oraz Polskiego Radia dla Zagranicy (nr R/21/001). W wystąpieniu sformułowano pięć wniosków pokontrolnych. Z informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych wynika, że zrealizowano trzy wnioski oraz podjęto działania w celu realizacji kolejnych dwóch wniosków.
Działania na podstawie art. 29 ustawy o NIK	W ramach postępowań kontrolnych Najwyższa Izba Kontroli wystąpiła do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o informacje dotyczące sposobu podziału wpływów z opłat abonamentowych między jednostki publicznej radiofonii. Ponadto wystąpiono do Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz Dyrektora Narodowego Archiwum Cyfrowego w sprawach dotyczących zasobu archiwalnego używanego PR S.A. Ww. podmioty udzieliły odpowiedzi.
Pozostałe informacje	Kontrola pn. Gospodarka majątkowa i finansowa spółek radiofonii publicznej (nr P/22/020) została podjęta z inicjatywy własnej Najwyższej Izby Kontroli, zgodnie z sugestią Rzecznika Praw Obywatelskich. Zastrzeżenia do wystąpień pokontrolnych zgłosili kierownicy niżej wymienionych jednostek: <ol style="list-style-type: none">1) Prezes Zarządu PR S.A. pismem z dnia 20 września 2022 r. złożyła siedem zastrzeżeń. W podjętej w dniu 14 października 2022 r. uchwale

ZAŁĄCZNIKI

Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK uwzględnił w całości dwa zastrzeżenia, w części dwa zastrzeżenia, trzy zastrzeżenia oddalił w całości.

- 2) Prezes Zarządu Redaktor Naczelny Polskiego Radia Regionalnej Rozgłośni w Poznaniu „Radio Poznań” S.A. pismem z dnia 30 września 2022 r. złożył dwa zastrzeżenia. W podjętej w dniu 2 listopada 2022 r. uchwale Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK uwzględnił w całości dwa zastrzeżenia.
- 3) Prokurent Samoistny Polskiego Radia Regionalnej Rozgłośni w Krakowie „Radio Kraków” S.A. pismem z dnia 31 sierpnia 2022 r. złożyła jedno zastrzeżenie. Postanowieniem z dnia 22 września 2022 r. NIK odmówiła przyjęcia zgłoszonych zastrzeżeń jako wniesionych przez osobę nieuprawnioną. Na ww. postanowienie Prezes Spółki wniósł zażalenie. Postanowieniem Prezesa NIK z dnia 13 października 2022 r. zaskarżone postanowienie zostało utrzymane w mocy.
- 4) Prezes Zarządu Polskiego Radia Regionalnej Rozgłośni w Łodzi „Radio Łódź” S.A. pismem z dnia 11 października 2022 r. złożył sześć zastrzeżeń. W podjętej w dniu 18 listopada 2022 r. uchwale Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK uwzględnił w całości dwa zastrzeżenia, a trzy zastrzeżenia oddalił w całości.
- 5) Prezes Zarządu Polskiego Radia Regionalnej Rozgłośni w Katowicach „Radio Katowice” S.A. pismem z dnia 14 października 2022 r. złożył pięć zastrzeżeń. W podjętej w dniu 23 grudnia 2022 r. uchwale Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK uwzględnił w części jedno zastrzeżenie, cztery zastrzeżenia oddalił w całości.

Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie kontroli skierowano trzy zawiadomienia w sprawie podejrzenia popełnienia wykroczenia do Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego oraz jedno zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu podlegającego karze pieniężnej do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Na podstawie art. 62a ust. 1 ustawy o NIK, do Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych skierowano powiadomienie o uwagach, ocenach i wnioskach sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym NIK przekazanym Prezesowi Zarządu PR S.A.

Wyniki kontroli przedstawiono w 18 wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do Zarządów spółek radiofonii publicznej. W wystąpieniach sformułowano ogółem 103 wnioski pokontrolne. Z informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych wynika, że zrealizowano 57 wniosków oraz podjęto działania w celu realizacji kolejnych 36 wniosków, natomiast nie zostało zrealizowanych 10 wniosków (stan na dzień 17 lutego 2023 r.).

W 11 kontrolowanych jednostkach wystąpiły finansowe rezultaty kontroli na kwotę ogółem 11 117 tys. zł. Odzyskane w wyniku kontroli środki wyniosły 2,4 tys. zł.

Stan realizacji wniosków pokontrolnych

Finansowe rezultaty kontroli

ZAŁĄCZNIKI

Wykaz jednostek kontrolowanych

Lp.	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej
1.	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego	Polskie Radio S.A. Al. Niepodległości 77/85 00-977 Warszawa	Agnieszka Kamińska (od 22.01.2020 r.)
2.	Delegatura NIK w Białymstoku	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Białymstoku „Radio Białystok” S.A. ul. Świerkowa 1 15-328 Białystok	Mirosław Bielawski (od 24.05.2022 r.)
3.	Delegatura NIK w Bydgoszczy	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Bydgoszczy „Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. ul. Gdańska 48-50 85-006 Bydgoszcz	Jolanta Kuligowska-Rozsak (od 14.04.2016 r.)
4.	Delegatura NIK w Gdańsku	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Gdańsku „Radio Gdańsk” S.A. ul. Grunwaldzka 18 80-236 Gdańsk	Adam Chmielecki (od 23.09.2019 r.)
		Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Koszalinie „Radio Koszalin” S.A. ul. Piłsudskiego 41 75-502 Koszalin	Piotr Ostrowski (od 30.07.2010 r.)
5.	Delegatura NIK w Katowicach	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Katowicach „Radio Katowice” S.A. ul. Ligonia 29 40-036 Katowice	Piotr Ornowski (od 31.03.2016 r.)
6.	Delegatura NIK w Kielcach	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Kielcach „Radio Kielce” S.A. ul. Radiowa 4 25-317 Kielce	Janusz Knap (od 11.03.2016 r.)
7.	Delegatura NIK w Krakowie	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Krakowie „Radio Kraków” S.A. Al. Słowackiego 22 30-007 Kraków	Mariusz Bartkowicz, (od 25.04.2019 r.)
8.	Delegatura NIK w Lublinie	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Lublinie „Radio Lublin” S.A. ul. Obrońców Pokoju 2 20-030 Lublin	Mariusz Deckert (od 11.03.2016 r.)
9.	Delegatura NIK w Łodzi	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Łodzi „Radio Łódź” S.A. ul. Narutowicza 130 90-146 Łódź	Arkadiusz Paluszkiewicz (od 29.04.2021 r.)

ZAŁĄCZNIKI

Lp.	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej
10.	Delegatura NIK w Olsztynie	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Olsztynie „Radio Olsztyn” S.A. ul. Radiowa 24 10-206 Olsztyn	Leszek Sobański (od 25.04.2016 r.)
11.	Delegatura NIK w Opolu	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Opolu „Radio Opole” S.A. ul. Strzelców Bytomskich 8 45-084 Opole	Piotr Wójtowicz (od 5.09.2022 r.)
12.	Delegatura NIK w Poznaniu	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Poznaniu „Radio Poznań” S.A. ul. Berwińskiego 5 60-765 Poznań	Maciej Mazurek (od 22.01.2020 r.)
13.	Delegatura NIK w Rzeszowie	Polskie Radio Rzeszów – Regionalna Rozgłośnia w Rzeszowie S.A. ul. Zamkowa 3 35-032 Rzeszów	Przemysław Tejkowski (od 12.02.2016 r.)
14.	Delegatura NIK w Szczecinie	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Szczecinie „PR Szczecin” S.A. Al. Wojska Polskiego 73 70-481 Szczecin	Wojciech Włodarski (od 4.02.2021 r.)
15.	Delegatura NIK w Warszawie	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Warszawie „Radio Dla Ciebie” S.A. ul. Myśliwiecka 3/5/7 00-459 Warszawa	Tadeusz Deszkiewicz (od 11.02.2016 r.)
16.	Delegatura NIK we Wrocławiu	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia we Wrocławiu „Radio Wrocław” S.A. ul. Karkonoska 10 53-015 Wrocław	Marcin Rosiński (od 1.09.2019 r.)
17.	Delegatura NIK w Zielonej Górze	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Zielonej Górze „Radio Zachód” S.A. ul. Kukułcza 1 65-472 Zielona Góra	Piotr Bednarek (od 18.02.2016 r.)

Wykaz ocen kontrolowanych jednostek

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	nieprawidłowe
1.	Polskie Radio S.A.	w formie opisowej	<p>prawidłowe</p> <p>Spółka Polskie Radio S.A. opracowała oraz wdrożyła strategiczne plany wieloletnie, określiła kierunki polityki programowej i finansowej, jak również organy Spółki realizowały swoje obowiązki w większości zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.</p> <p>Spółka zapewniła nadawanie audycji radiofonicznych w większości przypadków zgodnie z planami programowymi.</p> <p>Gospodarowanie majątkiem przez Spółkę przebiegało z zachowaniem obowiązujących zasad i przepisów.</p> <p>PR S.A. wypełniało terminowo obowiązek opracowania i przekazywania Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji planów programowo-finansowych. Dopełniono także wymogu przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 60% w godzinach 5:00–24:00.</p>	<p>Spółka nie osiągnęła minimalnych udziałów dla części audycji do czego zobowiązała się w dokumencie strategicznym określającym sposób realizacji misji publicznej – Karcie powinności Polskiego Radia S.A. na lata 2020–2024.</p> <p>W obszarze rozporządzenia środkami finansowymi wystąpiły nieprawidłowości, m.in.: zawarcie, poza procedurami wewnętrznymi dotyczącymi zamówień publicznych, umowy na sprzedaż produkcji cyfrowej, niegospodarne wyplacanie części diet członkom Rady Programowej oraz niedokonanie, jako jednoosobowa spółka Skarbu Państwa wpłaty 1209,3 tys. zł (wartość 7,5% osiągniętego zysku netto w 2020 r.) na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p> <p>Spółka nienależycie realizowała umowę użyczenia materiałów archiwalnych i zbiorów dokumentacji. Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły: nieokreślenia pisemnych zakresów obowiązków dla czterech spośród pięciu doradców zarządu zatrudnianych w latach 2017–2021, a także nie dokumentowania efektów ich pracy, co było działaniem nierzetelnym; niezapewnienia, w latach 2017–2021 dla programów ogólnokrajowych, rzetelnej, tj. zgodnej z planami programowymi, realizacji części audycji w poszczególnych kategoriach; naruszenia w jednym przypadku przepisów § 7 ust. 2 pkt 1 lit. a oraz § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej oraz niezapewnienia przestrzegania obowiązujących Zasad organizacji transportu samochodowego w Polskim Radiu S.A. w zakresie uzyskania zgody na wyjazd służbowy samochodem prywatnym; niecelowego wyplacania kwoty 152,2 tys. zł, bez uzasadnienia ekonomicznego, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy pracownikom zatrudnionym w ramach umowy o pracę, którzy zostali zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy, pomimo że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło na mocy porozumienia stron.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	nieprawidłowe
2.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Białymstoku „Radio Białystok” S.A	w formie opisowej	<p>Sposób funkcjonowania i realizacji zadań przez Zarząd oraz wypełnianie obowiązków przez Radę Nadzorczą przebiegały zgodnie z przepisami ustawy Ksh oraz regulacjami wewnętrznymi. Nadzór sprawowany przez Radę Nadzorczą w latach 2017–2021 nad działalnością Zarządu i Spółki był skuteczny. W Spółce opracowano, wieloletni plan strategiczny na lata 2015–2018 i założenia strategiczne na kolejne lata oraz realizowano określone w nich cele.</p> <p>Program radiowy i audycje, realizowane były zgodnie z założeniami planów programowo-finansowych.</p> <p>Realizację zadań inwestycyjnych przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami, niezwłocznie przekazując nabyte składniki majątku do użytkowania, a zakupione oprogramowanie wynikało z potrzeb Radia i było wykorzystywane w jego działalności.</p> <p>Zgodnie z przepisami realizowano obowiązki właściciela nieruchomości w zakresie bieżącego utrzymania i dokonywania kontroli stanu technicznego budynków.</p>	<p>W jednym przypadku od wykonawcy zadania inwestycyjnego nie wyegzekwowano terminowego wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz nieterminowo zwrócono 70% tego zabezpieczenia.</p> <p>Zlecenie usług prawnych z naruszeniem wewnętrznych uregulowań. Nie dokonano wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę: prawidłowe	nieprawidłowe
3.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Bydgoszczy „Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A.	w formie opisowej	<p>Sposób funkcjonowania i realizacji zadań przez Zarząd i Radę Nadzorczą przebiegał zgodnie z przepisami ustawy Ksh oraz regulacjami wewnętrznymi. Skutecznie pełniony był nadzór nad działalnością spółki i Zarządu.</p> <p>W Spółce opracowano, zgodnie ze Statutem, wieloletnie plany strategiczne i realizowano cele w nich określone.</p> <p>Program radiowy i audycje, tworzone w większości przez pracowników Radia, realizowane były zgodnie z założeniami planów programowo-finansowych.</p> <p>W przypadku zleceń zewnętrznych zawierano stosowne umowy.</p> <p>Zadania inwestycyjne oraz zakupy oprogramowania i usług dostępu do aplikacji realizowano zgodnie z przepisami prawa, przyjętymi planami, uzasadniając każdorazowo konieczność poniesienia wydatków. Dysponowanie majątkiem Spółki miało ekonomiczne uzasadnienie. W sposób celowy dzierżawiono bądź wynajmowano nieruchomości od innych podmiotów.</p> <p>Prawidłowo rozporządzano środkami finansowymi, tj. zakupu usług obcych, w tym usług prawnych i marketingowych dokonywano celowo, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi i na potrzeby prowadzonej działalności. W przypadkach określonych ustawowo, stosowano przepisy Prawa zamówień publicznych.</p>	<p>Niezasięgnięcie opinii Rady Nadzorczej do jednego dokumentu planistycznego, co było niezgodne ze Statutem spółki</p> <p>Sporządzenie planu programowo-finansowego na 2017 r. z naruszeniem rozporządzenia KRRiT.</p> <p>Nie wystąpiono do Rady Nadzorczej o wyrażenie zgody na nabycie środka trwałego o wartości przekraczającej 30 tys. euro.</p> <p>Nieralizowanie lub realizowanie z opóźnieniem zaleceń z kontroli sprawdzających stan technicznej sprawności budynków.</p> <p>Prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych niezgodnie z rozporządzeniem.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	prawidłowe	Stany mające wpływ na wydaną ocenę: nieprawidłowe
4.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Gdańsku „Radio Gdańsk” S.A.	w formie opisowej	<p>Zarząd realizował zadania zgodnie z przepisami ustawy – Kodeks spółek handlowych, a także z wewnętrznymi regulacjami obowiązującymi w Spółce. Rzetelnie przygotowywano plany programowo-finansowe. Spełniono obowiązek przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, a w odniesieniu do ich nadawania. Audycje realizowano zgodnie z zawartymi w tej sprawie umowami. Spółka w okresie objętych kontrolą gospodarnie dokonywała objętych kontrolą zakupów oprogramowania, które odpowiadały jej potrzebom. Objęte kontrolą zadania inwestycyjne zostały zrealizowane zgodnie z obowiązującymi zasadami. Wynajmowane przez Rozgłośnie lokale wykorzystywane w celu nadawania programów radiofonicznych. Wyboru wynajmujących dwóch objętych kontrolą lokali dokonano na podstawie rozeznania rynku. W Spółce ustalono zasady korzystania z pojazdów służbowych. Wykorzystywanie gospodarnie. Prawidłowo rozporządzano środkami finansowymi.</p>	<p>Brak właściwie podjętej uchwały dotyczącej skierowania do Rady Nadzorczej wniosku w sprawie zmiany pracownika na stanowisku głównego księgowego.</p> <p>Zarząd Spółki nie sporządził strategicznego planu wieloletniego Spółki obejmującego okres od 1 stycznia 2018 r. do 11 maja 2020 r. Realizacja założeń udziału wskazanego w Karcie powinności odbiegła od podziału wskazanego w Karcie powinności. W trzech miesiącach nie zrealizowano obowiązku nadawania w programie utworów słowno-muzycznych, które są wykonywane w języku polskim, w co najmniej 60% w godzinach 5:00–24:00. Nieprzeprowadzenie w latach 2017–2021, co najmniej raz w roku, kontroli okresowych stanu technicznego budynków spółki określonych w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a PrBud oraz przeprowadzenie kontroli stanu technicznego budynków, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 PrBud z miesięcznym opóźnieniem.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	nieprawidłowe
5.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Koszalinie „Radio Koszalin” S.A.	w formie opisowej	<p>Zarząd Spółki realizował zadania zgodnie z przepisami Ksh oraz regulacjami wewnętrznymi. Opracowano i wdrożono strategiczne plany wieloletnie Spółki na lata 2015–2018 i 2020–2024 oraz realizowano główne założenia i cele spółki wynikające z tych planów. Rzetelnie przygotowywano plany programowo-finansowe. Spółka wywiązywała się z obowiązków przeznaczania co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 60% w godzinach 5:00–24:00. W latach 2017–2021 Spółka gospodarnie dokonywała objętych kontrolą zakupów oprogramowania. Użytkowane przez Spółkę oprogramowanie odpowiadało jej potrzebom. Użytkowanie floty samochodowej Spółki przebiegło w sposób gospodarny i zgodnie z ustalonymi w Spółce procedurami. Realizacja zadań inwestycyjnych wybranych do badania była celowa, a środki na ten cel wydatkowane gospodarnie. Spółka zgodnie z przepisami administrowała budynkiem Rozgłośni oraz prawidłowo realizowała działania w zakresie kontroli jego stanu technicznego.</p>	<p>Spółka nie posiadała strategicznego planu wieloletniego w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 11 maja 2020 r. Nie powoływano zespołów roboczych w trybie uchwały Prezesa w toku postępowań o udzielenie zamówienia z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp (w trzech przypadkach na cztery) oraz nie zamieszczono ogłoszenia o zamówieniu na stronie podmiotowej BIP spółki. Nieaktualne zapisy Regulaminu Zarządu Spółki oraz Regulaminu udzielania zamówień publicznych. Nie dokonano wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	prawidłowe	Stany mające wpływ na wydaną ocenę: nieprawidłowe
6.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Katowicach „Radio Katowice” S.A.	w formie opisowej	<p>Posiedzenia Zarządu Spółki oraz Rady Nadzorczej Spółki odbyły się w wymaganym składzie, jak również zostały udokumentowane zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami.</p> <p>W Spółce przyjęto i wdrożono strategiczne plany wieloletnie. Plany finansowo-programowe na lata 2017–2019 oraz programowo-finansowe na lata 2020–2021 sporządzono rzetelnie oraz terminowo przekazano KRRIT (poza jednym wyjątkiem). Rzetelnie i gospodarnie administrowano posiadanymi nieruchomościami. Zbadane zakupy oprogramowania były zasadne, a oprogramowanie wykorzystywano w działalności Spółki. W wyniku badania zadań inwestycyjnych ustalono, że płatności dokonywano terminowo oraz prawidłowo i bez zbędnej zwłoki wprowadzono środki trwale do właściwej ewidencji oraz przekazano do użytkowania. Zawarcie objętych badaniem umów najmu /dzierżawy było celowe. uiszczono w prawidłowej wysokości wpłaty z zysku na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p> <p>Umowy objęte badaniem zostały zawarte w wyniku postępowań przeprowadzonych w przewidzianych w ustawie Pzp trybach. Objęte badaniem koszty reprezentacji oraz usług marketingowych i finansowych były celowe. Wynagrodzenie ustalone dla danego podmiotu w zbadanych umowach na usługi prawne, finansowe i marketingowe nie przekraczało limitu określonego przez Wałne Zgromadzenie. Badanie dokumentów dotyczących podróży służbowych wykazało, że koszty z tego tytułu rozliczono prawidłowo, a cele wyjazdów zostały osiągnięte. Spółka wykonała zalecenia/wnioski sformułowane w wyniku kontroli zewnętrznych.</p>	<p>Plan programowo-finansowy na 2017 r., który przekazano z nieznanym, czterodniowym opóźnieniem. W sześciu przypadkach Zarząd nie wystąpił do Rady Nadzorczej o pisemną zgodę na zaciągnięcie zobowiązania, które przekroczyło równowartość 100,0 tys. euro w złotych, pomimo że obowiązzek jej uzyskania wynikał z § 21 ust. 3 pkt 7 Statutu.</p> <p>W strategicznych planach wieloletnich przyjętych na okres objętym kontrolą nie określono mierzalnych celów z przyporządkowanymi wskaźnikami określającymi stopień realizacji tych celów oraz systemu ich monitorowania.</p> <p>W pięciu miesiącach (w latach 2017–2018) z 60 objętych badaniem (8,3%) Spółka przeznaczyła od 32,5% do 32,8% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, a zatem nie osiągnęła dolnego limitu określonego w art. 15 ust. 2 uorit (33%). Fakturę w kwocie 6,7 tys. zł brutto na dostawę, instalację i wdrożenie oprogramowania zapłacono niezgodnie z umową zawartą z wykonawcą 17 dni przed odbiorem końcowym prac.</p> <p>Nie naliczono kar umownych dwóm kontrahentom w łącznej kwocie 2 tys. zł z tytułu nieterminowych dostaw sprzętu w ramach modernizacji studia emisyjnego.</p> <p>Z ponad szesnastomiesięczną zwłoką wykonano obowiązek określony w art. 144 ust. 1c ustawy Pzp z 2004 r., zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zmianie umowy na modernizację reżyserki Studia Muzycznego zawartej w wyniku przeprowadzenia przetargu nieograniczonego.</p> <p>Bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dokonano istotnych zmian (zwiększenie wynagrodzenia i zmiana sposobu rozliczenia) w umowie na przebudowę zespołu pomieszczeń w budynku Radia Katowice z przeznaczeniem na nowy blok emisyjny, zawartej w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym, czym naruszono art. 454 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	prawidłowe	Stany mające wpływ na wydaną ocenę: nieprawidłowe
				<p>W dwóch zbadanych książkach obiektów budowlanych nie podano w odpowiednich częściach szeregu informacji wymaganych rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 października 1998 r. w sprawie książki obiektu budowlanego, a w jednej z tych książek informacje dotyczące adresu obiektu i daty przeprowadzenia kontroli okresowej stanu technicznego budynku podano niezgodnie ze stanem faktycznym. Naruszone wewnętrzne uregulowania dotyczące użytkowania samochodów służbowych poprzez to, iż: wydano pojazdy pomimo braków dotyczących zamówienia na przydział samochodu służbowego (18,9% zbadanych wyjazdów trzema samochodami), prowadzono karty drogowe niezgodnie z wymogami (7,3% zbadanych wyjazdów dwoma samochodami), Prezes Zarządu Spółki nie zatwierdził zbiorczych zestawień przejechanych kilometrów (100,0% zbadanych przypadków).</p> <p>W wyniku badania próby dotyczącej trzech umów zawartych na podstawie przepisów ustawy Pzp z 2004 r., stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: kryteriów oceny ofert sformułowanych w dwóch postępowaniach o udzielenie zamówienia; niezapewnienia wymaganej spójności pomiędzy objętymi badaniami zapisami w SIWZ w tych postępowaniach oraz postanowieniami umów (wcześniej ich projektów stanowiących załącznik do SIWZ), w tym nieujęcia w umowach wymogu zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę i niezamieszczenia tam postanowień określających sposób weryfikowania wypełnienia tego wymogu; niezapewnienia, w przypadku trzeciego z badanych postępowań, wystarczającej spójności i jednoznaczności niektórych spośród zapisów zamieszczonych w SIWZ i w umowie.</p> <p>W Radiu Katowice obowiązywały w tym samym czasie umowy na obsługę prawną zawarte z dwoma podmiotami, wskutek czego ponoszono koszty/wydatki z tytułu miesięcznego wynagrodzenia ryczałtowego na rzecz każdego z nich, co NIK oceniła jako niecelowe.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
7.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Kielcach „Radio Kielce” S.A.	w formie opisowej	<p>Zarząd Spółki realizował zadania zgodnie z przepisami oraz regulacjami wewnętrznymi. Opracowano strategiczne plany wieloletnie. Rzetelnie i terminowo sporządzano plany programowo-finansowe, jednak nie wszystkie zadania w nich wskazane zostały zrealizowane zgodnie z założeniami programowymi. W Rozgłośni dopełniono wymogu przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 60% w godzinach 5:00–24:00. Produkcja i realizacja audycji przebiegała zgodnie z wewnętrznymi procedurami i zawartymi umowami oraz uzyskano zamierzony efekt. Będące na wyposażeniu Spółki oprogramowanie (licencje, aktualizacje) i usługi dostępu do aplikacji (subskrypcje) odpowiadały faktycznym potrzebom, a zakupy były dokonywane w sposób planowy i gospodarny. Dzierżawienie majątku Radia oraz dysponowanie nim było zgodne z interesem ekonomicznym Spółki.</p>	<p>Nie osiągnięto kilku sformułowanych w strategii celów, a dla części nie określono wskaźników realizacji, a także wartości bazowych i docelowych.</p> <p>W Spółce nie przestrzegano obowiązku przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego budynków będących jej własnością oraz prowadzenia i przechowywania ksiązek obiektu budowlanego dotyczących tych budynków. Ponadto nie zaktualizowano Zasad korzystania z samochodów do celów służbowych. nie przestrzegano wszystkich wewnętrznych uregulowań dot. użytkowania samochodów oraz nierzetelnie wypełniano karty drogowie.</p> <p>Spółka nie dokonała wpłaty wynikającej z art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę: prawidłowe	nieprawidłowe
8.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Krakowie „Radio Kraków” S.A.	w formie opisowej	<p>Radio Kraków S.A. gospodarowało majątkiem i środkami finansowymi zgodnie z potrzebami prowadzonej działalności. Zarządzanie Spółką oraz nadzór nad jej działalnością realizowano zgodnie z przepisami ustawy Ksh oraz regulacjami wewnętrznymi.</p> <p>Opracowano i przyjęto wieloletnie plany strategiczne i podejmowano działania mające na celu ich realizację. Rzetelnie i terminowo przygotowywano plany programowo-finansowe. Dopełniono wymogu przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 60% w godzinach pomiędzy 5:00 a 24:00. Audycje zrealizowane przez podmioty zewnętrzne zostały wyemitowane, a ich rozliczenie następowało zgodnie z zawartymi umowami.</p> <p>Gospodarowanie majątkiem przebiegało z zachowaniem obowiązujących zasad oraz zgodnie z przepisami prawa. Zakupione przez Spółkę oprogramowanie oraz usługi dostępu do aplikacji odpowiadały faktycznym potrzebom, a zadania inwestycyjne zrealizowano zgodnie z zawartymi umowami.</p> <p>Właściwie administrowano budynkiem stanowiącym własność Spółki w zakresie bieżącego jego utrzymania i dokonywania kontroli stanu technicznego. Prawidłowo rozporządzano środkami finansowymi Spółki w obszarze zakupu usług obcych, w tym usług prawnych i marketingowych. Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami rozliczono podróże służbowe.</p>	<p>Nie zapewniono minimalnego udziału audycji w kategorii informacji w programie dla rozszczepeń pasm lokalnych określonego w Karcie Powinności na lata 2020–2024.</p> <p>W latach 2017–2021 nie zapewniono rzetelnej, tj. zgodnej z planami programowymi opracowanymi przez spółkę i przekazanymi do KRRI-T, realizacji udziału audycji w poszczególnych kategoriach (rozszczepeń dla Tarnowa i Nowego Sącza).</p> <p>Ogłoszenie o wykonaniu umowy na modernizację parku samochodowego zamieszczono w BIP po upływie 99 dni od terminu określonego w art. 448 Pzp.</p> <p>Spółka w 11 przypadkach nieterminowo uregulowała zobowiązania z tytułu czynszu najmu lokalu, co skutkowało zapłatą odsetek.</p> <p>W objętej badaniem próbie dot. użytkowania samochodów służbowych stwierdzono, że nie sporządzano kart drogowych lub były one prowadzone w sposób nierzetelny.</p> <p>Nie dokonano wpłat wynikającej z art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg.</p> <p>Niezgodnie z art. 105 Kodeksu pracy w aktach pracowników nie było odpisów zawiadomień o przyznanej nagrodzie.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
9.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Lublinie „Radio Lublin” S.A.	w formie opisowej	Zarządzanie Spółką oraz nadzór nad jej działalnością realizowano zgodnie z przepisami ustawy Ksh oraz regulacjami wewnętrznymi. Plany programowo-finansowe zostały rzetelnie przygotowane, a sprawozdania z ich realizacji przyjęte przez KRRiIT. Dopełniono obowiązku przeznaczania na utwory w języku polskim co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania utworów słowno-muzycznych, z tego co najmniej 60% w godzinach od 5:00 do 24:00. Zrealizowane audycje zostały wyemitowane i prawidłowo rozliczone z twórcami, w tym niebędącymi pracownikami Radia Radio prawidłowo gospodarowało majątkiem w ramach realizacji zadań inwestycyjnych, podejmowało również skuteczne działania w celu pozyskania dodatkowych przychodów z tytułu najmu wolnych pomieszczeń. Gospodarka finansowa Radia prowadzona była w sposób celowy, a umowy z dostawcami i usługodawcami odzwierciedlały rzeczywiste potrzeby Rozgłośni.	<p>Uzyskanie przez Zarząd zgody Rady Nadzorczej na zakup środka trwałego o wartości przekraczającej równowartość 30 tys. euro dopiero po upływie prawie miesiąca od zawarcia umowy w tej sprawie. Nie wystąpiono do Rady Nadzorczej o zgodę na realizację inwestycji, w wyniku której wartość budynku zwiększyła się o ponad 30 tys. euro.</p> <p>Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia książki obiektu budowlanego oraz niezapewnienia przeprowadzenia wymaganych okresowych przeglądów technicznych. Błędne zakwalifikowanie budynku garażowego do budowli miało wpływ na kwoty należnego podatku od nieruchomości. Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych zawierała pozycje nieużytkowane od wielu lat, jednak nie ponoszono kosztów związanych z obsługą tych programów. Nierzetelnie prowadzono ewidencję przebiegu pojazdów służbowych.</p> <p>W jednym przypadku nie analizowano możliwości zaspokojenia roszczeń, co skutkowało utrzymywaniem przez ponad siedem lat w księgach rachunkowych Spółki należności od podmiotu wykreślonego z KRS z powodu upadłości. Nie dokonywano wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	prawidłowe	Stany mające wpływ na wydaną ocenę: nieprawidłowe
10.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Łodzi „Radio Łódź” S.A.	w formie opisowej	<p>Działania Zarządu oraz Rady Nadzorczej w większości przypadków były zgodne z postanowieniami Statutu Spółki oraz Regulaminami.</p> <p>W sposób prawidłowy Zarząd sporządzał plany programowo-finansowe i finansowo-programowe, a także terminowo, z jednym wyjątkiem dotyczącym planu na 2017 r., przekazywał je do KRRiT. Spółka przeznaczala co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 60% w godzinach 5:00–24:00. Spółka w sposób prawidłowy przeprowadzała okresowe przeglądy oraz prowadziła dla każdego budynku książki obiektu budowlanego.</p>	<p>Zarząd nie wykonywał zobowiązań wynikających z Regulaminu Organizacyjnego i nie określił zakresu działań komórek organizacyjnych opracowując Księgę Zadań Spółki, nie określał dla części pracowników zakresów czynności bądź nie aktualizował ich wskutek przeprowadzanych w latach objętych kontrolą zmian organizacyjnych oraz nie utworzył samodzielnego stanowiska ds. kontroli wewnętrznej. Zarząd nie wykonywał także obowiązku nałożonego przez Radę Nadzorczą do przekazywania jej kwartalnych sprawozdań z realizacji Programu Naprawczego. Ponadto, wbrew postanowieniom Statutu, Zarząd nie opracował w latach 2017-2020 strategii wieloletniej, a Rada Nadzorcza nie wyznaczała zakresu i terminów przedłożenia przez Zarząd tej strategii.</p> <p>Dla realizowanego od 2021 r. programu specjalnego nie gromadzono danych dot. przeznaczania co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory, które są wykonywane w języku polskim, z tego co najmniej 60% w godzinach 5:00–24:00 w systemie miesięcznym, uniemożliwiają potwierdzenie realizacji ww. obowiązku, co było działaniem nierzetelnym.</p> <p>W ramach posiadanego oprogramowania ponad 50% licencji ujętych w ewidencji Spółki, nie było użytkowanych, a inwentaryzacja wartości niematerialnych i prawnych obejmujących te licencje przeprowadzana była niezgodnie z Instrukcją oraz rocznymi zarządzeniami Prezesa Zarządu. Zarząd w badanym okresie dokonał zakupów inwestycyjnych oraz zlecił realizację usług za kwotę 68,1 tys. zł netto z naruszeniem wewnętrznych procedur udzielania zamówień publicznych. Dodatkowo, na podstawie zapisu wprowadzonego do postanowień końcowych ww. procedur w 2006 r., w odniesieniu do zadań w których Zarząd samodzielnie podejmował decyzję o ich realizacji, został on zwolniony z obowiązku stosowania części tych regulacji, mogąc zawierać umowy bezpośrednio i samodzielnie z wybranym przez siebie podmiotem, co było działaniem niecelowym i niegospodarnym. Na podstawie powyższego zapisu zawierano w latach 2017–2021 umowy dotyczące m.in. usług prawnych, szkoleniowych i BHP ponosząc wydatki w kwocie 456,2 tys. zł.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
				<p>Na dwa objęte kontrolą postępowania realizowane na podstawie Pzp każdorazowo Spółka dokonywała oszacowania wartości zamówienia w sposób nierzetelny, nie dysponując dokumentacją potwierdzającą dochowanie należytej staranności. Ponadto w jednym postępowaniu na kwotę 373,9 tys. zł netto, Zarząd zawarł umowę z Wykonawcą, który nie spełniał warunków udziału w postępowaniu określonych w SIWZ i ogłoszeniu o zamówieniu, a w drugim na kwotę 1019,5 tys. zł netto, ogłoszenie o zamówieniu nie zawierało wszystkich wymaganych elementów.</p> <p>Wszystkie ksiąжки objęte badaniem prowadzono w sposób nierzetelny, z naruszeniem art. 64 ust. 3 ustawy PrBud i § 5 rozporządzenia w sprawie ksiąжки obiektu budowlanego.</p> <p>Na trzy badane postępowania, których przedmiotem było udostępnienie nieruchomości dwa prowadzono w sposób nierzetelny oraz z naruszeniem obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce nieruchomościami zawierając umowę najmu z podmiotem, który nie spełniał wymogów zawartych w ogłoszeniu i ustalając wartość nieruchomości na podstawie opinii rzeczoznawcy nie będącej operatem szacunkowym. Kontrole przebiegu pojazdów za pomocą systemu GPS prowadzono w sposób nieudokumentowany, uniemożliwiający potwierdzenie liczby samochodów objętych tą kontrolą oraz częstotliwości podejmowanych działań, co było działaniem nierzetelnym.</p> <p>W 2017 r. w związku z wejściem w życie ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, w drodze porozumienia stron, rozwiązano dotychczas zawartą w 2016 r. umowę o pracę z Prezesem Zarządu, która to umowa umożliwiała wypłatę odprawy pieniężnej w wysokości trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia, w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę z każdych przyczyn innych niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku zatrudnienia, a zatem także w przypadku rozwiązania umowy na podstawie porozumienia stron, co było działaniem niecelowym i niegospodarnym. Na ww. podstawie wypłacono w latach 2017–2018 odprawę w wysokości 66,1 tys. zł.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
11.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Olsztynie „Radio Olsztyn” S.A.	w formie opisowej	Zarządzanie majątkiem Spółki oraz gospodarowanie środkami finansowymi odbywało się na ogół w sposób prawidłowy. Zarząd dysponował majątkiem Spółki zgodnie z przyjętymi zasadami i interesem ekonomicznym. Środki trwałe oraz posiadane oprogramowanie były wykorzystywane w Spółce, a ich zakup wynikał z potrzeb Rozgłośni. Prawidłowo prowadzono również politykę kadrową. Gospodarnie zarządzano także flotą samochodową oraz zgodnie z przepisami ogólnymi rozliczano wydatki dotyczące podróży służbowych. Umowy najmu i dzierżawy zabezpieczyły interesy Spółki, a ich zawarcie wynikało z faktycznych potrzeb Rozgłośni. W sposób celowy i gospodarny zlecano również usługi marketingowe.	Ponadto w latach 2020–2021 na jednostronny wniosek Prezesa, tj. niezgodnie z zawartą umową o świadczenie usług zarządzania, w sposób niegospodarny wyplacono ryczałtem kwotę 15,6 tys. zł za korzystanie przez Zarząd z samochodu służbowego. W Spółce nie zapewniono jednolitości obowiązujących dwóch regulacji wewnętrznych dotyczących rozliczania kosztów podróży służbowych, co było działaniem nierzetelnym, a procedura wnioskowania o delegacje jak i ich rozliczania odbywała się z naruszeniem tych regulacji. Ponadto dwie należności uległy przedawnieniu.
			Zarządzenie sporządzono dziesięć objętych badaniami protokołów z posiedzeń Zarządu Spółki. Nie podjęto uchwały dotyczącej zatwierdzenia planów ekonomiczno- finansowych na 2018 r., uchwały dotyczącej przyjęcia rocznych planów finansowo-programowych na 2020 r. oraz zatwierdzenia (w formie uchwały) korekt rocznych planów finansowo-programowych w latach 2017–2021. Zaciągnięto w styczniu 2018 r. zobowiązanie finansowe bez zgody Rady Nadzorczej. Nierzetelnie sporządzono jedno zapytanie ofertowe. Nie wywiązano się z obowiązku prowadzenia książki obiektu budowlanego oraz przeprowadzania jego kontroli okresowej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy PrBud. Nierzetelnie sporządzono dokumentację dotyczącą użytkowania samochodów służbowych (47 przypadków) oraz nie sporządzono w 53 przypadkach pisemnych poleceń wyjazdu służbowego. Nie dokonano wpłat środków finansowych na Rządowy Fundusz Rozwoju Drog w kwocie 323,4 tys. zł, w tym należnych odsetek w kwocie 22,7 tys. zł (stan na dzień 19 lipca 2022 r.). Niezgodnie z Zakładowym Planem Kont księgowano niektóre przychody z tytułu sprzedaży czasu reklamowego. Zawarto w czerwcu 2016 r. umowę o świadczenie na rzecz Spółki usług w zakresie doradztwa prawnego w przedmiocie działań Rady Nadzorczej, (z tego tytułu w okresie od zawarcia umowy do 14 czerwca 2022 r. poniesiono wydatki w łącznej kwocie 54 tys. zł), pomimo że od maja 2016 r. Spółka miała już zapewnioną obsługę prawną realizowaną przez inny podmiot, obejmującą także obsługę prawną Rady Nadzorczej.	

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
12.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Opolu „Radio Opole” S.A.	w formie opisowej	<p>W latach 2017–2021 organy Spółki na zasadach przewidzianych m.in. w ustawie Ksh oraz Statucie Spółki realizowały zadania radiofonii publicznej. Zarząd Spółki opracował i wdrożył Strategię działania Spółki na lata 2018–20217 oraz podejmował czynności mające na celu jego realizację. Rzetelnie i terminowo przygotowywane były plany programowo-finansowe.</p>	<p>Spośród 10 umów zawartych w latach 2017–2022 (1 półrocze), w siedmiu przypadkach środki na ich realizację w kwocie 338,9 tys. zł nie zostały wydatkowane gospodarnie. Przedmiot tych umów w znaczącej części pokrywał się z zadaniami, które zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Spółki i treścią zakresu czynności należały do zadań komórek organizacyjnych Spółki i/lub jej pracowników bądź współpracowników. Zaniechano też naliczenia wykonawcy kar umownych w wysokości 163,5 tys. zł za opóźnienia w realizacji umowy pn. Dostawa i montaż klimatyzacji w budynkach Radia Opole S.A.</p> <p>Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły również niepełnej realizacji obowiązków zarządcy obiektów budowlanych w zakresie poddawania takich obiektów okresowym kontrolom stanu technicznego; zaniechania egzekwowania od trzech współpracowników Spółki, którzy doprowadzili do uszkodzeń i zniszczeń w samochodach będących własnością Spółki, pokrycia kosztów ich naprawy w łącznej kwocie 44,8 tys. zł; braku dokonania przez Spółkę wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p>
13.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Poznaniu „Radio Poznań” S.A.	negatywna	<p>Zarząd Spółki realizował zadania zgodnie z przepisami Ksh oraz wewnętrznymi regulacjami. Pozytywnie oceniono realizację przez Spółkę zadań wynikających z planów finansowo-programowych. W rozgłośni opracowano strategiczne plany wieloletnie, jednakże nie wszystkie założone w nich cele zostały w pełni zrealizowane, co wynikało z trudnej sytuacji finansowej Spółki oraz uwarunkowań epidemicznych.</p> <p>Stwierdzone stany prawidłowe nie miały decydującego wpływu na ocenę.</p>	<p>Na ocenę negatywną wpłynęła działalność Zarządu IX kadencji w latach 2016–2018, która doprowadziła do utraty przez Rozgłośnie płynności finansowej. Przyczyniły się do tego podejmowane w tym okresie ryzykowne decyzje skutkujące skumulowaniem w krótkim okresie czasu wydatków poniesionych na rebranding Radia i obchody jego 90-lecia w łącznej kwocie 3143,9 tys. zł. Pomimo poniesienia tych nakładów, nie osiągnięto zakładanego w strategii rebrandingowej celu długookresowego na lata 2018–2020, dotyczącego pozyskania nowych grup słuchaczy i ich odmłodzenia, a w konsekwencji do skutecznej promocji Radia i wzrostu przychodów z jego działalności komercyjnej.</p> <p>Prowadzona wówczas polityka finansowa doprowadziła również do niegospodarnego rozporządzenia środkami pieniężnymi Spółki. Wydatkowano 199,7 tys. zł na zakup sprzętu i wyposażenia, które nie służyły realizacji zadań rozgłośni ze względu na późniejszy nieefektywne ich wykorzystywanie a 799,0 tys. zł nie zachowując trybu konkurencyjnego przy wyborze usługodawcy lub dostawcy. Ponadto, poniesiono również niegospodarnie. wydatki w kwocie 556,1 tys. zł, w tym 86,5 tys. zł na rebranding radia miejskiego, który ostatecznie nie został zrealizowany.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
				<p>Niegospodarne było również utrzymywanie nierentownego radia miejskiego i zaprzestanie dalszych działań w celu kontynuowania zmiany formuły tego pasma, w tym możliwości pozyskania nowych reklamodawców, w kontekście poniesionych już na to środków finansowych. Gospodarstwu wydatkowaniu środków nie sprzyjało również ustalenie przez Prezesa Zarządu IX kadencji, w regulaminie udzielania zamówień, prognozy stosowania tzw. zamówień „podprogowych” na dostawy, usługi i roboty budowlane na poziomie 109,9 tys. zł netto zł (tj. stanowiącej 85% wartości, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp), co skutkowało w latach 2018–2020 formalnym wyłączeniem spod tej regulacji prawie 100% zamówień realizowanych w Spółce.</p> <p>W celu dokonania bieżących płatności, na koniec 2018 r., wykorzystano kwotę 0,8 tys. zł ze środków wniesionych przez kontrahentów tytułem zabezpieczeń należytego wykonania umów. Dopuszczono do nieterminowego uregulowania zobowiązania na kwotę 159,7 tys. zł na rzecz podmiotu realizującego usługi emisji sygnału radiowego. Dopuszczono do nieterminowego regulowania zobowiązań Spółki, skutkującego koniecznością uiszczania odsetek w łącznej wysokości 6,1 tys. zł.</p> <p>Nierzetelnie wykonywano obowiązki właściciela nieruchomości dopuszczając do naruszenia przepisów Prawa budowlanego . Nie poddano w 2017 r. obowiązkowej okresowej kontroli obiektów budowlanych ani nie przeprowadzono przeglądów hydrantów wewnętrznych. Nie dochowano należytej staranności przy prowadzeniu ksiąg obiektu budowlanego oraz realizacji obowiązków podatkowych, co skutkowało corocznym uiszczaniem zaniżonej kwoty podatku od nieruchomości (łącznie o 3,6 tys. zł).</p> <p>Nierzetelnie prowadzono rejestr oprogramowania komputerowego użytkowanego w Spółce oraz ewidencję pozabilansową dla wartości niematerialnych i prawnych o wartości równej lub niższej od kwoty 3,5 tys. zł. Nie dochodzą od dwóch podmiotów kar umownych i roszczeń w łącznej wysokości 63,6 tys. zł z tytułu opóźnień w realizacji przedmiotu umowy.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	nieprawidłowe
14.	Polskie Radio Rzeszów – Regionalna Rozgłośnia w Rzeszowie S.A.	w formie opisowej	<p>prawidłowe</p> <p>Zarządanie Spółką oraz nadzór nad jej działalnością były prawidłowe i realizowane zgodnie z przepisami ustawy Ksh oraz regulacjami wewnętrznymi. Rzetelnie przygotowywano plany finansowo-programowe przedsięwzięć w zakresie realizacji misji publicznej, a ich wykonanie i zróżnicowany zakres był zgodny z misją publicznej radiofonii oraz z „Kartą Powinności na lata 2020–2024 Polskiego Radia Rzeszów S.A.”. Gospodarowanie majątkiem przebiegało z zachowaniem obowiązujących zasad. Zakupione oprogramowanie odpowiadało potrzebom Radia i służyło realizacji jego zadań, realizowano działania inwestycyjne w celu zapewnienia realizacji misji i zadań radia publicznego. Podejmowano także działania w celu pozyskiwania dodatkowych przychodów z tytułu wynajęcia wolnych przestrzeni użytkowych. Radio prawidłowo i gospodarnie rozporządzało środkami finansowymi. Zakup usług obcych dokonywany był w sposób gospodarny, zgodny z przepisami prawa zamówień publicznych i uregulowaniami wewnętrznymi w tym zakresie.</p>	<p>nieprawidłowe</p> <p>Niesporządzenie strategicznych planów wieloletnich pomimo obowiązku wynikającego z przepisów statutowych oraz „Zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa”. Brak uchwały w przedmiocie zgody na zatrudnienie głównej księgowej z uwagi na wymóg wynikający z postanowień Statutu Spółki oraz istotę stanowiska głównej księgowej dla prawidłowego funkcjonowania Rozgłośni Regionalnej. Nie przeprowadzono obowiązkowej kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych, kontroli pięcioletniej. Obowiązujący w Radiu regulamin użytkowania samochodów służbowych, w części dotyczącej możliwości użytkowania do celów prywatnych, zawierał nieprawidłowe uregulowanie powodujące obciążenie pracownika – stawką zryczałtowaną i dodatkowo kosztami zużytego paliwa. Nie w pełni przestrzegane były wewnętrzne uregulowania dotyczące delegacji służbowych pracowników Radia. Ponadto Spółka nie dokonała wpłaty na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
15.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Szczecinie „PR Szczecin” S.A.	w formie opisowej	<p>Zarządzanie Spółką oraz nadzór nad jej działalnością realizowano zgodnie z przepisami ustawy Ksh oraz regulacjami wewnętrznymi.</p> <p>W Spółce opracowano i wdrożono strategiczne plany wieloletnie.</p> <p>Roczne plany programowo-finansowe przygotowywane były rzetelnie. Realizacja zadań przebiegała na ogół zgodnie z tymi planami. Przestrzegano obowiązujących wymogów w zakresie czasu nadawania utworów słowno-muzycznych w języku polskim. Audycje realizowano zgodnie z umowami, przy ich produkcji przestrzegano wewnętrznych procedur.</p> <p>Zakupy oprogramowania i usług dostępu do aplikacji odpowiadały faktycznym potrzebom Rozgłośni. Zadania inwestycyjne zrealizowano zgodnie z zawartymi umowami.</p> <p>Spółka dysponowała majątkiem zgodnie z przyjętymi zasadami.</p> <p>Zarządzanie flotą samochodową przebiegało zgodnie z ustalonymi zasadami.</p>	<p>Nie zaktualizowano Regulaminu Zarządu.</p> <p>Nie dokonano aktualizacji planu programowo-finansowego na 2018 r. w zakresie planowanych zadań inwestycyjnych.</p> <p>Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych nie przedstawiała rzetelnie stanu nabytych praw majątkowych.</p> <p>W jednym przypadku nieprawidłowo udokumentowano zamówienie.</p> <p>Występowały nieprawidłowości w realizacji obowiązków związanych z utrzymaniem dwóch nieruchomości oraz prowadzeniem wymaganej dla nich dokumentacji. W jednym budynku nie przeprowadzono kontroli okresowej przewodów kominowych wentylacyjnych, w obu budynkach nie zachowano wymaganej częstotliwości przeprowadzania kontroli okresowej stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego oraz nie dochowano należytej staranności przy prowadzeniu ksiąg tych obiektów.</p> <p>Spółśród czterech zbadanych umów, w jednej nie podjęto żadnych czynności wobec najemcy nieterminowo regulującego swoje zobowiązania, w drugiej nie dokonano waloryzacji czynszu.</p> <p>Dokonywanie zakupów usług obcych nie zawsze odbywało się zgodnie z procedurami wewnętrznymi. Nie wprowadzono do rejestru zamówień skontrolowanych usług o wartości do 30 tys. euro. Ponadto stwierdzono jeden przypadek zapłaty za usługę w kwocie wyższej od określonej w umowie.</p> <p>Stwierdzono przypadek nierzetelnie prowadzonej ewidencji przebiegu pojazdu.</p> <p>Spółka nie dokonała wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	nieprawidłowe
16.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Warszawie „Radio Dla Ciebie” S.A.	w formie opisowej	<p>prawidłowe</p> <p>Organy Spółki, tj. Zarząd i Rada Nadzorcza prawidłowo realizowały swoje zadania zgodnie z przepisami ustawy Ksh oraz Statutem Radia. Rada Nadzorcza sprawowała skuteczny nadzór nad działalnością Zarządu oraz Rozgłośni. Spółka opracowała i wdrożyła do realizacji dokumenty określające jej strategię działania. Realizacja podstawowych zadań Spółki przebiegała na ogół zgodnie z planami programowo-finansowymi oraz wymogami wynikającymi z przepisów prawa. Audyty w wybranych do kontroli sprawach zostały zrealizowane i rozliczone na zasadach określonych w umowach zawartych z ich twórcami.</p> <p>Gospodarowanie przez Spółkę majątkiem, w tym flotą samochodową odbywało się zgodnie z przyjętymi w tej jednostce zasadami postępowania. Posiadane przez Rozgłośnie składniki majątkowe były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem. Udzielanie zamówień na dostawy i usługi odbywało się zgodnie z przepisami prawa i uregulowaniami wewnętrznymi dotyczącymi tego zagadnienia oraz było uzasadnione istniejącymi potrzebami.</p>	<p>nieprawidłowe</p> <p>Nie dokonano wpłaty na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Nie prowadzono w latach 2017–2020 rejestru zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 000 euro, pomimo stosownych obowiązków wynikających z regulacji wewnętrznych, określających zasady organizacji udzielania przez Spółkę zamówień o tej wartości.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę: prawidłowe	nieprawidłowe
17.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia we Wrocławiu „Radio Wrocław” S.A.	w formie opisowej	<p>Radio na ogół prawidłowo realizowało zadania oraz zarządzało majątkiem i środkami finansowymi.</p> <p>Wykonywanie obowiązków przez Zarząd i Radę Nadzorczą Radia Wrocław przebiegało zgodnie z przepisami prawa oraz obowiązującymi w Spółce regulacjami wewnętrznymi. Radio Wrocław opracowało strategiczne plany wieloletnie. Rozgłośnia rzetelnie przygotowywała plany finansowo-programowe. Wypełniono obowiązek przeznaczenia co najmniej 33% miesięcznego czasu nadawania w programie utworów słowno-muzycznych na utwory wykonywane w języku polskim oraz obowiązek co najmniej 60% czasu nadawania takich utworów w godzinach pomiędzy 5:00 a 24:00.</p> <p>Skontrolowane audyty zrealizowano zgodnie z zawartą umową oraz wyemitowano.</p> <p>Zgodnie z przepisami, rzetelnie i gospodarnie administrowano posiadanymi nieruchomościami w zakresie bieżącego utrzymania i dokonywania kontroli stanu technicznego budynków.</p> <p>Majątkiem dysponowano zgodnie z interesem ekonomicznym Spółki, a z powierzeni wynajmowanych korzystano w zakresie niezbędnym dla funkcjonowania Rozgłośni.</p> <p>Rzetelnie i gospodarnie zarządzano flotą samochodową. Gospodarnie ponoszono koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych.</p>	<p>Plan strategiczny na lata 2018–2021 został przyjęty bez wymaganej procedury, określonej w Statucie Spółki.</p> <p>Wbrew art. 21 ust. 11 uoirt, Karta Powinności na lata 2020–2024 nie została udostępniona na stronie internetowej Rozgłośni.</p> <p>Książki obiektów budowlanych dla nieruchomości Spółki prowadzone nie zawsze zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.</p> <p>W spółce nie wprowadzono pisemnych zasad dokonywania zakupów, w odniesieniu do których, z uwagi na ich wartość, nie znajdują zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych, co NIK uznała za niezetelne. Brak procedur w tym przedmiocie nie stwarzał bowiem pełnej gwarancji, że realizowanie przez spółkę potrzeb zakupowych odbywa się z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a także przejrzystości. Przy dokonywaniu zakupów wystąpiły przypadki prowadzenia i dokumentowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego niezgodnie z ustawą Pzp, a także niezetelności postępowania. W jednym przypadku doszło do niegospodarnego wydatkowania środków finansowych z uwagi na możliwość przeznaczenia na usługę nadzoru inwestorskiego nad realizacją robót budowlanych wydatków o 10,1 tys. zł niższych, niż rzeczywiście poniesione. Przyjęty w Spółce model zapewniania świadczenia usług ochrony, polegający na corocznym aneksowaniu umowy zawartej w 1995 r., był sprzeczny z podstawowymi regułami udzielania zamówień publicznych wynikającymi z przepisów rangi ustawowej. W latach 2017–2021 na usługi ochrony, bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, mimo takiego obowiązku, wydatkowano środki finansowe w łącznej wysokości 1390,1 tys. zł brutto.</p> <p>Prezesowi Zarządu w sposób nieuprawniony naliczono należność w łącznej wysokości 282,7 tys. zł oraz niegospodarnie naliczono ww. osobie ekwiwalent za jeden dzień niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego w wysokości 1,2, tys. zł.</p> <p>Stwierdzono incydentalne przypadki nieprzestrzegania zasad dokumentowania przyznawanych nagród oraz przyjętych uregulowań wewnętrznych określających zasady obiegu dokumentów księgowych, jak również naruszenie zasad dochodzenia należności i rozliczania kampanii reklamowych według niezaakceptowanego formalnie cennika.</p>

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*)	Stany mające wpływ na wydaną ocenę:	
			prawidłowe	nieprawidłowe
18.	Polskie Radio – Regionalna Rozgłośnia w Zielonej Górze „Radio Zachód” S.A.	pozytywna	Zarządzanie spółką oraz nadzór nad nią prawidłowy. Opracowano i wdrożono plany wieloletnie. Prawidłowa realizacja zadań. Prawidłowe gospodarowanie majątkiem. Prawidłowe i gospodarne rozporządzanie środkami finansowymi spółki.	W obowiązującej w Spółce polityce rachunkowości nie określono zasad ewidencjonowania w księgach rachunkowych skarbowych papierów wartościowych otrzymywanych nieodpłatnie w latach 2019–2021. Naruszało to art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 lit. a uor. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

*)pozytywna/negatywna/w formie opisowej

6.2. Analiza stanu prawnego i uwarunkowań organizacyjno- -ekonomicznych

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Organem właściwym w sprawach radiofonii i telewizji jest KRRiT. Stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności dostawców usług medialnych i interesów odbiorców oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji (art. 6 ust. 1 uorit). Do jej zadań należy m.in. sprawowanie w granicach określonych ustawą kontroli działalności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo, ustalanie opłat abonamentowych (art. 6 ust. 2 pkt 4 i 6a uorit). W skład KRRiT wchodzi pięciu członków powoływanych: dwóch przez Sejm, jeden przez Senat i dwóch przez Prezydenta spośród osób wyróżniających się wiedzą i doświadczeniem w zakresie środków społecznego przekazu (art. 7 ust. 1 uorit).

Rada Mediów Narodowych

Rada Mediów Narodowych jest organem właściwym w sprawach powoływania i odwoływania składów osobowych organów jednostek publicznej radiofonii i telewizji oraz w innych sprawach określonych w ustawie (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych – Dz. U. z 2021 r. poz. 692). W skład Rady wchodzi pięciu członków, z których trzech członków wybiera Sejm, a dwóch członków powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej (art. 3 ustawy RMN). Kadencja członka Rady trwa sześć lat (art. 4 ustawy RMN).

Rady programowe

Rady programowe publicznej radiofonii liczą 15 członków, których powołuje Rada Mediów Narodowych: 10 członków reprezentuje ugrupowania parlamentarne, pozostałych pięciu powołuje z grona osób legitymujących się dorobkiem i doświadczeniem w sferze kultury i mediów. Kadencja rady trwa cztery lata, a jej członkowie reprezentują społeczne interesy i oczekiwania związane z działalnością programową spółki (art. 28a ust. 1–2 uorit).

Spółki będące nadawcami publicznymi

Jednostki publicznej radiofonii działają wyłącznie w formie jednoosobowej spółki akcyjnej Skarbu Państwa (art. 26 ust. 1 uorit).

Organizację i funkcjonowanie kapitałowych spółek handlowych, w tym jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, reguluje Kodeks spółek handlowych (Tytuł III Spółki kapitałowe Dział II Spółka akcyjna).

Do spółek radiofonii publicznej stosuje się, z zastrzeżeniem art. 27–30 uorit, przepisy Kodeksu spółek handlowych z wyjątkiem art. 312 i art. 402.

Zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę (art. 368 § 1 ustawy Ksh). Zarząd składa się z jednego albo większej liczby członków (art. 368 § 2 ustawy Ksh). Członków zarządu, w tym prezesa zarządu, powołuje i odwołuje Rada Mediów Narodowych (art. 27 ust. 3 uorit). Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw spółki, chyba że statut stanowi inaczej (art. 371 § 1 ustawy Ksh). Stosownie do art. 376 ustawy Ksh uchwały zarządu są protokołowane. Protokoły powinny zawierać porządek obrad, nazwiska i imiona obecnych członków zarządu, liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały oraz zdania odrębne. Protokoły podpisują obecni członkowie zarządu.

W spółce akcyjnej ustanawia się radę nadzorczą (art. 381 ustawy Ksh). Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności (art. 382 § 1 ustawy Ksh). Do szczególnych obowiązków rady nadzorczej należy ocena sprawozdań, o których mowa w art. 395 § 2 pkt 1 ustawy Ksh (sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy), w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, oraz wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie walnemu zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny (art. 382 § 3 ustawy Ksh). Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków zarządu oraz delegowanie członków rady nadzorczej, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności. W przypadku niemożności sprawowania czynności przez członka zarządu rada nadzorcza powinna niezwłocznie podjąć odpowiednie działania w celu dokonania zmiany w składzie zarządu (art. 383 § 1 i 2 ustawy Ksh). Statut może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności przewidywać, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem określonych w statucie czynności. Jeżeli rada nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej czynności, zarząd może zwrócić się do walnego zgromadzenia, aby powzięło uchwałę udzielającą zgodę na dokonanie tej czynności (art. 384 § 1 i 2 ustawy Ksh). Rada Nadzorcza nadawcy publicznego liczy trzech członków (art. 28 ust. 1 uorit). Członków rady nadzorczej powołuje i odwołuje Rada Mediów Narodowych (art. 28 ust. 1e uorit).

Walne zgromadzenie i rada nadzorcza nie mogą wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki (art. 375¹ ustawy Ksh).

Rada nadzorcza ustala wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy, chyba że statut stanowi inaczej (art. 378 § 1 ustawy Ksh). Walne zgromadzenie może ustalać zasady wynagradzania członków zarządu, w szczególności maksymalną wysokość wynagrodzenia, przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń, a także może upoważnić radę nadzorczą do ustalenia, że wynagrodzenie członków zarządu obejmuje również prawo do określonego udziału w zysku rocznym spółki, który jest przeznaczony do podziału między akcjonariuszy zgodnie z art. 347 § 1 (art. 378 § 2 ustawy Ksh).

W spółce jednoosobowej jedyny akcjonariusz wykonuje wszystkie uprawnienia walnego zgromadzenia (art. 303 § 1 ustawy Ksh).

Zgodnie z art. 393 ustawy Ksh uchwały walnego zgromadzenia, poza innymi sprawami wymienionymi w dziale II Spółka akcyjna lub w statucie, wymaga m.in.: rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania

przez nich obowiązków; postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru.

Zwyczajne walne zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia powinno być:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- 2) powzięcie uchwały o podziale zysku albo o pokryciu straty,
- 3) udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków (art. 395 § 1 i 2 ustawy Ksh).

Do 31 grudnia 2016 r. w walnym zgromadzeniu Skarb Państwa reprezentowany był przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa (art. 29 ust. 1 uorit).

Ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym³⁵ z dniem 1 stycznia 2017 r. uchylono ww. art. 29 ust. 1 uorit.

Zgodnie z art. 31 ust. 1 pkt 23 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym³⁶ spółka z udziałem Skarbu Państwa prowadząca działalność gospodarczą, której przedmiotem jest działalność w zakresie informacji i komunikacji, może być uznana za spółkę o istotnym znaczeniu dla gospodarki. PR S.A. uznano za taką spółkę i została wskazana w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie określenia wykazu spółek o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa³⁷, a następnie w kolejnym rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 września 2021 r.³⁸

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2017 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne³⁹ ustalono, że w odniesieniu do spółek radiofonii publicznej prawa te wykonuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kolejne rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa⁴⁰ nie wprowadziło zmian w zakresie wykonywania praw w przypadku tych spółek. W rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne,

³⁵ Dz. U. poz. 2260, ze zm.

³⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1933, ze zm.

³⁷ Dz. U. poz. 95. Uchylone z dniem 8 października 2021 r.

³⁸ Dz. U. poz. 1782.

³⁹ Dz. U. poz. 10, ze zm. Uchylone z dniem 29 marca 2019 r.

⁴⁰ Dz. U. poz. 584, ze zm. Uchylone z dniem 7 grudnia 2019 r.

w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa⁴¹ wskazany został zakres przekazanych uprawnień dotyczących wykonywania praw z akcji. Z dniem 24 marca 2020 r. weszło w życie kolejne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonuje Prezes Rady Ministrów lub inni członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa⁴², a następnie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2021 r. w tej samej sprawie⁴³.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp z 2004 r. oraz art. 4 pkt 3 lit. b ustawy Pzp z 2019 r., ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych przez osoby prawne utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli jednostki sektora finansów publicznych posiadają ponad połowę udziałów lub akcji. Spółki radiofonii publicznej zobowiązane są do stosowania przepisów ustawy Pzp.

Stosowanie przepisów
ustawy prawo zamówień
publicznych

Prawo budowlane nakazuje właścicielowi lub zarządcy obiektu budowlanego utrzymywanie i użytkowanie obiektu zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy PrBud, ponadto winien on zapewnić, dochowując należytej staranności, bezpieczne użytkowanie obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powodzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska (art. 61 pkt 1–2 ustawy PrBud).

Stosowanie przepisów
ustawy Prawo budowlane

Obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli (art. 62 ust. 1 ustawy PrBud):

- 1) okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:
 - a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu,
 - b) instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
 - c) instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych);
- 2) okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środ-

⁴¹ Dz. U. poz. 2369. Uchylone z dniem 24 marca 2020 r.

⁴² Dz. U. poz. 513, ze zm. Uchylone z dniem 28 stycznia 2021 r.

⁴³ Dz. U. poz. 168, ze zm.

- ków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów;
- 3) okresowej w zakresie, o którym mowa w pkt 1, co najmniej dwa razy w roku, w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada, w przypadku budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m²; osoba dokonująca kontroli jest obowiązana bezzwłocznie pisemnie zawiadomić organ nadzoru budowlanego o przeprowadzonej kontroli;
 - 4) bezpiecznego użytkowania obiektu każdorazowo w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 61 pkt 2 ustawy PrBud;
 - 4a) w przypadku zgłoszenia przez osoby zamieszkujące lokal mieszkalny znajdujący się w obiekcie budowlanym o dokonaniu nieuzasadnionych względami technicznymi lub użytkowymi ingerencji lub naruszeń, powodujących, że nie są spełnione warunki określone w art. 5 ust. 2 ustawy PrBud.

Właściciel lub zarządca jest obowiązany prowadzić dla każdego budynku oraz obiektu budowlanego niebędącego budynkiem, którego projekt jest objęty obowiązkiem sprawdzenia, książkę obiektu budowlanego, stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego (art. 64 ust. 1 PrBud).

Wzór książki obiektu budowlanego oraz sposób jej prowadzenia ustalono w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego.

Zgodnie z art. 91a ustawy PrBud kto nie spełnia, określonego w art. 61 ustawy PrBud, obowiązku utrzymania obiektu budowlanego w należyтым stanie technicznym, użytkuje obiekt w sposób niezgodny z przepisami⁴⁴ lub nie zapewnia bezpieczeństwa użytkowania obiektu budowlanego, podlega grzywnie nie mniejszej niż 100 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Naruszeniem przepisów prawa budowlanego jest niespełnianie obowiązku, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1–4a, jak również niespełnianie określonych w art. 63 ust. 1 lub art. 64 ust. 1 i 3, obowiązków przechowywania dokumentów, związanych z obiektem budowlanym lub prowadzenia książki obiektu budowlanego (art. 93 pkt 8 i 9 PrBud).

⁴⁴ Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 9 lutego 2021 r. (sygn. akt P 15/17), uznał art. 91 a ustawy PrBud w zakresie obejmującym zwrot „użytkuje obiekt w sposób niezgodny z przepisami” za niezgodny z art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP.

6.3. Definicja misji publicznej mająca zastosowanie do zasad UE dotyczących pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej w wybranych krajach

Unia Europejska

Protokół Amsterdamski/Komunikat Komisji Europejskiej

Według Protokołu Amsterdamskiego (dołączonego do Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską⁴⁵) w sprawie radio telewizyjnego systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich, związanego z potrzebami demokratycznymi, społecznymi i kulturowymi każdego społeczeństwa oraz z koniecznością zachowania pluralizmu w mediach; państwa członkowskie przyjęły w Protokole następujące postanowienia interpretacyjne:

Postanowienia Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską nie naruszają kompetencji Państw Członkowskich w zakresie zapewnienia finansowania publicznego nadawania w zakresie, w jakim takie finansowanie przyznaje się organizacjom nadawczym w celu wypełnienia misji służby publicznej, która została powierzona, określona i zorganizowana przez każde Państwo Członkowskie, oraz w zakresie, w jakim takie finansowanie nie wpływa na warunki handlowe i konkurencję we Wspólnocie w zakresie, w jakim byłoby to sprzeczne ze wspólnym interesem, przy uwzględnieniu konieczności realizacji mandatu tej służby publicznej.

Komisja Europejska w 2009 r. ogłosiła Komunikat w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej⁴⁶. Zobowiązuje on państwa członkowskie UE do zdefiniowania misji publicznej ww. mediów jak najbardziej precyzyjnie, aby nie pozostawiała żadnych wątpliwości, czy określona działalność prowadzona przez wybranego nadawcę ma zgodnie z intencją państwa członkowskiego stanowić część misji publicznej, czy też nie.

Ponadto zasady realizacji misji publicznej powinny być określone wystarczająco szczegółowo, aby władze państw członkowskich mogły skutecznie nadzorować działalność nadawców pod kątem jej zgodności z wymaganiami dotyczącymi wypełniania misji publicznej.

W punkcie 47 Komunikatu stwierdza się ogólnie m.in., iż: uznaje się powszechnie, że taka definicja jest zgodna z celem, jakim jest zaspokajanie potrzeb demokratycznych, społecznych i kulturalnych danego społeczeństwa oraz zagwarantowanie pluralizmu, w tym różnorodności kulturalnej i językowej.

⁴⁵ Dz. Urz. UE C 326/47 z 26.10.2012.

⁴⁶ Dz. Urz. UE C 257 z 27.10.2009.

Przykłady definicji misji publicznej stosowanych przez wybrane państwa członkowskie UE, w zakresie radio telewizyjnego systemu publicznego nadawania.

Austria

Austriackie radio (ORF) oferuje programy publiczne⁴⁷

1. Jako instytucja austriackiego społeczeństwa, która jest wiodącym elektronicznym medium w kraju i propagatorem austriackiej tożsamości, kultury oraz federalizmu odzwierciedlającego różnorodność krajów związkowych. ORF jest świadoma swojej społecznej roli, a w szczególności odpowiedzialności z tego co w niej jest zamieszczane. Wnosi cenny wkład w różnorodność opinii oraz jakości komunikacji.
2. ORF działa niezależnie od partii politycznych i innych grup interesu, wnosi wkład w pluralistyczne społeczeństwo zorientowane na dobro wspólne i demokrację, towarzysząc zmianom i rozwojowi społeczeństwa.
3. ORF zapewnia uniwersalną gamę programów, oferując odbiorcom rozmaite programy niezależnie od ich pozycji społecznych, etnicznych, religijnych, pochodzenia, wieku i płci. Promuje w szczególności programy informacyjne, sportowe, kulturalne i rozrywkowe.
4. ORF jest austriackim przewodnikiem w krajowej i międzynarodowej różnorodności ofert światowych mediów cyfrowych. To okno na świat i głos Austrii oraz jej kultury poza jej granicami. W ten sposób przyczynia się do integracji europejskiej i zrozumienia międzynarodowych i globalnych zagadnień.
5. ORF to firma medialna zorientowana na przyszłość, która opiera się na wydajności i rentowności, dąży do ciągłych innowacji. Jej celem jest pozycja lidera rynkowego i nowoczesnych ofert. Oferuje obiektywne, wiarygodne i rzetelne informacje na temat regionalnych, krajowych i międzynarodowych wydarzeń, a także szeroki zakres usług, które pomogą stawić czoła codzienności. Jej wiarygodność opiera się na obiektywnej, bezpośredniej i kompetentnej sprawozdawczości, uczciwym dziennikarstwie i rzetelności.
6. W zakresie programów rozrywkowych ORF oferuje międzynarodowe i krajowe produkcje oraz zajmuje się doбором tematów i opracowywaniem programów szczególnie odpowiedzialnych za austriacką tożsamość, kulturę, równość, mniejszości, dzieci i młodzież.
7. ORF tworzy publiczną bibliotekę wiedzy w mediach.
8. Sztuka i kultura to centralne wartości ORF. Jej programy i działania stymulują, zachęcają i przekazują różnorodność kulturową w społeczeństwie. Misja kulturalna ORF dotyczy całej populacji i rozciąga się na wszystkie dziedziny życia ludzi w kontekście regionalnym, krajowym i globalnym.

⁴⁷ Policy document 2005 r.

Chorwacja

Chorwackie radio i telewizja (HRT) oferuje programy publiczne⁴⁸

W swoich programach HRT zaspokaja interesy opinii publicznej na poziomie krajowym i lokalnym, a w szczególności dba o zrównoważoną prezentację treści informacyjnych, kulturalnych, edukacyjnych i rozrywkowych. HRT informuje opinię publiczną o wydarzeniach i zjawiskach politycznych, gospodarczych, społecznych, zdrowotnych, kulturalnych, edukacyjnych, naukowych, religijnych, ekologicznych, sportowych i innych w kraju i za granicą, a także zapewnia otwartą i swobodną dyskusję na wszystkie tematy związane z interesem publicznym. Wspiera i zachęca do rozwijania wszelkich form krajowej twórczości audiowizualnej, która przyczynia się do rozwoju chorwackiej kultury, sztuki i rozrywki, a także do międzynarodowej reprezentacji chorwackiej tożsamości kulturowej.

HRT:

- produkuje oraz emituje audycje przeznaczone do edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych oraz audycje o treści naukowej;
- produkuje oraz emituje programy mające na celu informowanie członków narodu chorwackiego poza granicami Republiki Chorwacji;
- produkuje oraz emituje programy mające na celu informowanie członków mniejszości narodowych w Republice Chorwacji;
- informuje i edukuje obywateli w celu zachowania dziedzictwa kulturowego;
- informuje i edukuje obywateli w zakresie ochrony środowiska oraz promuje ich prawo do zdrowego środowiska;
- informuje i edukuje obywateli w zakresie demokracji i społeczeństwa obywatelskiego;
- transmituje interesujące dla publiczności wydarzenia sportowe w kraju i za granicą;
- produkuje oraz emituje programy o treści rozrywkowej.

W ramach realizacji programu HRT zobowiązany jest do:

- przyczyniania się do poszanowania i promowania podstawowych praw i wolności człowieka, wartości i instytucji demokratycznych oraz kultury dialogu publicznego;
- dostosowania zasięgu programu informacyjnego, kulturalnego, edukacyjnego i rozrywkowego do potrzeb osób z wadami słuchu i innych osób ze specjalnymi potrzebami;
- poszanowania prywatności, godności, dobrego imienia i honoru obywateli, a zwłaszcza dzieci i młodzieży;
- wspierania ogólnie przyjętych kryteriów społecznych.

⁴⁸ Decyzja o utworzeniu HRT Nr: 01-081-01-595/2 z dnia 26 lutego 2001 r.

Finlandia

Misja telewizji publicznej na podstawie odpowiedzi fińskiego Ministerstwa Transportu i Komunikacji do Dyrekcji Konkurencji Komisji Europejskiej⁴⁹

Zgodnie z art. 7 ustawy Yle⁵⁰ firma będzie odpowiedzialna za świadczenie wszechstronnych i kompleksowych programów telewizyjnych i radiowych wraz z powiązаныmi usługami pomocniczymi i dodatkowymi dla wszystkich obywateli na równych warunkach. Te i inne usługi w zakresie treści związane z publicznymi usługami będą świadczone w publicznych sieciach łączności na poziomie krajowym i regionalnym.

Programy usług publicznych w szczególności powinny:

- 1) wspierać demokrację i możliwość uczestnictwa wszystkich poprzez zapewnienie szerokiej gamy informacji, opinii i debat oraz możliwości oddziaływania;
- 2) produkować, tworzyć, rozwijać i kultywować fińską kulturę, sztukę i inspirację oraz zabawę;
- 3) uwzględniać w programach aspekty edukacyjne i równościowe, dając przy tym możliwość uczenia się i samorozwoju;
- 4) skupiać się na programach dla dzieci i młodzieży oraz oferować programy dewocyjne;
- 5) w programowaniu traktować jednakowo ludność fińską i szwedzkojęzyczną.

Węgry

Cele obsługi mediów publicznych⁵¹

- a) świadczenie usług medialnych, które są kompleksowe zarówno w wymiarze społecznym, jak i kulturowym, mając na celu adresowanie jak największej liczby klas społecznych i grup odrębnych kulturowo oraz jak to tylko możliwe, jednocześnie umożliwiając wszystkim warstwom społecznym lub grupom odmiennym kulturowo reprezentować się w sferze publicznej narodu i ułatwiać zbliżenie, zrozumienie i integrację między różnymi grupami i warstwami;
- b) zapewnienie wyważonego, dokładnego, obiektywnego, wielostronnego, terminowego, rzetelnego i odpowiedzialnego serwisu informacyjnego;
- c) wspieranie, podtrzymywanie i wzbogacanie tożsamości narodowej, wspólnotowej, religijnej i europejskiej oraz kultury języka węgierskiego;
- d) promowanie i wzmacnianie spójności narodowej i integracji społecznej oraz szanowanie i wspieranie instytucji małżeństwa i wartości rodzinnych;

⁴⁹ Numer sprawy SA.62830 21 czerwca 2021 r. Komisja Europejska, DG ds. Konkurencji, Odpowiedź właściwych organów fińskich na wniosek Komisji o informacje z dnia 30 kwietnia 2021. SA.62830 – Pomoc państwa dla nadawcy publicznego (radiowo-telewizyjnego) YLE na usługi VOD i nauczania online -FI.

⁵⁰ Ustawa o Fińskim Przedsiębiorcy Nadawczym (1380/1993; poprawki do 436/2017 włącznie).

⁵¹ Ustawa o mediach CLXXXV z 2010 r.

- e) informowanie i wspieranie praw konstytucyjnych, podstawowych wartości praworządności oraz zasad demokratycznego społeczeństwa;
- f) zaspokajanie potrzeb medialnych mniejszości narodowych i etnicznych oraz wyznaniowych i innych społeczności;
- g) w celu zaspokojenia specyficznych potrzeb związanych z usługami medialnymi dla grup znajdujących się w trudnej sytuacji, ze względu na wiek, stan fizyczny, psychiczny lub społecznych okoliczności, a także osób niepełnosprawnych, stosuje zasadę prawa do równego dostępu do obsługi mediów publicznych;
- h) zaspokajanie potrzeb kulturalnych Węgrów mieszkających za granicą, promowanie zachowania swojej tożsamości narodowej i języka ojczystego oraz umożliwienie im nawiązania duchowej relacji z krajem ojczystym;
- i) nadawanie programów służących rozwojowi fizycznemu, umysłowemu, moralnemu i kulturalnemu małoletnich i poszerzanie ich wiedzy, a także produkowanie i nadawanie programów edukacyjnych i informacyjnych;
- j) realizacja zadań dydaktyczno-informacyjnych oraz prezentacja najnowszych osiągnięć naukowych;
- k) rozpowszechnianie informacji promujących zdrowy styl życia, ochronę środowiska, ochronę przyrody i krajobrazu, bezpieczeństwa publicznego i transportu;
- l) prezentowanie programów o życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym Węgier oraz różnych obszarów Basenu Karpackiego;
- m) prezentowanie kultury węgierskiej także kultur narodowych mniejszości etnicznych żyjących na Węgrzech;
- n) zgłaszanie zdań odrębnych, prowadzenie debat o sprawach społecznych oraz przyczynianie się do swobodnych opinii opartych na przekazywaniu rzetelnych informacji,
- o) emitowanie różnorodnego i bogatego asortymentu programów prezentujących różne systemy wartości, przedstawianie różnych podejść na dany temat i jego różne oceny;
- p) prezentowanie wysokiej jakości rozrywki i wyróżniających się programów, które cieszą się dużym zainteresowaniem publicznym;
- r) tworzenie wartości w każdej dziedzinie kultury (literackiej, muzycznej, kinematograficznej i plastycznej, spektakli teatralnych, tanecznych lub folklorystycznych oraz wydarzeń sportowych) poprzez podejmowanie własnych inicjatyw, zapraszanie i zachęcanie twórców kreatywnych, współpracujących przy tworzeniu dzieł i wspierających warsztaty zewnętrzne na Węgrzech i w Basenie Karpackim;
- s) przedstawianie procesów społeczno-gospodarczych istotnych dla ludności kraju, informując ich o przepisach i praktycznych aspektach;
- t) prezentowanie działalności organów sejmowych, rządowych i samorządowych, kościołów, partii politycznych, organizacji pozarządowych i obywatelskich;
- u) prezentowanie i przekazywanie informacji o wydarzeniach o doniosłym znaczeniu dla społeczeństwa.

6.4. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722).
2. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.). Uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.
4. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.). Weszła w życie 1 stycznia 2021 r.
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.).
6. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.).
7. Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1689).
8. Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 22 kwietnia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez spółki publicznej radiofonii i telewizji dokumentacji w oparciu o zasady rachunkowości oraz sposobu sporządzania sprawozdań składanych przez zarządy tych spółek Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji (Dz. U. Nr 84, poz. 515, ze zm.). Rozporządzenie uchylono z dniem 1 stycznia 2020 r.
9. Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 24 września 2019 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji oraz sposobu sporządzania sprawozdań składanych przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji (Dz. U. poz. 2234). Rozporządzenie uchylono z dniem 1 stycznia 2022 r.
10. Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie terminów przedkładania oraz zakresu planów finansowo-programowych przedsięwzięć w zakresie realizacji misji publicznej opracowywanych przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji (Dz. U. Nr 99, poz. 580, ze zm.). Rozporządzenie uchylono z dniem 1 stycznia 2019 r.
11. Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu planów programowo-finansowych i trybu ich uzgadniania (Dz. U. poz. 2351).
12. Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie sposobu prowadzenia w programach radiowych i telewizyjnych działalności reklamowej i telesprzedaży (Dz. U. z 2014 r. poz. 204).
13. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego (Dz. U. Nr 120, poz. 1134).

6.5. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
8. Przewodniczący Rady Mediów Narodowych
9. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Kultury i Środków Przekazu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Kultury i Środków Przekazu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
13. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego
14. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych
15. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych
16. Dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego
17. Prezes Zarządu Polskiego Radia S.A.
18. Prezesi Zarządów 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia